

دەرگىرىنى رۇژنامەي بەدرخان كارىكى گرنگ بۇو بۇ ئېمە

زره روزنامه نووس
و.. واژه‌یانه که‌ی
عه بدوله‌ر حمان سدیق
له‌یه کگرتتو

* نه میستووه و ناشامه‌ی دنی هیچ
که نالیکی راگه ایاندن بم، به روزنامه
و گوچار، رادیو و تله‌فیونه و،
به لام گهار له واقعی حالی
روزنامه نووسی کوردی له هیرینی
کورستان ورد بیت‌وه بوت
درده‌که‌وه، که بینسنه‌روپه‌بری و
پاشاگه‌ردانی بوقته سیمای سه‌ره‌کی
باشیکی زور له روزنامه و گوچاره
زور و بژانه‌ی که ئیستا درمه‌چن
و که تینین ناستی پیشنه‌گه ریبان
تیدا به دیناکریت، کواليتی ژمو
روزنامه و گوچاره نه شومه‌ند خراپه،
که گهار بیت‌وه تویزه‌ریکی بواری
روزنامه نووسی بیهودی له سهر هه
ژماره‌یه کیان بنووسیت ژوا ده بیت
کاتیکی زوری خوی بوقه شو مه‌بسته
تدرخان بکات و له ده‌نلفای ئام
گوچاره بان روزنامه‌یه و تاکو (ی ای،
هه له هه‌والی سه‌قت، کوردیکی
شـق و شـر کـهـی دـهـوـسـنـ،
زانیاری نـارـاستـ، تـیـهـ لـکـرـدـتـیـ
نا شـیـاـ نـهـ یـ
ربـپـرـتـاـ وـ وـتـارـ
وـ زـورـ لـایـنـسـیـ
دـیـکـهـ خـوـشـدارـ
بـکـاـ بـهـبـاـتـیـ
لـیـکـوـلـیـهـ وـهـکـهـیـ
وـ بـدـمـهـشـ
خـوـیـ توـوشـیـ
کـارـیـکـیـ تـاقـتـیـ
پـروـکـنـ دـهـکـاتـ.
پـشـکـوـ یـخـسـتـیـ
ئـمـ بـارـهـ (ـکـهـ)ـ وـ
خـارـجـیـ بـهـشـیـکـیـ

دزد لهروزنامه

ناتوانی به نیوگ قمناعهٔت و چارکه
قمناعهٔت لهو حزب‌دا کار بکات.
هرودها پاش ٹوهی گهیشتوه
ٹو باوهره، که احزباوندی ثایین،
زيان لهتاک و کومل و تایینه‌کهش
هدات، ودک لهلاپه‌ره^(۵) اي
ژماره ۲۶۷) رۆئىنمەھىھ ولېيدا

The image is a composite of three distinct parts. In the top right corner, there is a close-up of a handwritten document in a dark ink on aged paper. The text is in a cursive script, likely Persian or Kurdish. In the bottom right corner, there is a political cartoon. It depicts several men in traditional Kurdish clothing (ghutras and turbans) in a desert setting. One man in the center is carrying a large, dark object on his back, possibly a gun or a bomb. A small dog is running alongside him. In the background, there are other figures and some structures. The cartoon has a satirical tone, likely addressing political issues. In the middle section, there is a photograph of a group of people. On the left, a man in a white shirt and dark trousers is looking towards the camera. Next to him, another man is partially visible. To the right, a group of people are gathered around a table, looking at papers or documents. The scene suggests a meeting or a press conference.

A photograph of an elderly woman with short brown hair, wearing a black robe with gold embroidery. She is holding a long, thin, light-colored wooden object, possibly a rattle or a tool, in her hands. She is looking down at it. In the background, there is a large, colorful tapestry with floral and geometric patterns, a potted plant with orange flowers, and a lamp with a white shade. A framed picture is visible on a shelf to the right.

سینه هم خان جهادت به درخان - ههولیر ۲۰۰۹

نووسه‌رهکی تورکی که لاهه ناسراوه و ناوی رهشاد موقیه و کتیبی وی و درگیر او وته سه‌ر عه‌رهی و جاریکی دیکه ئه و کتیبه چاپ دهکهین، بۇ نموونه ئه و کتیبه ئه و کاته میر جه لادهت نامه‌یه کی نووسسیبوو بۇ مسته‌فا که‌مال به تورکی، رهشان خان و درگیر او وته سه‌ر عه‌رهی و جاریکی دیکه چاپی دهکهین، بیرئانینیک باقی وی - سالخ بەرخان ئۇبیش جاریکی دیکه چاپی دهکهینو، "رسالة الشعب الکردی" ھی گوران ئه ووش جاریکی دیکه چاپ دهکری و ئیستا هەموویان لەزیز چاپن، ئەمەش کە بە عه‌رهی بىيى دەلین "منکرات المعلمة" ئەمەش چاپ دهکری، "الرد على الكوزموبوليني" ھە، عىسا زەبىح، نووسسیبوو؛

چىرۇکا زاروکا بەناوی جۆنى و جىيمىمە، كېتىيىك مير جه لادهت و مير كامەران بە تورکى نووسسیویانە تەقرىيەن تەمەنیان ۲۰-۱۹ سال بۇو، پاش ئەوهى و دردەگىردىتىه سەر كوردى لاتىنى چاپ دهکرى، لە توركى يارامىرىش چاپىدەكرى، ئە و كتىبە "گرامىرا كوردى" چاپكراوه لە رۆزى لەسبووك كوردى لۇكە، ئىستاش كەرددۇمماڭتە تورکى و لهەمە موشىيان گۈنگۈر چاپكىدىنى فەرەنگى مير جه لادهت، كە ئە و بش لە رۆزىدا تەواودىدىن، لمەپەرەۋەد دېسان سوپاسى مام جەلال دەكەم دېسان سوپاسى مام جەلال دەكەم و بۇ سەد سالى رەۋىشان خان، كاڭ نىچىرەقان كوتى ئامادەمە چى بۇيىستە دابىنى بىكم، دېسانىش كتىب لەسى چاپ دهکىين، چونكە ئاشو كتىبى كە لەك نووسسیبوو و درگىز اسو، حىز كە كە، هېمە بەدرخان بخويتىتە وە.

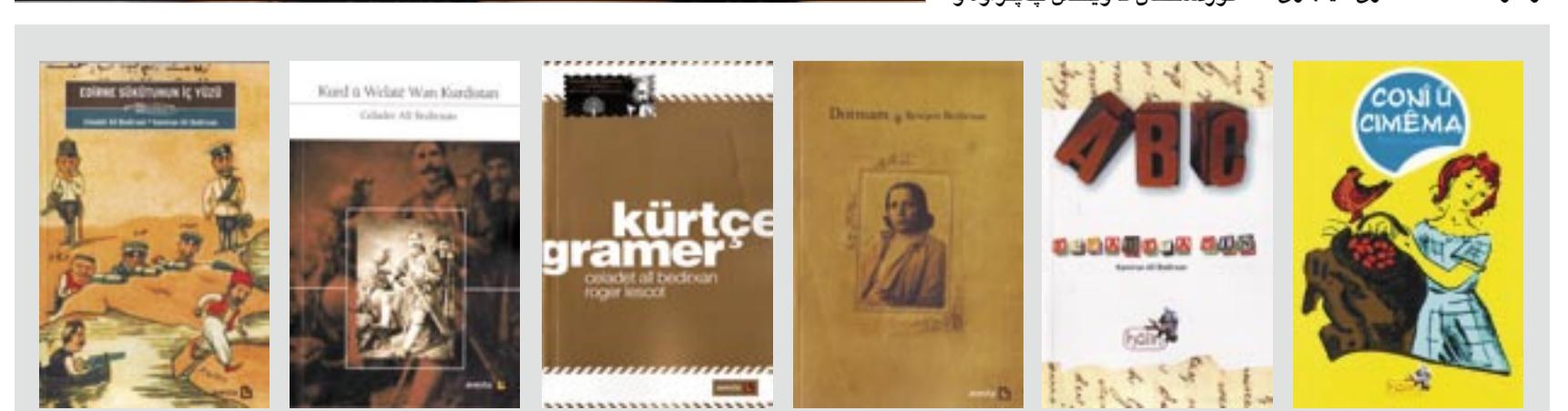
رېبارەھى ئەوهى كە ئەمەنلىكى ئە وهى زانىيە، كە ئە و كاراھى كە بەناوی بەدرخان رەھىچى، كوتى: كە ئە و هەوالەم سىت هەوالىكى رۆز خوش بۇو، ش ئەوهى كاڭ ھەميدمان بىنى فەرەنگى مير جه لادهت، كە ئە و بش لە رۆزىدا تەواودىدىن، لمەپەرەۋەد شتر بۇو، جونكە بەراسىتى كاڭ تۆر كەمال مەزھەر بەنئىمە سوت و بەرخانى بۇ هەنیانى و نىيمىمان، وەك دەشىپىنەم هەنە دى ئە و رۇزئانەمە يەپىشىدەكەمى، لام جارىكى تر دەلىم يېشىكەوتى بەرخان بە تىپى لاتىنىيە، چونكە ئاشو كتىبە بۇ ئەندىمە شەشتىكى لەتكە گۈنگە، بۇ نموونە ئە مىسال

به درخانیه کان و مالباتی
 به درخانیان زور لوهه مهنتر
 و ناسراوتن به چند دیریک و
 پیش کیهیک و بگره کتبیکیش
 سهبارهت بهوان قهلم و نووسین
 دهرؤستیان بیت، لام هه مو
 خزمت و کاره بهز و پیروزه
 به تایلهتی له بواری ئه ده
 روشنبیری و رؤٹنامه گهربی.
 ئه وهی و دک قهلمیک و ناویکی
 دیاری تاقه سواریش، که دریزه
 پینده ریتاز و روتی پیروزی
 دایک و باوک و خانه واده کیهه تی
 سینه خانه.

سینهم خان جه لاددت به درخان،
ناوو دنگیکه له جزیره شام و
قاھیره و شوئینه کانی دیکه، ئەو
كچا نووسه ر و روئنامه نفووس
و گەوره رووناکبىرى كوردان
جه لاددت به درخان و كچا ئېنە
شۇرۇشكىرى و رووناکبىرى داکۆكىكار
له مافىي كوردان و ئۇنانە، به درخان
لە سالى ۲۰۰۳ ئاشنایتى له كەل
ئەو خاتۇونە بەریزەھ يەيدەوە
نېزىكىشەوه له كارو چالاکىيە کانى
دەزگاى چاپ و بلاوكىرنەوە
بەدرخان ئاگادارمو له سازانى
فييستيقانلى يەكمىي بەدرخان له
سلېمانى و سېنەمین له هەولىز
و چوارەمین له بەرلين ئامادەگى
تەواوى هەسووە وەكو ئەندامى
لىيېنەي بالا لەتكە ئەندامانى
دىكە كارەكانى ئەنجامداوه، بۈيە
بەدرخان بەباشى زانى له نېزىكە وە
بىدوپىنى، كە دەيزانى ئىستا
بەرپىزيان خەرىكى له چاپداۋە
بەرھەممە كانى "جه لاددت به درخان،
رەوشەن بەدرخان، كامەران
بەدرخان..." كە لەلايەن دەزگاكانى
چاپ و بلاوكىرنەوە كوردىيە كان
لە تۈركىيا چاپ دەكىرىتەوە. دوای
ماوهىەكى زۇر دووركە وەتنەوە
لە راگەيىاندەكان، ئۇوجارەيان
لەميانى دىدارىيەكى تايىبەتى
بەدرخاندا بىاس له ھەفتە نامەي
بەدرخان و دەزگاى بەدرخان
دەكا...

سینه خان جهاد دست به دخان سببی دقتی، بادهودی نهادن، خرسنه کافی، راک، دمکات - همه وک

عه بدو للا پشده‌ری: شیوعیه‌کان با وه‌ریان به بارزانی نه بوو، به ره‌جعییان له قه‌لهم دهدا

دەرىبارىدى سپاسەت: بۇ ماوهى يەك دوو سال لە ئىشۇكار دۇورۇرى دەخستەوە.

جار کارهون و هه لسانه وه، نه سوسا تو اني
که که وان نیو به نه نوهد زیاتری گه لی کورد
بیو لای خوی رابکشیت و شورشکه
نه یلو لی مه زن گه شه بیں بکات و به
دموله تانی بناسیتن لیز ددا مه بسته له
نیو به نیو هه موهدیه چونکه به شی زوری
خیله کانی کور دستان دزی شوش بون
و چه کانی بیو دوزن هه کرتیو، به لئی
زور استه "کاندی" گوشتی نه خواردووه،
به لام ده تو این بلین که بارزانی نه مریش
له رووه "زهد و خونه ویستیه وه"
زور له کاندی کمتر نه بووه، ته نیا
جیا وزیبیه کان له ودایه کهوا "کاندی"
گوشتی نه خواردووه و سه روک بارزانی
خواردوویه تی، نه گینا شاکرایه که مه لا
مسته فا بارزانی له زهد و خونه ویستیدا
بی وینه بووه سه روک بارزانی نه مر،
واته نه و تایبه تهندیانه که زور شازن
و له که سانی تردا به مه دن نه دکران،
نه همه مووشی به "به لگه" زیندوو دیار
ده کهم، و دهیخه مه بیر چاوی خوینه ری

با خود رفته باشید و میتوانید این مقاله را در سایر سایت های اینترنتی پیدا کنید. اگر شما نیز مقاله ای را در مورد این مورد نوشته اید، لطفاً آن را در اینجا بخواهید تا در مورد این مقاله بخوبی مطلع شوید. اگر شما نیز مقاله ای را در مورد این مورد نوشته اید، لطفاً آن را در اینجا بخواهید تا در مورد این مقاله بخوبی مطلع شوید.

ئەو ھەر دوو عەبقر يانەدا.
دۇوهەمیان / "ماوت سیتۆنگ" لە

شئوهیه، "ماو" کهوا دهد. کردووه به هوی ری روینه "مسیره"، کهوا له باشو هاتنوه بُو باکوری جین شئوهیه "مسیره" له گکل هله بارزانی نه مر به راورد بکه کهوا "مسیره" کهی بارزانی هاتنوه سالی ۱۹۴۷ ادا به خویو چه کاره کانی تایبته داده. خاکی روسیا رویشتوه رزو پیر له مهترسی تر بوده له بوج چونکه "مسیره" کهی ناو و لاتی خوی دابووه، هاو سینی پارمه تیان داده. "مسیره" کهی سه رزک بارزانه دوشه راهستی سی دوله تی دوشیزه نهادن، تورکیا که بی گومان بجه خوینی سه ری تینوو بو توانيویه تی کهوا به ماوه پیشاده رقی بکات و له هه شهرو لیدان شه رو هردوبو رسکایه ده بپریت و بگاته سه ری آن لدوشنه به "مله وانی" ده دانیشتوانی شه و "کور" بدراپیان، تاکو بزانین کامه و گرنگتره، حجز شه کمکم که هر زدگی داده و "مسیره" هله لبیس شئوهیه کهوا لیردها شایانی ده بووتریت شه ویه، کهوا له س دا کاتی "مسیره" کهی سه ری دندگی داده و، شه و میبو و زق پیشگه کانی جیهانی زق باسیان لیوهد کرد، به تایبته کرگنگه که دوپات کردموه، جاران شه لئی ده گرت، ناوی هبرد بای میزی و ویی دهیوت مهلا مسته زور به "اعجوبه" در باز خاکی رووسیا.

سیمه میان / گاندی له هیندسته کهوا پیشنهایه کهی فدرمانه کانی بی "مان" گرتن له نیش و وکار حکومه تیکی گهوره "ا

برینتیانی له ناو خویان بکه ایده م سه رزک بارزانی نه مر

بہ بدوللہ پشدری
بہ کہ میان اسے لاحہ دد

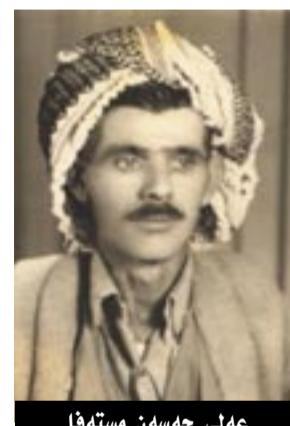
دکتر نادر هاشمی

دلزار حەسەن

عهلى حهنهن مستهفا: ئىدرىس بارزانى يىي گوتىم خەم مەخۇ دەتكەرىنمهوه دەشتى ھەولىر

ریکھستنده کم و کویریان زور
 ببو، چونکه چهند تایفه‌یکی
 تیدابوو، به‌لام بسهردانه‌که من
 بقو گوندی و مرتن زور پیشکوهون
 هاته پیش چاوم و دل خوش
 بیرون، که من دمچوومه لایان.
 هر ئوهندم له یادماوه که
 له مانگی (۱۱) سالی ۱۹۶۸
 گمراینه و داشتی هوولیر، ریزم
 بقو دانیشتواتانی دولی ناکوپیان همه
 بیرامیمه رئوانه‌کی که له ژیان
 چوونین یاخود نه ماون به‌تایبته‌تی
 شاهید (سید سلیم) و (سید
 عومر سید نهی (او هر) (۶)
 گوندی ناچجه‌ی ناکوپیان، که وا
 شو بهینی که له سالی ۱۹۶۸
 چووننه ناچجه‌ی رهواندزو له‌لوی
 له‌گله جمهادره که په‌یوندی
 باشمان همه بتو هستخان به هیچ
 حکم و کوری نه‌ده کرو ئوه‌انیش
 زوربه‌یان دل خوش بیرون به بونی
 نینیه له دولی ناکوپیان، خوشی
 شو دوله ده‌چوینتری به به‌هشته
 سار روی زمین به‌تایبته‌تی
 بقو میوه له ههمو و جوره‌کانی
 و مکو تری و هنچبری به‌هنی....
 هشت که به‌ناوبانگه کوتوتة
 دی چیای بیجان، له دیمه‌نه
 جوانه‌ی له قدر چیای بیجانی
 له پاچ چیای کوره‌ک به‌یانیان
 سه‌پری چیای کاروخی سه‌ربه‌زرو
 هه‌ندرینت بکردایه له سه‌پرکدنی
 شام دیمه‌نه تیر ندهبووی،
 کاتانیک سیه‌بری به‌یانیان خوی
 له‌له‌لده‌کشایه سه‌ردولی ناکوپیان
 شیئر چهند بیونوسی هرگوزارشت
 و وسفت ته‌واو نابیو گوند
 جوانه‌کانیشی و هکو گوندی
 (ناکوپیان) و کونتی (قهقیان) و
 گوندی (بنمیرد) و گوندی (گله‌لوی)
 چوپور او گوندی (گله‌لوی خواروو)
 گوندی (سران)، که هر به‌سهر
 بـهـزـی ماـونـهـتـوـهـ، هـیـوـادـارـمـ
 نـوـهـوـهـ کـانـیـ دـاـهـاـتـوـیـانـ سـهـرـکـهـ وـتـوـوـ
 و سـهـرـبـهـزـ بـئـنـ.
 بهـشـیـ بـیـسـتـ وـ شـهـشـ

که سیش قبول ناکه م.
له سایه عزت نه فسم
سه رشتو رنگ کم بو هیچ که می
هر شد و هش لینگاهی دهم به رم
بو هیچ دستی
ئیر ظمه بو به شتو ویه
گراینه و ناوچه رواندزو
چاویکه و تنه کم بو مه لاه مین
بارزانی با سکرد، شویش له کاک
عملی هزارو زور خه لکی تری
بیستو و که من ملا عمومه
بیاوه پاک و دلسوزین، بویه له
دهشتی هولیز دور خابینه و جا
به لینی پیداین له لایه باره کای
بارزانی استگیریمان بکات له
دی شو که سانه که له بیشی
پاراستنی دهشتی هولیز کاریان
دهکرد پروپاگه ندهیان بدموای
ئیمه بلاو دهکرد و جا دوای
شو گوارانکاریه ئیمه له ناوچه
رواندز دستمنان به نیش کر.
که به جه وله له ناو دیهاته کان
به ناوی لیزنه ته نسیقی حزبی
بو شیارکردنیه خله لک
وجوتو ارانی ناوچه که له او
کراینه دا خه لکی زورمان ناسی له
حزبی و بن لایهن و لپرسراوی
پیشمرگه، یهودندی باشیشم
به دیداکرد له گه کمه سه ناواره کانی
ناوچه باله کایه تی و دولی
ثاکویان، له وانه (جلال بهگ)
درگله یی که بنه ماله یه کی
ناواره پیاویکی کوردپه رور بوو،
له سالی ۱۹۴۵ نهندام بو له حزبی
(هیوا)، ده توام بلکه خانه دانی
لهم بیاوه هاوتای زورکم بوو
له ناوچه، خوی و کوره کانی
که تازه پن ده گه بشتن ته نیا ناوی
(نیاز جلال به گم) له یاد ماوه
له گه بلندماله (سلیمان) به گی
ثاموز رایان، به لام له بیرونی
سیاسیدا له یه کتر جیاواز بون،
په یومندی به هیزیشم له گه نهوان
په دیداکرد به لینیان دامن ها و کاری
و یارمندم بدهن، له گه شو هش
نه ندیکیان لایه نگری شیوعی

فایل مستهنه

دەمیکە دەممەویت لەسەر ئەو جۆرە
ھەواال و راپورت و رئیورتاژانەی
کە ھەر لە سەرەتاوە بە مەبەست
ریکەدەخربىن بىنۇسىم، كاتىكىش دەلىم
مەبەست خوانەخواستە مەبەست شتى
خراپ نىيە و ھیواخوازم بەھەلە لىم
تىنەگەن. دىيارە ئۇ جۆرە لە مەبەستە
بۇ ئەو دەگەرىتىمەوە كە زۇرىك لە¹
رۇچىنامەنۇسەن و میداكاران لە كاتى
رۇماڭىرىن و بەدواچون و وروۋاندى
بابىت و باس و كېشىھەيە كدا پىشەكەي
خۇيان لە بابارەپانوھە دەمدەن. بۇ نەموونە
سەرنووسەر ھەيە بە پەيامنېرىدەكەي
دەلىت بىر قۇل لەسەر شىت و فلانە
مەسەلەمەنەواال يان راپورت يان باباتىكى
رۇچىنامەنۇسەن بۇ بىكە، بەلام ھەولىدە
بە شىيۆھە تەختىيە بىكە. واتە بە و
ئاقاراھى دابىبە كە من دەممەویت و لەگەل
سياسەتى جەرىدە و حزب و گروپەكەم
دەگۈنچىت. لېزىدا كەسى پەيامنېر وەك
كەسىكى بىن كىيانى لىدىت و تەنها ئەو
دەباتەوە بۇ خاومەنەكەي كە پېتىخوشە
و لەگەل سیاسەت و بەرژەنەندىھە كانى
تىك دەكتەوە، بەراسىتى نە ئەو
سەرنووسەرە رۇچىنامەنۇسە نە
ئەو پەيامنېرىدەش لەو ئاستەدايە كە
پېتىگۇتىت راستىقۇ و سەرەبەخۇ لە²
گۇاستەنەوە رووداۋەكاندا. دىيارە لە نىيۇ
راگەيانىن دەممەنۇسەرە كوردىدا لەو جۆرە
نەموونانەمان زۇرە، بەلام بەداخەوە
پەشىكى دىكەي لە رۇچىنامەنۇسائىش
پەيدا بۇوينە كە لە ھەمان بابەتن،
بەس ئەمانە خۇيان بېرىپار بەدەستىن و
خۇيانەنەواال دروست دەكەن و راپورت و
رئیورتاژەكان دادەپىزىن، بەلام ھەمانىش
ھېشتا بە تەواوى لە ئۇپىر سېتىرى ئەو
دیارادە خېپەي
ئەو جۆرە
سەرنووسەرە
رۇچىنامەنۇسەن
دەرەنە چۈيەنە.
دەيارە ئەو
دەيارانەش بۇ
ئەو دەگەرىتىمەوە
كە بەشىك
لەوانەي ئەو
كارەدەكەن ھەر
لەسەرە تاواه
رۇچىنامەنۇس
نىيەن، بەلكو
نۇسەر يان شتى دىكەن و بە رېتكەوت
تۇوشى دىنیاي راگەيانىن بۇوينە،
بۇيەھەلە ئۇوها زەقەدەكەن و پىشە
و سەرەبەخۆيى و راستىگۆيى كارى
رۇچىنامەنۇسسى لە ياد دەكەن. يان بە
پېچەوانەوە رۇچىنامەنۇسسى كاھن، بەلام
بېتىۋى ئىيان و بەرژەنەندىھە كان و ايان
لېيدەكەت بەو جۆرە خۇيان ئىمانىشىكەن.
بېگۈمان ئەو پىنناسە و پېشەكىيم بۇ
ئەو بۇو تا يەك دوو و شە لە بارەي ئەو
كەسانەوە دەرىم لەسەر ئەو راپورت
و نۇوسييەنەي كە لەسەر دەزگای
بەدرخان و سەفەركانى بىلەپەدەكەنەوە،
ھەرچەندە من وەك كەسىكى نزىكى
ئەو دەزگايە و تەبىئى دەزگا قىسىم
بۇ راگەيانىنەكان كىرىبىو، بۇيە ئەو
رۇچەي راپورتەكان بىلەپەدەكەنەوە،
بەرادەران تەلەفۇنیان بۇوە زۇرىك لە
ئەو راپورتەنان بە شىيۆھە كەنۋۇتەوە،
منىش كە باۋەرم بە كارى راگەيانىن
ھەمە كۆتىم ئەمانە رۇچىنامەنۇسەن و
ھەقى خۆيەتى چۈن مامە لە لەگەل
حەدىسدا دەكتا، بەس كاتىك چەند
نۇوسييەنەكى دىكە لەسەر رۇچىنامەنۇسە
سەررۇكى دەزگا بەدرخان بىلەپەدەكەنەوە
كە ئۇ لە بېشىرتدا وەلامى هەفتەنامەي
چاودىر و مىدىياد دابۇۋە، بۇيە بېرىپارمدا
بە شىيۆھە وەلامى ئەو جۆرە كەسانە
بىدەمەوە، ھەرچەندە لای ھەندى بىادر
لەسەر رۇچىنامەنۇس بەر لە تەختىيەكىدىن
رۇچىنامەنۇس بەر لە پېشىنە بىدات" واتە ناكىرى بۇ
بەدواچون و كارىكى مىدىياد بىلەپەدەكەنەوە
لەسەرەتاواه نەخشەي ئەنجامەكەت لاي
خوت دارپاشتىت، بەلكو رۇچىنامەنۇس
دەبى بەدەستى بەتال بچىت و بە دەنیاھىك
زانىيارى بېرىتەوە. نەك بە پېچەوانەوە
بە دەستى پىر بچىت و بە بى زانىيارى
بېرىتەوە!!!. ئەمۇرۇكە واى ليھاتووھ
ھەر لە مالەكەي خۇيۇ و لەسەر جىڭا
راپورتەكەت دابىرىپىزىت!!!. قوربان ئەو
بەھەلى خۇى ئەك بە گۈپەرى دەپەدەو و
كەتشەكان. ئايە ئەمە چەندى بەچەند تو
ھەر لە خۇتىمەوە كلىشى بۇ دەرئەنچامى
راپورتەكەت دابىرىپىزىت!!!. قوربان ئەو
جۆرە لە سەكىچە بۇ نىڭار كىشىچەلە،
بەلام بۇ رۇچىنامەنۇس حەرامە؟!!!. ھەقاوايە
تەختىك بە وېزدانەوە سەرەنچ بىدەينە
شەتكەن نەك سەرەنچەيە، واجاھە
نىيەت و ئارەزۆكەنمان دوور بخەينەوە
لە كارى راگەيانىن. بۇ خاتىرى ئەھەم
رۇچىنامەنۇس بىن لەك داوهەر، چۈنکە
كارى ئىتمە گواستەنەوە شەتكەنە وەك
خۇى ئەك داوهەرىكىدىن لە نىيوان ئەو و
ئەمدا!!!.

ئەگەرچى بىرى ۱۰۰ ملىون دينار بۇ ئەنجامدانى ئەو كۆنگرەيە وەرگىراوه
رىكخراوى ھونەرمەندانى كوردىستان شەرعىيەتى نەماوە كۆنگرەشيان دواخستووه
ئەنۋەر شىخانى سكرتىرى رىكخراو: رىكخراوى ھونەرمەندان شەرعىيەتى نەماوە

مانگی حهـوت کـه دـهـکـاتـه
مانـگـهـ، شـهـوـ زـورـیـهـیـ نـهـدـامـانـ
لهـگـهـ لـیدـاـبـوـونـ، نـهـدـمـوـرـیـخـراـوـ
دـرـیـارـیدـاـ بـکـهـوـتـهـ ۷/۱۵ سـالـیـ
داـهـاتـوـ، بـهـ لـامـ بـهـ بـوـچـوـونـیـ منـ
نـهـگـهـ رـئـیـهـ کـارـهـکـانـمـانـهـ کـتـیـفـ
کـرـدـ، پـیـمـاوـیـهـ نـهـنـجـوـوـهـمـنـیـ
بـسـلـاـسـوـورـهـ لـهـسـمـرـهـ نـهـوـهـیـ
کـارـهـکـانـمـانـ زـیـاـتـرـ تـهـ کـتـیـفـ
بـکـهـینـ، رـهـنـگـهـ هـوـلـبـدـرـیـ بـیـشـ
نـهـوـ مـاوـهـیـ کـوـنـگـهـ سـازـبـکـرـیـ،
بـهـ لـامـ نـهـوـ مـاوـهـیـ دـانـرـاـوـ وـهـکـوـ
دـوـ وـادـهـ
دـرـبـارـهـ نـهـوـهـ کـه دـهـکـوـتـرـ مـادـدـمـ
۱۰. مـانـگـ کـوـنـگـهـ دـوـخـراـ رـهـنـگـهـ
هـمـهـ کـوـکـرـیـ، مـوـحـسـینـ مـهـمـهـ
گـوـتـیـ: رـهـنـگـهـ نـهـوـ نـیـازـهـشـ هـهـبـیـ
وـ بـرـادـرـهـ بـیـنـ حـهـزـنـهـ کـاـنـهـ نـهـوـ
کـوـنـگـهـیـ بـکـرـیـ، نـهـوـهـ تـهـ خـفـینـهـ،
نـقـ دـهـلـیـ مـادـدـمـ لـهـ مـاوـهـیـ دـوـوـ
سـالـاـ نـهـنـکـرـدـ لـهـ سـالـیـ دـادـیـ کـیـ
گـرـیـتـتـیـ نـهـوـهـ دـهـکـاـ کـهـ کـوـنـگـهـ
بـکـهـیـ، نـهـوـ پـرـسـیـارـهـ هـقـهـ بـکـرـیـ
وـ دـهـشـکـرـیـ؟
دـرـبـارـهـ مـانـیـ شـرـعـیـتـیـ لـهـ
رـیـخـراـوـ مـوـحـسـینـ مـهـمـهـ گـوـتـیـ:
مـهـسـهـلـهـیـ شـهـرـعـیـتـ بـاـبـهـتـیـکـیـ
زـوـرـ کـرـنـگـهـ، کـهـ نـایـاـ نـیـمـهـ
شـهـرـعـیـهـتـمـانـ مـاوـهـ یـاـ نـهـمـاوـهـ،
لـهـرـوـوـیـ یـاسـاـیـیـهـوـ نـهـخـتـرـیـ
شـهـرـعـیـهـتـمـانـ نـهـمـاوـهـ، لـهـرـوـوـیـ

نهاده شیخانی

گهوره‌تری له میشکیدا بوبوه،
ئیس-تا حکومت گۇرما مانای
وانیبیه سەرۆکى نېتجووهمنى
وچزیران بلىنى تابى پۈرۈگەن تا
ئۇ شىستانه هەممۇرى تەۋا و دەكەم،
لە دىنیادا ئۇ شەت نېيىه، ئۇوه
پاپاسواپە بۇ ماندۇھى خۇمانە،
ئۇوه پاپاسواپە کى نا ماقاولە كە
ناجىتە عەقلى ھېچ كەسپىك و بۇ
ماندۇھى خۇمانە، بەداخوه كە
زۇزىپەيان ئۇ رايەيان ھەببۇوه
و من لەناویان نەبوبومە،
لواهانشە ئەگەر لەناویشتابام

A close-up portrait of a middle-aged man with a shaved head and dark hair on the sides. He has a serious expression, looking slightly to his left. He is wearing a light blue, button-down shirt. The background is a plain, light-colored wall.

مودود حسین

یاساییوهه دهلى بوت هېي
مانگ دواي بخې، هەفت هېي
٦ مانگ دواي بخې، بۇ سالىك
دەبىن رەزامەندى وەزارەتى
پەيوەندىدار وەرىگىردى، ئىئىمە
مۇلەتمان هەيە و مۇلەتمان لە
حۆكمەت وەرگىرتوو، حۆكمەت
خۆي ١٠٠ مىليون دىنارى تەرخان
كىرىدووه بۇ ئەوهى كۈنگەر
بکرى، جا ئەو پىرسىارەي كە
ھەندى بىرايدەر واي بۇ دەچن كە
رىخراو و ئەنجوومەنى رىختراو
شەرعىيەتى نىئىيە، ئەسە دەھى
مۇلەت وەركىريابا لە وەزارەتى
پەيوەندىدار كەھەردوو وەزارەتى
رۇشىبىرى و ناوخۇن، ئەوكاتە
خەلگى كۇ پىرسىارە ناكا كە
بلى ئەوه جوار سالە ئىۋە چۈن
شەرعىيەتىنان ماوه، بۇ خۆي ٢
سالە كىردووتانەتە جوار سال،
خۆي ٣-٤ مانگ يان سالىك
دوانانخىست قەينا، كە دەبىتە
دۇو سال شەرعىيەت نامىتىنى،
چۈنكە بېھىچۈونى من پىش ئەوه
دەبۈوايە رەزامەندى وەزارەتە
پەيوەندىدارەكان وەرگىرىن، تاكو

لە حۆكمەت و پەرلەمانى
كوردىستان و لايەنە سىياسىيەكان
دەكەين بۇ ئەمۇھى بە لىستىكى
پەتكۈر تۇو و بە تېبايى بچەنە تو
پەرلەمانى عىراقىسى و ئەندامى
رىكۈپىتەك دابىنن و گۈزارشت
لە داخوازىيەكانى حۆكمەتى
ھەرتىمى كوردىستان و پەرلەمانى
كوردىستان بکەن، لەبەرئەوە بە
باش مانزانى وەكى رىكخراويىكى
كۆمەلگەي مەدەنلىكى كۈنگەرەكە
دەوابخەين و ھەممۇ توانا و
پېشىتىۋاتى خۆمان بخەيەنگەپ
بۇ ئەمۇھى خەلگى كوردىستان بە
شەيپەيەكى ئازادانە و بويرانە
بچەنە تو و پەرلەمانى عىراق
بۇ پەرلەمانى داھاتوو، خالى
دىكەش داخوازىيەكانمان بۇون كە
بەيرارى من ئەوه زۇر گىرنگ نىئىە،
بەلام ئەمۇيش بىرادەران بىتىان
وابىوو داخوازىيەكانمان لەلايەن
حۆكمەتى ھەرتىمى كوردىستانە و
جىتىبەجى نەكراوه و وا بېباش
دەزاڭىرى كە ھەندىك كارى بۇ
بېكىرى، بەلام دەكى ئەۋەتىمە
خەلگى كېكە ئەۋە ئىشە بكا، يانى

بیوایه پاسو بو دو خاسته شده.
له کوتایی ریبورتازه که شد
حوالمه دین سه رداری پار یزه مری
راویه کار درباره مان و نهمانی
شمر عیه تی ثوری ریخراوه له برووی
یاسایه و گوئی: به بی پاسا نه و
ریکخراوه شر عیه تیان نه ماوه،
له برهه وی ئه وان واده
دیاریکراوه خویان تیپه اندووه
و کونگر میان نه بستووه.
در باره نه و پاساوانه
ریکخراوه بو دواخستنی واده
دیاریکراوه خویان، نه و
پاریزه ره گوئی: نه و پاساوانه
خوشیان هیناویانه توه له و هشدا
هر خویان لئی کتمه رخه من و
بر پرسیاران، له برهه وی ده کرا
له مامه وی بو سالی ته مه نیان

دهکارا ئەو کارانە بىگەن، نەھ
لەكانتى خۇي جىبەجى نەھەن
و ئىستا بەھو پاساھو كونگرە
دواخەن و لە پەپەروو ئەنۋەن خۇقۇرى
خۇيان دەرىجىن.
جيى ئامازىدە رېكخراوى
ھونەرمندانىنى كورىستان لە^٣
چەندىن شار و شارقەچەسى
كورىستان لقى ھەمە.

پیمانی
گهواره‌تری له میشکیدا بیوه،
ئیستا حکومت گۇرا مانای
وانیبیه سەرۆکى ئەنجووھەنى
وزیران بلىٰ نابى بىقۇرىمۇ تا
ئۇ شىستانە ھەمووی تىواو دەكم،
له دىنادا ئەو شىتە نىبىه، ئەمۇه
پاساوېكە بى پاساوېھى کى تا ماقاۋۇلە كە
ئەمۇه پاساوېكە خۆمانە، بىداخەمۇه كە
ناجىيەت عەقلى ھىچ كەسىك و بۇ
مانەھى خۆمانە، بىداخەمۇه كە
زۈزۈنەيان ئەو رايەيان ھەبووه
و من لەناویان تەبۇممە،
لەوانەشە ئەگەر لەناوېنىشدا يام

A close-up portrait of Mousa Al-Harbi, a middle-aged man with a shaved head and dark hair on the sides. He has deep-set eyes and is wearing a light blue polo shirt. He is looking slightly to his left. The background is a plain, light-colored wall.

۱۰۰ ملیون دیبار له حکومت
و هرگیراوه، ئەگەر پاساو باده
بینینهوه که حکومت بودجه
کوتکرمه دابین نمکرده ووه، ناخیر
حکومته شوه چهند مانگىكە ۱۰۰
ملیيون ديناري بىئه و كوتکرمه
تارخان كردووه و پاركه و اله
بانقه بى كونگره هى هونرمهمنداني
كوردستان، ئە و كونگره يەش زور
زەممەته بىرى، لە بهر شەوهى كە
پەيکەچار ۱۰ مانگ دواباخى
مانگىكە و دوو مانگ نېي شەوه
ماناي چىيە؟
درەپارهەر ئەھەمىي لەوانەيە
كەسانىكەن بە هيچ شىۋىيەك
نایانەوي ئە و كوتکرمه
شىخانى گوچى: نازانم، دىيارە
شتىكەه يە لە گۈرى، تا
ئىستا تىيىنگەم ھونرمهندىد دەبى
ھونرمهمند بى و ھەم ھونرمهمند
كاربىكا، كە خۇي بە ھونرمهمند
دەغانى دەشلىن ھەممۇ كەسىك
بە ھونرمهمند بىزاننى و نابىن
خۇشى لەھەم ھەممۇ ھونرمهمندىك
بە كەورەتتەر بىزاننى، ھونرمهمند
ھونرمهمندەوە يە زىياتىرا كەمتر
ئىشى كەربووه، ھەمە كەنجه
و زور لەمن ھونرمهمندەرە
و قابيلىتەرە و كاردىكا، با ئىتمە
وەك و ھونرمهمند رەفتار بەكەين
و خوشمان تەكىيە ميرانڭى

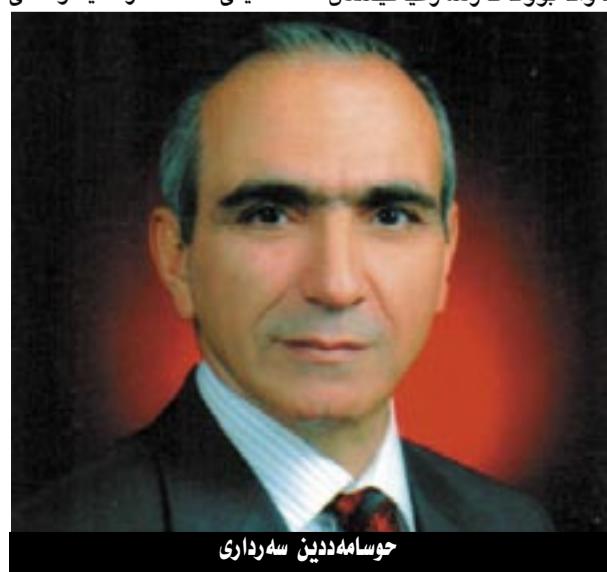
له نوده

دوداچخون: مه سعودی مهلا همه زیک راوی هونه رمه ندانی ورنریه له کورستان تاکه ریکخراوی دنوای یه کرگن ته وهی هردوو یدارهی حکومه تی هه رنه وندرمه ندانی سهندیکای وندرمه ندانی کورستان یه کیتی هونه رمه ندان کیان گرتاوه و ریکخراوی وندرمه ندانی کورستانیان تکه تنا، له پهیره دیوی ناخوختی شو ریکخراودا هاتووه که دهی بلوو سال جاریک هونگره ببستره، همگر له موادهی شه نه کرا وها ۳ مانگ سالیک هه موو کاره کانیان هواو بکه و کونکره ببستن، چی ۷۰وه ۳ سال لایداوه ریکخراوی هونه رمه ندانی ورنریه کونگره نه بستوه بی ماوهی ۱۰ مانگ دیکهش تجامدانی کونگره دواخرا، چو ۷۰هه و مه بسته ش پاریز مریکی اسایی و سکرتیری ریکخراوی وندرمه ندانی کورستان تیانوویه ۷۰هه ریکخراوه شرعيته نه ماوه، بو ۷۰هه ببسته به باشمانزانی ۷۰هه بیرون رتازه دواختنی کونگره هونون بکه ینه وه...

سهرتادا نه نور شیخانی سکرتیری ریکخراوی وندرمه ندانی کورستان مریاره هونگره کانی دواختنی قونگره کوتی: ودکو موسته هه قی قونگره دینه، هه چنده له وو بیونه ودهی ۷۰هه بیراره درا ااري تهندرو سیتم تهواو نه بدوو بر له سه رهتای دانیشتنه که قله لتم له براهمان و مرگت و درجو ومهه دهروه، بق رقی وایی زانیم که کونگره ناکری و ۱ مانگ دواخراهی، تا ئیستاش ازانم همو چیبه؟

مریاره مان و نه مانی شرعيته تی ریکخراو شیخانی ووتی: بو شه رعیته شه رعیته تی ماوه، له بردنه وهی که کاتی ته بتوی یه کمانگره توه بو دوو سال دهکه نه کرا دهکر شه شش نانگ دوابخري و ۷هه گرنا ۳ سال، ئیستا ۷۰وه ۳ سال تهواو، بو، له پهیره دیوی ناخوش که اهانی ۳ سال دهکل نابن له و کاته تیپه بری، یانی ۷هه موه مه جالی ووهی نه مابوو که بیراره دریز رینه وهی بدنه، به لام له ۷هه سلدا ک به خوم هوکاریک هه بیوو بق ماوهی کی کورت دوابخري وویش له ببر هه لبازدنی مرلمانی عراق، که بتویست وو ئیمهش وه کور کاری بو کیم، له بردنه وهی هه لبازدنی رله مانی عیراق شتکی باره نووسازه بی میله تی کورد بیویسته هه مو و مان کاری بو کهین.

مریاره ۷هه وهی که ئایا ۱۰ مانگ ۷هه وه بهس نییه، شیخانی ووتی: به لانی ۷هه موادهی زوره، بده رهه وهی هه لبازدنی که ۵/۲۵، دهبووایه ئیمه ناومه راستی ماکی دوو یان سه رهتای مانگی ۳ بکاربووایه، هه منتیقی تر بسوو، یانی وندرمه ندان هه سه تیان بدهو هکرد که بکه ۷هه مو سه لمه لیمه، هه وهندیه وهی که شه عهه تشماین

حسامه ددین سه رداری

ماموسنا مهلا عهدولکه ریم نئفهندی
خه بلانی زاده که مهلا یکی زوچاک بیو،
تا بلیس بیاویکی ماکوول و به عیزه تی
نه فس و عاقر بیو، له چه رخ 1949 ز
له روواندز له خزمه تم ده خویند کتابی
رساله الحساب که ره قریرین کتابه که مهلا
زانیویانه ئیشی پین بکەن کەچى ئەو له بەر
تە قریری دەگرد.

دو قسسه غره بيري له ناو فهقييان بومان
گير اووه، يهك له قسه کاني تهه بوو
فره مووي: حبهس بوسوس - هبه بوه له
به غدا جه ريدنه سووس بوه، له جه ريده
بلاؤي كردوه كهوا شتنيکي زور سهيرم
له مهلا يهك ديت له شاريک، تا ئيسىتا
مهلاي وا عاقلم نهديوه، منيش قهت وا
تىئينه كه توومه، له دهوروبهري 1940ز،
ئه فهندى فرمۇوي: وام زەن بىردى كه
ئەم رووداوه له شارى سلىمانى بوه،
حبهس بوسوس دەللى بق دەنكوباس له
شاران دەڭگۈرام، چوو مە شاريک، رۇنىي
جومعه چوو مە منگەوت دېتىم ملا هاتە
منگەوت له مىحرابى منگەوت جوبىي
لەبىر كردوه و چوو دەستنۇۋىت بشوات،
ئەنلىك ۱۱-۱

لهم بردهم مهلاً دانیستم، جل و بزرگی من
به بیگانه نهادجو، ماموستا به سر مینهار
که و دستی پیکرد: الحمد لله به الحمد
له، والصلوة والسلام على رسول الله،
او صیکم عباد الله.

خوبتہ نامہ میہے۔
بے چوار دست ملا یاں هرگرت و
رفاندیاں، خوتیہ کہ بو وہ فشہ و
بلاؤ بیوون خلک دستہ دھوونہ
عیادی، بہ لام چابوو نمرد، له مالی
بووہ شین و گریان۔ منیش وتن داخت له
گیانم ئے و جارهیاں بہ درو خوت نه جات
دا، جاری تر جی دمکھی؟ ئے و حفته یہش
بُو خاتری ملا نہ و شارم جی نہ ھیشت،
جو معہی تر هم سا جوبی بہ دارو وہ کرد
چوو بُو دستنؤیز، من خوتہ نامہ کهم
دری، ملا ھاتھو و جوبی لہیبر کرد
و دوو رکات نویڈی کرد و مزکوٹ شہتا
و بہ سہر مینبیر کھووت، تو مزہ ئو جاره
ملا دوو خوتہ نامہ نووسیو ھتمہ وہ،
یہ کی خستو تھ گیر فانی کہ من ھینام،
ئه وی تر لہیبر مندیلی سسری را کردو وہ،
جا دستی پیکردا: الحمد لله ثم الحمد لله

دهستی لهناو به رکی کیراو چی نه دیت، جا
دهستی تری بلند کرد له بهر میز هر که هی
خوبته نامه که هی تری دهره تناو دهستی

پندره
منیش له یه رده می دانیشست ووم ده یگوت:
الحمد لله ثم الحمد لله ، والصلوة والسلام
على رسول الله ، اوصيكم عباد الله .
له گهله وتنی هر یه کیان به دهسته که می
تری ، نیشاره هی بق من ده کرد و وکو برعی:
تهدوت به می ، ثه ومهت به می .

وأنته دهسته كهه بـه من دريـث دهكرد و
پـهنجه كانـي دهـجوـقـانـد و دهـسـتـيـ كـوـتـمـهـ
دهـكـرـد و بـقـ منـى درـيـث دـهـكـرـدـ، چـونـکـهـ
گـومـانـيـ نـهـبـوـوـ مـنـ وـامـ لـتـ کـرـدـوـوـهـ، چـاـوـمـ
برـيـبـوـوـ چـاـوـيـ، هـهـرـدـوـوـ جـارـ لـهـبـهـرـ دـهـمـيـ
دانـيـشـتـبـوـومـ، جـلـ وـ بـهـ رـگـيـشـ بـيـگـانـهـ بـوـوـهـ

مه لاش زيره ک و تيکه يشتوو ببو.
 جا مينيش سردم شور کرد و چاوم بلند
 نه کرد و دانم بهمهدا هينا: مهلا رزور فيلياز
 و دنيا ديدهيه و رزور لمهن زيره هکتره.
 چهندن که سانينک له فيلي مه لا تيگه يشتن
 و پاش جمعه ويستيان لى بکولنهوه مهلا
 تيگه کي و بوي شهرح کردن و فيلهه کي بؤ
 دياري کردن.
 حديبيس ببووس درمی: ئه گهر من خوم به
 تيگه يشتوو و دزانى و به فيلياز به لام لم
 سه فههدا تيگه يشتم که له من فيلياز تر
 هه يه، جا لاهمه ددوا قهت له خوم باي
 ناخدا و هه

حاجی مهمنو : هه فته‌یه کاری قورکاریم دهستکه‌وت

ههزار سلاو له گوری، قانیعی شاعیر

سازار نندو تو روی، گاییکی ساخت
سالانیکی رزو بهر له میسته دهله "نه"
فلس تو له داپک و باوک و برآ چاکتری
تازه ترین توییزینه موی زانستیش
له بارمه "بیوندی پاره به حالتی
دهرونی مرؤفه و" که لم روزانه داد
گوفاری "سایکو دیجیتال ساینس" بلاوی
کردوه و له لایه زانایانی زانکوکانی
چین و ئەمیریکا به هاویه شی ئەنجام
در اووه، نمی دخات که بونی پاره
با خود با بلینه دوله ندی، مرؤف له
نائزاره کان همسکرن به گوشکه بکری و
ته نانت نازاره جهسته بیه کانشیس دور
ده خاتمه و، وانه بونی پاره نازاری
کو ژمه لایه تی و به دندیش "دپه برتی"
به لام همان توییزینه وه ٹاماژه به وه
ده کات هر بیرکردنوه له خارجکردنی
پاره که دوباره نازاره کان بو ئە و مرؤفه
دیننیته و، که اوته قانیع و زانا چینی و
ئەم ریکابیه کان لم بوجونه دا یه ک
ده گرنووه، ئەم و ڈامی ئە و پرسیاره
گرینگه ده داتوه "مرؤفی ئەم سه رده مه
بوجی ئە و هنده هله لپه پاره ده کات؟"
وەلام ناسانه: جا پاره دیک که له
خه مۇکى گوشکه بکریم رزگار بکات و
ئازار له بە دەنمدا نەھلین بوجی تا
من بنیم بە واویه نەمی!
به لام لېزدا پرسیاری گرینگر دیتە
کاییوه، قاچاره کم دەست کە ویت و
چۈن ھله لپه بى يەکم؟
لەم رۆازادە ھەتھاواي گوئىم له و
پیوندیبیه تەله فۇنیبیه گرت که بىپیی
دەزگە کانی راگە یاندن "لە نۇوان
قايقامانی ھەلبچە و فەرمانبەریکى
قايقامامی تادیه و بە دریاچى ابىي نىزىكى
نيو سەعات، قايقامام ۋېراۋۇئىر
دەپارېتەمە لە فەرمانبەرە کە له
کاتى لىکۆ لىئىنەمەدا
له بارهی چەند
راپورتىكى گومان او
لە چاودىرىپى دارايى
ناوی قايقامام
نەھىتىن".

یہ رہنم عہلی

دەشارىتەوە... بەلکو خوايە ئەمچارە
چاوى وزارەتى دارايى كويىر بىت
و رىزگارمان بىت... تو بىس بىتم
بلى بەناوهەتىنى من ج قازانچىك
دەكەت... من ئەپارەيدم لە جىنەكى
تاپىتە داناوه و دەستكارىم نەركۈدوو
لەپەراجام كەتووتوه وەمەد بىت بەس
رۆزگارمان بىت دوا عانەي بەدەم بەتۇّ.
لېرىدا مەبىستم قايقامون نېي، چونكە
تا دادگە بېرىارى كوتا لەسەر ئەو
فایلىك نەدات من ناتاۋاتم لە خۇرا
كەسىك تۆمەتبار بىكم، بەلام دەممەوى
باس لەو مەوقۇفە بىكم كە ئەو
بەپىرسە ئەتلەفۇنەكى تى كەتووتوه
و بىبىستەمەوە بە بۆچۈنەكى قانىع
و زانىا چىنى و ئەمەرىكايىبىيەكان،
ئۇ بەپىرسە بۇ پارە هەلپەي كرد،
پارەيدىكى باشىشى دەست كەوت،
بەلام ئىيا ئەپارەيدى توانى لە ئازارى
جەستەنى و كۆمەللايىتى بېپارىزىز،
ياخى ياخى بەپىچەوانەوە تۇوشى دەردىكى
كىردى كە تا مەردىن نەھەۋىتەوە، مرۇق
كە گۈي لەو بىتەندىيە ئەلەفۇنەي
دەكىتىت، روو دەكتە ئاسىمان و دەلى
”خوايە بەسوالىكىرى بىزىم و نەمەختىتە
مەوقۇفيكى ئاواھاوه“.

زۇر زۇر زەرورىر لە گچەتىرىن تا
بالاترین بەپىرسى كورىستان گۈي
لەو بىتەندىيە ئەلەفۇنەي بىگىن و
بىزان ئاكامى بەپىرسى كەندەل بەكۈي
دەكتە، لەو باودەدام ھەركەسىن لە
ئىمەم بەكۈي ئەو مەوقۇفوو نەك مال
و سامانى بىگە جلوبەرگە كانى خۇيىشى
دەدات تا رىزگارى بىت، گۇتراۋە ”مالى
سېپى بۇ رۇقۇرى دەش“ ئاخىر مالا دەبىن
سېپى بىت سۇنجا لە رۇزى رەشدا فريات
دەكەويت، دەنما مالى رەش رۇزى رەشت
رەشتىر دەكتا.

باش دەزانم قانىع كە دەلىن ”ئىي فلس
تو لە دايىك و باواك و بىرا چاكتىرى“
مەبىستى چىبە و دەيدۈي بلىنى جى،
بەلام ئەڭ، ھەر سەرىتىتىش بىرىلى
بەكەينەوە، قانع باس لە فلسى سېپى
دەكتە، چونكە ھەر ئەو پىي و اىيە“
سايىھى عزەتى نەقسە سەر شۇر ناكەم
بۇ هېچ كاسىن، سەرمەرەرەد كە نايەلى
دەستم بەرم بۇ هېچ دەسىن“.

دەبىوا زانىابىنى ئەمەرىكا و جىنىش لەو
تۇيىزىنەيدىدا باسيان لەوە كەرىدا بى
ئاۋوچى بارەيدە ئازارى جەستەنى و
كۆمەللايىتى مەرۇق ناھىيت، لەكەل
ئۇ خالىنى لىتۇيىنەوەكشىن كە دەلىن
”مەرۇقى دەلولەمەند كاتى بىر لە
خەرچىرىنى بارەكەدى دەكتاتو، ئازارە
جەستەنى و كۆمەللايىتى كەن بۇوۇتى
دەكەنەوە“ باشىت وايە بلەنин ”مەرۇقى
دەستكەن كە بىر لە چەقۇنىتىي
دەستكەن وتنى بارەكەدى دەكتاتو،
ئازارى كۆمەللايىتى و جەستەنى رۇوو
تى دەكەن“.

لە پېشى خۆى دەداتەوە، چونكە
ھېزىتكى بە هيئىزلىر لە دواوەتى،
كە رى لە بېرىارەكانى دەگرى.
جاڭاڭەرتەختۇخۇي بەسەر كۆنترارەتى
دەبىين بەرامبەر بە پىاپا تاڭ
چەكىش كە شەپى پى بەكت
فرەمىسەكەكانى.

رۆزوان لە پىاوان لە دەرەدە
ئائىلى يەكىسانيان ھەلگەرتوو،
لە مالەوەش كوتەك، كە باسى
ماڭەن ئافەرت و ئازادى ئافەرت
دەگرى، دەست لە پېشى مiliان
دەدەن، دەلىن ”ئەشەد يائەللا“
كە بىتەسەر بېرىارەدانىكەرخۇي
خاۋون بېرىارەدەھىج بايەخىك بە
بېرىارە ئافەرت نادارى. كاتىكىش
بېرىارە ئافەرتى كورد لەگەل
ئافەرتى رۆزئاوا بەكەن، ئەو
زۇز بەپىي و ئۆزىدانانە دادەبىزەن
سەر ئافەرتى كورد، كەن توانا و
دەست وەستاون بەرامبەر بە
ئافەرتى رۆزئاوا.

پېپىخەممەر د.خ لە ھەموو كەس
زىياڭر رىزى لە ئافەرت نادار،
مەنتىمانى پى كەن دەرەدە
كارچۇبارى دەرەدە دەرگەرتوو،
و راي وەرگەرتوو.

وابى كەن دەرگەرتوو
خاۋون كەسایەتى بەھېزىتىت،
زۇز بېست بەخۇي بېبىستى. كەچى
زۇز بېتى بېياوانى كۆمەلگە ئىمە
كۈي بۇ بېرىارەكانى ئافەرت شەل
دەكەن، بەلام وەك رەبابەي بۇ
لەيدى وايە!

لەپەر ئەمە ئافەرتى ئىمە ھەر دەم
ھەست بە ئاتۇمىدى دەكەن،
بە رەشىبىنى سەرىي پاشەرەۋە
دەكەن، جا و بەگریان و خۇيان
بىن پېشت و پەندا دەزانن. پېشت
نەبەستن بە خۇيان، مەنمەنە
نەكەن، بېتىن بەنەن دەزانن،
نەنەكەن، ئافەرت بەنەن دەمان
و رووخاندىن دەبات. و ھەست
دەكتە، ھەر دەم كەسى دووھەم و
مەرقۇيىكى بى توانا و بى
دەسەلاتە.

بى توانا و بى دەسەلاتى
ئافەرتىش لە خىزىاندا، كۆمەل
بەھەرە شكسىتى و ئىقلىچى
دەبات، ھەرگىز جاۋىرى
كۆمەلگە يەكى بېشىكەتوو نەن،
كە ئافەرت تىيدا خاۋون بېرىارو
دەسەلاتى خۇي نەمەن، خاۋون
كەسایەتىيە كە بەھېز نەبىت،
پېشت بەخۇي نەبەستىت،
كۆمەلگە يەكى بەنەن مافانىي
ئافەرت پېشت گۈي بەخت،
ھەرگىز ئافەرتى بە ماناي و شە
لى، دروست نابى.

کرزوں کرزوں چاوم لہ ٹھبلے
مایبوو۔ ٹھوبیو وہستا جہمال
جاری دھمی نانخواردی نیوہری
داو دھبوایه هرکھسے وہ بخوی
مشوری بخوات۔ ٹھو دھمه
نہ ختنی پشووم هاتبیو وہ بھری
، بھر جوئیک بیو، تھکانم
دایہ بھر خوم و راستبیو موه،
بے لام هه مومو بھدمن وہ کٹاوی
ناو مہشکه دھلہ رزی و خوزگم
بے روح درچوون دھخوات!
ئیستاشن نازانم پون گھیشمہ وہ
مال، بھلام لفھو حالتی بیوم
کہ بھکانبی یان گوت، با
یہ کجاري بچیتھ مالہو و دانی
ئیواره نینتوه وہ که لدھلوہ
پیچ شاگکه بیوم۔ هھر لہبیر
درگابوو، دایکه کلؤلکھ کم
لہ حہڈھمان بیوم لہ برمہی
گریانی دا و هه میزی بؤکردمہ وہ
و خوم لہ باوہشی گرتھوہ۔ بھی
ٹھوہی برسیتیم لہبیر بیت،
وہ ک چو لکھی بالشکاو لہ سفر
ٹھو پارچه نیمدھر را کشام،
کہ لہ نواؤ بیو، لہ ئازاری
ھه مومو جھستم، فرمیسک بے
لاچانگھمہ وہ ریچکھی بے ستوو.
لہ بیر نیم نماوہ چندی بیچو بیو
دایکه دلسوزکھ مل نوکی پیتمہ وہ
کھتیووھ چھورکدن و شیلانم
، هن تاکھ خھو بربیو میبیو
۔ نیتر یہ کھفتھی بیتون من
بیدھم ئیتھون نازاری بھدمن، هھر
لہ سر جیگا جنگل دادا۔ کھچی
دوای شہنگو تاقھتھ هاتنھو
بھریم۔ کہ لکھلے کریکاری
کردن کھو تھو سرمن و دووبارہ
سبے ینیکی زوو، رووم لہ مہیدانی
کریکاران کرد۔ ٹھوہیو
ٹھو جارهشن هھر لہ ریگای وہستا
حمسه نہو کارم دھستکھو،
بے لام ٹھم کھر تھے یان کاری
قووکیشان بیو بیو سہر دیوار و
بیو ماوہی یہ کھفتھ لہ گھل نہو
کریکاری کردنہ را هاتم و بیومہ
کریکاریکی چوست و چالاک۔
پھشی سی و سی

جاروبار ئاگاداري دەكىردىم، كەچى
كە ئۇمۇندە يەل نېبىم، كەچى
بەندە واي بۈدەچوم كە گالاتەم
پىيەدەكتە ! ئەمە بۇ لەگەل
كولبۇونى قازماھەكە بەھۇي رەقۇ
وشكى عمردەكەوە، تادەھات
منىش وزەم لەبىر دەبىرا و چۆكم
دەلەر زىرى. بەجۇرىك كانەبى
دلى پىيەسۇتا و داۋىلى تەۋاوهەكە پېشۈۋەك
خۆم لەبىرەتە تەۋاوهەكە پېشۈۋەك
بىدەم. هەتاكى ئەدەم ئاڭام
لە تىنۇيىتى نەبۇو، لەگەل
داشىشتن و دانەنىشتن، هەستم
كەر تىنۇيىتى بىرىسىتلىپىرىم،
بەلەم جىدەكە لەگەل ئەھەد
كەھەك تەپاش بەسەر خۆلە
ھەلدار او مکەوە و راڭشاپۇوم،
دەنگوت بەعەرەدەكەوە نوسابۇوم،
نوزەم لەبىر نەمابۇو، هەرچەندى
تەكانىم دەدا خۆم، كەچى لە
خۆلى كۆبۈددۈھى سەرەرەدەكە
نەدەبۈممەوە. دەمگوت ئىستا
نا ئىستا لە تىنۇيىتىدا دەختىكىم
.. ج تاواھەم رەگىكى دۆزەخى
بۇو... دىياربىو لەھەلبىزكەنلى
رەنگورۇممەوە، كانەبى ھاۋىرەم،
درىكى بەوجۇرە تىنۇيىتىيەي
من كەرىبۇو، مالى ئاوابىت
بە قەلەمبازىك چۇو، يەك
بۇلكە ئاۋى بىق ھېتام و بەبى
يەكودۇو كەردىن بۇزاۋەكەم
بەسەرسەرمەوە كەر، يەكسەر
زەمان لەلۋىتە بۇو، جەندى
دەمكەز زەمانى خۆم بۇ نەدەكەوتە
گۆكىرەنەوە. دواتر زايىم و مەستاي
گۆرەر لەگەل خاۋان مال
ھاتىبۇونە سەير كەردىن چۈنەتى
بېرىۋەچۈنلى كاركىرەنە كەمان و
كانەبى لەشەرمى رۇوە خۇي
، هەم لەجياتى من قازماھكارى
كەرىبۇو، ھەمېشى بۇخۇيىشى
خۆلەكە فەريتابۇو. بەندەش

حاجی مهمن
ئەگەر خەلکى خوداپىداو، لەناو
خانوی روناک و نەھۇشخانەي
رەنگارەنگى تايىبەتى و پىزىشلىقى
كەرسەتى گەرم و فېتىك،
لەباوهشى مامان و پىزىشلىقى
پرۇغاشتال لەدایكۈونە و
لەدایك دەبن و بە كەتىپخانە و
ھۆدەرى رازاوهدى تىزلى لەگەمە
و زاقۇزىرقى ئەمەنى دىنالىتى
چاۋىيان كەردىئە وەدەيكەنەفەدە
لەباوهشى گەرمۇنەرەمى
مېھرەبانى و هەناسەسو فەرىميشكى
خۇشۋەيسىتى دايىك و باۋاوكى
خويىندەوار ھاتونەتە دىنياوه
و كانيماوى زانىيارى و كلتور و
زانستىيان لەبىرەممە لەلۇقاوه
ئەوه من و هەزارەھاي
دىكەي كوردى بەلەنگاز
ھەتاڭو ئىستاكەش بېرەممەم .
چىرۇكى لەدایكۈونمان لەبن
رەشمەل و ژۇورى بەردىلۇپەي
باران و باۋىزىش، لەپەنا گىشىھە
و لەبەربىرىقى مەردىۋەسىن و

کاریگه‌ری که سایه‌تی له دروستبوونی ئافره‌تی کورد

عوسمان للاهتایی مه

له سره رهتای دهست پیکردنی
ژیان، ئافرەت روپلیکی کاریگەری
ھەبۇوه، چ لە بەریوپەردنی
خیزان، يان جىتىھەجىن كىرىنى
كاروبارى دەرەوه. لە مېزۇدا
باسى ئەوه دەكىرى، بەردى
بناغەي شارستانى مەرۆف
بەرەھىمى بىرى ئاقۇرمەت بىت.

ئەمەش ئەوه دەسەلەمنى
ئاپەرەت بېرى لە پىباو تىۋىزىر
بىت. "د.كەمال مەزھەر" لە
پەرتۇوكى ئاپەرەت لە مىزۈودا
دەلى، سەرتامۇرۇق وەك نىمچە
ئازىلەتكى بۇوه، شىتىك نەبوبۇ پىشى
بۇورتۇت خىزان، ھىچ پىباويك
مندالى خۆى نەدەنناسىيەمە،
بە يۈچۈونى پىباو ئاپەرەت وەك
درەخت بەر دەگىرى، كەر پىباويش
نەبىت. بەلام دواي پېشىشكە وتنى
ژيان و شارستانلىقىتە، زاناي
سوپىسىن "يۈوهەننا ياخۇن"
دوايلىكۈلەنەوەيەكى ورد و
قوول، ئەوهى سەلماند ھۆى
دروست بۇونى خىزان ئاپەرەت
بۇوه، واتە ئاپەرەت ئەو بەندە
بەھىزىر تووانىيە بېرى لە
دروستبۇونى خىزان كەدەمە،
خۆى لە ژيانى بە كۆمەل رىزگار
كەرددووه، خىزانى پېكھەتىناوه.

بے دریزایی ژیانیش ٹافرت
ئەوھى سەلماندووه، لە کارکردىن
و بەرھەم ھیناندا ھىچى لە پىاو
كەمتر نەبووه، ھەر لەسەرتايى
پەيدابۇونى ژيان ٹافرت بۇونى
خۇنى سەلماندووه. شان بەشانى
پىاو كارى كردۇوه، جىڭ لە
بەخۇتكىرىنى مەندالوبەرىيەپىرىدىنى
مال—بەم جۈرە ٹافرت لە مال
و دەرمۇھ سەرگارى كارەكان
بۇوه، واتە خاونىن بېپارى خۇى
بۇوه، بەلام لەگەل پىشىشكەوتىنى
ژيان و شارستانىتىت، ورده
ورده ٹافرت ماۋەكانى لە دەست
دەدا، تاڭەيشتە لىدان و كوتان،
كە تاڭەمۇرۇككەش بەرددوامە
لە كۆكمەلگەي كوردۇوارى و

کومه لکه‌ی روزه‌لایتی.
نه مروکه زور له نافره‌تان
ده کونه به شهق و بیله‌قهی
پیاوه‌گانیان، یان سوکوایته‌ی
کردن و دان پیته‌نان به کسایته‌ی
ثا فرهدت. هرگیز رویی پی نادری
بیته خاوند پیریاری خوی له
ذوهه، هر ده ذوهه، خنثه‌هه کان،

ناتوانی له کۆپو کۆبۈونەوەكان
برىارى خۆى بىدات، ھەر دەم ئاور
نى پشت بەخۆى
انه بە خۆى بىكەت،

سافرہت ته‌نیا روای حکومه‌تیکی
نارتوونی هه‌یه و هیچی تر. بو
ببه‌ستی، متمانه به خوی بکات،
سافرہت ناتوانی پشت به خوی

مەدائىي ئېقىخار ... عەبدۇللايەكانى ھەولىر و مەدائىي ئېقىخاري

و کورتی لیبی دهکو لینه و مو له سه ری دهنوسین. - عه بدللا سه بیدوک: برای سیاسته تمه دردارو شورشگیری هه ولیزی کاک سه لیم سه بیدوک بیو. کوریکی زیره ک بیو، زور هاوری و برادری خه لکی شورشگیری هه بیو. دووکانی هه بیو مه کوی خه لکی کوردی روهه بیو. کوریکی چاک و باش و سیاسته تمه دردار بیو. پرورده دهی دهستی کاکی خوی بیو سه لیم سه بیدوک نووسه رو روزنکیری گه ورهی هه ولیزی کوردی رومربیو، زور کو مه لهی خوش دمویست سه رسام بیو به کو مه له، به هوی کاک مه مه ده مناسی. زور قسی سه لیم سه بیدوکی ده مناسی. کوردی، پیشکوی سیاسته ایه ده کرد، پیشکوی گه شی کوردایه تی ژیر ژیله مه بیو. خوی و هدرنه ده خست، لاف و گه زافی نبیو، وک زور بیهی کورانی هه ولیزی به هیچ جو ریک باسی کارو کرد و هه مو جار ده یکوت گه لایه رهه بیهی که هه مو جار ده یکوت سیاسته کوردایه تی هه لدده بیوه کو مه له سه رتریه لام ده فرده. چونکه ریک خراوه کاک و پاک و بی که درو پر له زانست و زانیاری بیو، پر له تابایی و خوشبویستی بیو. هه مو و هاوریانی کو مه له له گهوره و بچوکیان یه کتریان زور خوش دمویست و ریزی گه وردیان له یه کتری دهنا. بارمه تیدانی یه کترو نیوان خوشی حیسابی نبیو.

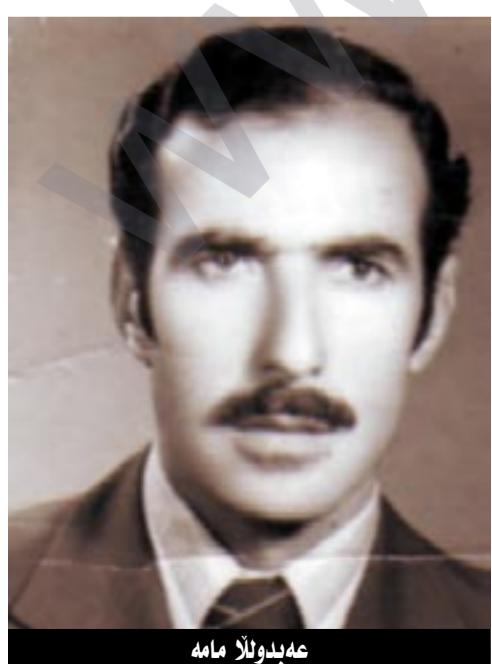
- عه بدللا توفیق: خه لکی تمیراوهیه له سالانی "۳۰" چو دته ناو کویری خه بات و تیکوشان، "هاوخبایتی مام هادی عه زیزو کاک فازلی ره حمه تی و هیتره" عورمیکه ئه و بدریزانه له خه بات و کوردایه تی دان، وک من کوتمن لئ بیو و ده لین "کاک عه بدللا توفیق" بی سیاسته و کوردایه تی نه ده زیا پویه هه زوو پیهونده بیهه بیهه بیهه هه منجد مرانی کورستان کردووه، بیو کورد و کورستانه کهی زور ماندو بیو و سیاستی و نه ترس بیو، له هه رکو پو کویونه وهیک قسی خوی کردووه، کوریکی پاک و خاوین و بی گه درد بیو له تیکوشان و کوردایه تی، له گه ره کی تمیراوهیه مه کوی خه بات و تیکوشان ژیانی بردوته سه ر، چونکه گه ره که هی ره شورووت و چه وساووه هه ژاران بیو، له هه مو شورشگاهان خه باتگیری و هه کو کاک عه بدللا توفیق و هاویریانی پی که باندو و ناما دهی کردوون بی کویری به رخوان و مقاومت. کاک عه بدللا و هاویریانی قه تاخانه، هه خلا،

دلبری بیو مانه و له دهشتی هه ولیزی. چونکه هیچ شوینیکی نبیه خوی تیدا هه شار بدهی، سه بربه رزی بیو سه ره بزیت کاک سه بید عه بدللا هه بزی. - عه بدللا سور. پیشمه رگهی حزبی سوشیالیست بیو، ژازاو نه بزیک بیو، ترس به هیچ بجوریکه له دل و دهروونی نه بیو نه بودی له که لی پیشمه رگهی تی کردنی ده یانناسی چه ند پاله وان و قارمهان بیو، له دهشتی هه ولیزی شهید بیو، شهید بیوونت گه واهیت بیو ده دات چه ند بیو و به جارگ و گه ریناس بیو وی کوری قه لا و مناره سه بربلن، ههندی مناره که ره دنت بمرز.

- مه لا عولا: نو مه لا عه بدللا له هه ولیزی دوریان هه بیو ماتتوه دووه میان ماموستا مه لا عه لا باوکی شهید نه مر دکتور مه جیدی کوری قه لا و مناره، دکتور مه جیدی پیشمه رگه و شورشگیری که له سه دهستی نه و باوکه پیکه بیشت و زانکوی موسسلی تماوا کردو به کسر چو وه ده رهه بیو بیو به پیشمه رگه و شهه بید بیو. جکه له لووهش ماموستا مه لا عه لا به سه دان قوتاپی پیکه اندو درسی پی گو وتن و فیری زانست و زانیاری کردن، زور نهار له سه رخ بیو هه مو ودم حمزی ده کرد له کهل قوتاپی بزی، بیویه له ده رهه بیو هر قوتاپی له ده رهه بیو پشتی بیو، به دهیان بر سیاریان له ماموستا مه لا عه لا ده کرد جهوابی هه مو وشیانی ده دایه و نه مری و سه بربه رزی بیو هر دوو ماموستا مه لا عه لا.

- عه بدللا دلسوؤز: ره وندو قه له نهندرو بی کس بیو، به ره بیهی مربو ژی نه هینتا بیو، ماموستا بیو، مؤسیقار بیو، گورانیبیتی سه رهه بی خوی بیو. زور غریریک بیو. زور به غه بیهی عه مری خواه کرد، خانه تایر له باره ده عه بدللا دلسوؤز دیکیم: شاواز دانه ره کی چاکه، به لام له گوارانی سه ر توب نییه. دوور په ریز ده زیا، مو ته سه سیر بیو له ژیان، چونکه گه ل و کو مه ل حه قی خویان پی نه دابوو. بیویه له مر دنیش به بی که سی مرد. هه زار سلاو له گیانی پاک و بی گه دت ماموستا عه بدللا دلسوؤز.

له ٹله لمومی میژووی شاره خوازه ره کی هه ولیزی و شاره میوان دوست و لیقه ما وو په رهه رهه که ت نیوت تومار ده کهین ژازینه که مه. نیتمه هه ره رایزن زیند وکوژی ده دوو په رسین. هه تا له ژیان و گرنگی پی نادهین و لاسه دی ناشو وسین و میژوویه کی راست و دروست تومار نه کین. که گلکوکی کرده مه نزل لگای ثعبه دی نیخاوه نو محظی بر له که مه

عهبدوللا مامه

عہ بدولہ رہشید قادر

عهبدوللا کانهبی شهريف

گه ردم کرد. نه شله‌زا بیو
 له کاتی شه‌هید بیونی
 منداله‌کانی، هاوریچه‌هه میشه
 نازیزمن کاک "محه‌مدد کریم"
 بیوی گیرامه‌وه گووتی هیچ
 نه شله‌زا بیو، نئیمهش گووتمان
 چون ده شله‌زی به دهیان کورو
 برادره هاوریتیان له ته نیشت
 و لم لاو له و لای له کوری
 خهبات له که‌لی شه‌هید بیون و
 له سیداره دران.
 جگه له دوش همه‌مو گیانی پر له
 ساچمه‌هه، که له کوری خهبات
 و په رگری له نیشتمانه‌که‌ی
 چه‌سته‌ی بیو و قه‌لخانی به رگری
 سه‌نگکری تیکوشان. نیشتابش
 و هکه همه‌مو هاوریتیانی کو‌مه‌له
 گه ره به‌ته‌نیا باسی کو‌مه‌له‌ی بیو
 بکی گریانی دی بو کو‌مه‌له.
 به‌دهستی پاکت مه‌دا بیایی
 نیفتخاری له گرده‌نی
 هاوریتیانی کو‌مه‌له دکه‌ین،
 هه کو‌مه‌له‌ین کاک عهدوللا
 رسپوول-کوسرت-

بزهی هاتن گووتن، رونوکاهه ئاسۇم
ودره جەللااد پەتت باويىزه ئەستۆم
ئەوه پەت نىيېه "مېدالى ئىفتىخارە"
كە بىومە قارەمانى مىللەتى خۆم
كەتۈ تۆرای لە چاوان وەك خەوى من
لەسکت رەشتەرە مانگە شەھى من
بىرۇمە جىنۇن بەلەيلاكە خۇت مەنزاھ
كەناوبانگى پىتر دۇي ئەھى من

عه بدلوه هاب شیخانی
بوقه مستوی به رزیان. له
کوکلندان و کوردایه تی و
کورستانه نازنیزه که بیان
- زور له کورانی هه ولیز
کورانی قه لا و مناره نه و انه له
شورشی نه یلولو و شورشی
نونی به شداریان کردیوه روی
گهورهیان همیوه و یا شهید
بیوینه و شهیدیان داوه و بیر
پرس بیوینه. ناویان عهدوللا
بیوه.
یان ماموستای خه مخوری و انه
وتنهوه بیوینه لموانه:
- عهدوللا توفیق له سالی
1964 له چیای هندرین "۹"
شهه و نو روچ بره مشاش
برتوی شهه کردیو بوئمنی
شکاند له گهل هاوریکانی
مه دالایی شانازی له گردیدن
کرا. نازناوی "بکل" پاله و ای
هندرنیان بی به خشی. نیمه ش
مه دالایی ئیفتخار له گه رهمنی
به رزیان دهکهین و نایلهین
ناؤت وون بی.
- عهدوللا حمسه ن "دکتور
ریبوار". زیرهک و لیزان له
سیاست، پاک و خاوین و بی
گردیده له کوردایه تی، همه مو
ژنی کوردی به خوشکی خوی
دمهانی. چاوی له یهک فلوسی
حه رام نه بیوه، زور دستکورت
و نه بیوهون بیوه، سهه کردی بیوه
که س دانه نواد و دستی بیوه
که س پان نه کردیوه. کادیریکی
پیشنهکه و توکو کوکمده بیوه. له
پیش را پهرين کوک بیوه همه کی
لهموش سهه ره زری تر، که

سیاستی کوردی دنیایه کی سه ییره گولم، پریه تی له عه جائیبی وا، که عه جائیبیه کانی دنیا له ناسیتیاندا کزؤلو بچو وکترن و خویان بشاگرد ده ازان، هر کده در پرسی ئه وه بیوا؟ ده لین کاکه ئوه سیاست ده کات، دنیا گواروه تو له کوئی خه وتوویت، بازور سه رتان نه یه شیتم ههندیک له سه یه روسه مه رانه تان بیهتممه ياد، له وانه یه که سانی نزیک له ئووه شموولیان بکات، به لام دلگران مه بن ئوهو حه قیقهته، خوشه مرؤوف جارنجاچار لابه ره کانی دفته ری سیاسی ولا ته کهی هه لب داته وه.

للهسه فردي نوچاره مدا جيم ببني و بيسن:
ئيواره يه كيان له گله خزم يمکان كه پيشتمره رگه يه کي
ديرينه چوم بيو پرسه يه كسيك، خه لکيکي
زورى لييو، تازيه كه پول پول دههاتن و
دچوون، كابراييه كي به ته من هات چهند كسيكى
به دواهيديو، لوله ده مانچه كه يه هر ئوههته
لله بهر پشتنينه كه دانابوو، گوتوم لوانه يه
ئوهه يه كيک كله پيشتمره رگه قاره مانه كانى شاخ
بو بيت خزمه كمه مگووته ئوهه ده ناسى؟ گوگوتون.
ناواهلا، گووتيي: ئوهه فلانكى سه، ئوهه فلانه
ئامرفه و جيي خه فيفيه جاشان بيو له زوريك
عهمه ليلاتي تيكانى ديهاته كانى كورديستان و
ئنه نفال و شېرىي پيشتمره رگه پەشداري كردۇوه،
كچى ئىستا له ساي دەسى لاتى كوردى بەر
عهفوو كوتۇو و هورۇلە كه يه كەمنز ئەبۇتەمەد،
للهسەر تاوانه كانى دادگاي نە كراوه و كەسيش
لەگۈل گرانترى پېتالى.

فهوجي خهفيقه و فهوجي فهله، فهوجي خهفيقه
 ئو فهوجانه بيو كه حكومه تى ئيراقى بى
 سەرۆك ھۆزۈ كويخاۋ كەسایاھتى كوردى
 دايىابۇون، چەكدارى كوردى بەناوى جاش
 تىدا كۆكىرىدیووه، ھەر فهوجىك بەسىدان جاشى
 تىدابۇو، براھەرەنگىك گۈوتى فهوجى فهله، مەنيش
 گۈوتى ئوھ چې؟ گۈوتى ئوھ و فهوجانه كە
 ئىستا فلانە پارت بۇ ھەندىكى خەلکى كەردىتەمەو
 چەند سەد پېشىمەرگە يەكى لەخۇ گرتۇوه، فلان
 دەناسىسى كە ئامىر فهوجى خەفيقەي ڈمارە
 ئوھەندىبۇو سەرددەمى حکومەت، ئىستا لەسای
 دەسەلاتى فلانە پارتى كوردى

یوسف مہنتک - ئەلمانیا

شام فوجی فهله
پیشمه رگه یه کی
چند شاخم بینی گوتیان
تئیستا پله هی عه سکه ریان
بچ داناوین، خله لکنی رزور
مه غدوه، به لام نیعتزان مان
گر تووه نه وه چاومردیده کین
بز این نهنجام چیمه؟، فلانه
کس ده ناسی؟ یه لی، نه وه
سیزده سالان پیشمه رگه
بووه، پله دوو خه تی بو هاتوته وه، به لام فلانه
سمرکوک جاش که به دهیان پیشمه رگه شه هید
کردووه، خله لکنی شنفالکر دووه، پله یه کی بالای
عه سکه ریان داوه تی.
تائیستا ساخ نه بتوه وه، گهندلی به دهست
گهندلکارانه وه ده نالینی یا گکنده لکاران
که توونه ته یه ردمهه تی ببیزه بیانه هی
شه پلکی گهندلی، لشیرساویکی حزبیم بینی
زور له موزعه که نازاری بیو خوی به مه غدوور
دهزانی و به لام خوی به موسته هه قی زورتر
دهزانی له وهی که هه یه تی، به لام دواتر بوم
ده که ووت که نه هم به ریزه ههر وا ده نوزیتنه وه، بهم
نوزانه وهی هر جاره شتیک هه لده کریتنی.
سنه گهر گوره کان دوژمنه کانی دوینی یه کیتی و
ریش سپی و ته گبیره مشه خوره کانی ثیمرروی
یه کیتی، له دانیشتیکدا کابرا یه کم بینی که
تئیستا ناوی شه هیده کان و خودی خربه که هی
خوی له ببر کردووه، لر روزگاریکدا هه رچی
ناوو ناترورده قسه و قسه لوقکی خراب هم بلوو
له دنڑی یه کیتی ده بکرد و به نئمه هی ده گووت :
جه لالی، سنه گهریان له نئمه ده گرت و ته قهیان
لیده کردن، که چی نتمرق خوی به ریش سپی و
ته گبیرکه کری یه کیتی دهزانی، ده بگووت : یه کیتی
منه تی به که کس نهیه شه وهی وا ز دینی بایه بینی ،
تئیمه قیووں ناکه بین شه وانه له خاریج دینه وه
و هزیقه یان بدریتیکی به که بیفی خویان هه رچی
شه وان دهست نیشانی بکن و هریگرن، که چی
دوایی پرسیارم کرد، گوتیان: کوره بایه شه وه
زور ئینتیهازی و ماستا و چیه، به هه زار نکاو
رجاو پارانه وه له فلانه شوین و هزیقه کیان
داوه تی، باز قر فشه نه کات تا شه و هزیقه شیان
لینه سانده توه، با له گهله مه جموده که هی
خوی هر خه ریکی ماستاوگر تنه وه من! نه وانه
له ز مرد زیاتر هیچ سو و دیان بو یه کیتی نهیه ،
بیس دهزانن بخون و ماستاو بو ئاگا کانیان

لیپرسراوینکم بینی فشهی دهکرد، لهبرادرهنکم
برسی نهود کیتیه؟ گووتی نهود فلانه، هیچ
نیمهه بروات هه بتیت نهود منسنه بهی دیستای که
هه یه تی شایه نیه، به لام چی دهکهی زرووفی
شیمرق هی نهوانه یه، نهود دهیبینی له سالی
1991 له شهربیکدا له گله حکومه تی ثیراقي
له دهوروبه ری که رکوک نهود لیپرسراومان
بوو، هه لات شهربه که جیهیشت به ئىتمەی
نه گووت، باش بوو برادرهنک زوو ئىتمەی
ئاگادارکردهو، ئىتمە مەفرەزه یهک بووین نه گھر
نا هەموومان شەھید دەبووین !
چاران بیو دەنگ کرین راتکوچوغەلى شال و
کلاشی پەرۋیینیان دەدا بە خەلکىك، كەچى
شیمرق زەمانەتكە گۇراوه، مۇنیكاو دەمانچە و
لایتې ب دەدە، بە دەنگ كىن.

هیوا رہئوف

شانوی سلیمانی و کاک هیوا عاد
وهک به برویه‌هی ری شانوی هولنر
ناگادرین و به پیچه‌وانه‌شده،
تا فیستاشن کیشیه‌کی و امان
بپ دروست نهیووه که ریگربی
له‌بند ددم ثو حالت‌هدا، پیش
هارونی حوسین میسریش که
به‌هرمه می‌بریویه‌هرا برایه‌تی شانوی
سلیمانی به‌هاویه‌شی به‌شی
درامای خاک بسو و به‌هاوکاری
به‌بریویه‌هرا برایه‌تی هوئه‌ری شانوی
هولنر و هوئه‌رمدنانی هولنر
و به‌تابیه‌تی برویه‌هی ری گشتی
روشنیبیری و هوئه که نه‌وکات
شه‌مال حه‌فیزی و کاک هیوا سو عاد
و هوئه‌رمدنانی دیکه هاوکارمان
بوون، نهه ده‌ستیکی بسو بپ
نه‌وهی نیمه و هک برویه‌هرا برایه‌تی
که له‌که‌ل هه‌لینر دروستمان کرد،
پیش نه‌وهش نیمه و هک ناوه‌ندی
هولنری برخراوی هولنری
سلیمانی کاری سلیمانی هینا
له‌موی پیشکش کراوه و گروپ و
تیپه‌کانی دیکه‌ش به‌همان شنیووه
له‌موی کاریان پیشکش کرووه و
گروبی شانوی چوار له‌موی کاریان
نمایش کردیوه، یانی که هاروون
هاتوته هه‌ولنر به‌کم کار نه‌بیوه.
* به‌لام به‌ردامیه‌که‌ی گرنگ، دهن؟
- به‌ردامیه‌که‌ی نه‌وهیه تو
هر ج کاتیک زمینه‌ت بپ ره‌خسا
نه‌قه نهه نالوکوکه بکری، به‌لام
له هولنر شانوی که‌متر هاوتونه
تیره، نه‌وهش ده‌گره‌رته‌وه بپ نهه
کسنانه لدوی کاردهکن، به‌لام
زورینه‌ی شیشکه‌کی نیمه هاوتونه
هولنر و لدویش پیشکش کراوه
هفتا سمامی په‌پوله‌کان پارسال
له فیستاقالی نیمه‌د پیشکش کراوه
له هولنری شیشکه‌کی نیمه هولنر
پیشوا پیشکش کراوه‌ه، یانی
نه‌یمه دابران نیمه له‌منیان، به‌لام
خو ناشکری هر ج شانویه
لیزه نمایش بکری بهتریه هولنر
یان به پیچه‌وانه‌وه، ده‌توانم
نه‌وهش دریث که‌مده و بپ نه‌وهیه
که نیمه په‌یوه‌ندیه کی باشیشمان
له‌که‌ل برویه‌هرا برایه‌تی گشتی
روشنیبیری و هوئه له ده‌کو و
له‌که‌ل مامؤسستا عالی حمسن
نه‌یمه، نیمه له فیستاقاله‌که
نه‌واندا تو ایمان به‌شدادری بکه‌ین
و گروپیکیش له برویه‌هرا برایه‌تی
هوئه‌ری شانو و هکو کارمه‌ندی
به‌بریویه‌هرا برایه‌تی شانو ٹیفاده‌بکین،
که هم به‌شدادری فیستاقاله‌که‌ین
بیبینی و فیستاقاله‌که‌ش به‌هم‌مو
لایه‌کمان دوعله‌مندی بکه‌ین،
نه‌یوه‌یوه‌هه‌هه‌هه، به‌لام
په‌یوه‌ندیه‌که مانگانه‌یان به‌ردام
نه‌یمه، به‌قدار چار و چالاکیه‌کان که
خوی خوی ده‌سده‌پیشی.
* وکو به برویه‌هرا برایه‌تی شانوی سلیمانی
چه‌نهه هوئنات ااده له‌ریگاک کو و سیمینار
هوئه‌رمدنانی شاری سلیمانی ناشا بکن به
به‌شکانی شانو؟

شانوی به دایکی هونه ر دادنفری، له
کوردستانیش سالانیکه کارکدن له و هونه ره
هدستی پیکرکووه، زوریه کاره کانیش له
پیکرکای به روپه رایه تیمه کانی شاذووه دمکرا
و دمکری، به روپه رایه تی شانوی سلمانیش
بیکه کیه له و به روپه رایه تیسانه تا نیستا
چهندنیش شانزه رییان به رهه میناوه،
کارو چاکیکه کائیان هیوا
دندوفه به روپه رییه به روپه رایه تی شاذوی
سلمانیمان دواند..

سهم کردوه، به لام هیینه که بودجه ساغ نه بتوهه، به لام پالانه که همیه و له همه موحاله تیکد ائتمه تو ایه کی باش سلوف دهکنه و تو ایه خومن دهخینه که بر تو همه که فیستیقا له سرتاسیریه بکهین.

* به شیک له هونه رمه ندان باس له قهیرانی شانو دهکن و نیوشه به به شیک له و قهیرانه ده زان، و دلام و کرادارتان بتوهوان جیه؟

- ٹهونهندی من ٹاگادر بم له بیریو ده رایه هتی هونه ری شانو که خومن بدریرسی یه که مم و لاه بپریو ده رایه تیکی هونه ری شانو ایکه هولیریش که کاک هیوا سو عاد ٹیستا سه ره پرشتی نه و بیریو ده رایه تیکی ده کا، به لامه و سه پریه خه لکاتنک له درموده باس له قهیرانی شانو دهکن، که خویان کاری شانوی ناکهن و خویان به شیکن له و قهیرانه، من ده قاو ددق و به وتاریش و هلامی نه و حالتهم داوه توه، مه سله یه ک نیبیه له کوریستان ناوی قهیرانی شانو بی، چونکه سلاخه و درزانه شانویی له سه ره شانو کانمان و له هونه کانمان پیشکش ده کری، له شار و شاروچه کانیش گروب و تیپه کان کاری شانویی دهکن، ئامه بپریو ده رایه تیکانه تو ایونیانه کاری شانویی بکمن و فیستیقال بکمن و بجنه درموده و له درموده خلک بینن، یانی په یو هندیه کی باش دروست بکری وزاره‌تی روشتنیری حکومه‌تی هریم په رله مانی رابردوو به که متر خدم برازنی له و هوی رشنووسی پرروزه یاساکه یان بو ناردن، کچی په رله مان نه خسته بواری جیه جیکردن.

خالیکی دیکه هوکاریش همیه که وا کرد نه و پرروزه یاسایه له خولی رابردوو په رله مان دوابکه‌وی و جیه جی نه کری، ٹه ویش ٹه وه بوو که هه لکه ووت زاهیری راوی چکاری هونه ری سره رقکی حکومه پرروزه یاسای پاراستنی مافی هونه رمه ندان پیشکشی په رله مان کرد دواتر له لایه نین ریکخراوی هونه رمه ندان و خودی و وزاره‌تی روشتنیریش نه و پرروزه یاسایه ره تکرایه وه، لمبه رئه وهی پرروزه یاساکه ته نهایا باسی موسیقا و کوزانی تیدا کرابوو، وه کو ئه وهی به شه کانی دیکه هی و هکو "شانو، سینه ما، دراما، شنیوکاری، دیزاین، فوتک گرافی...." هونه ر نهین و ئه وانه جیان له هونه ر، بیکومان ره تکردن وهی پرروزه یاسایه کی ناو او دواتر دووباره پیشکش کردن وهی پرروزه یاسایه کی دیکه کاتی ده وی و له نه نجامادا له و منافسه یه هی ئه وان خودی هونه رمه ندان زمره دند

لهگه‌ل دهرمه‌وهی هرهیمی کوردستان
و ناو پاریزگاکانی هریندما، که
نمایشی شانوئی و جه‌ماهور و
فیستیفال هبو و نیت پو ناوی
هدنی قهیران، رنگه قسسه له‌لسه
ئوهودین کارهکان جوړه‌کانی یا باش
نهبی یا مام ناوهندی یا خراب
بن، بیدام له همه‌مو حالت‌نیکا تو
کاتیک ده‌توانی ناوی بننی قهیرانی
شانو، که له سال‌نیکا ۲ نمایشی
شانو نهکری له‌سه شانوکان و
پو ماوهی ۲-۱ سال شانوکانی
هریمی کوردستان یا یهکن له
باریزگاکان دابخربن، که‌سیکی له
گروپ و تبی و دهزگا شانوئیه‌کانی
کاری شانوئیه‌نکا، ئوهوكاته تو
ده‌توانی بلی قهیرانی شانو ههیمه و
بیی قسسه لسه‌ر بکهی، من ئه و
قهیرانه ده‌گه‌پرتنمه‌وه و خودی
شانوکار خوی، ئوهودی که ناتوانی
کار بکاو نایته پیش‌وه کاربکا،
جا له‌گه‌ل دامودزگاکان یا گروپ و
تیبه‌کان بنی یا وک تاکه که‌س بنی،
ئه و خوی نایه‌وئی کاربکا و قهیران

مهدی مزه

له‌ورزی چوارمدا کومه لیک تابلوی نوی نمایش دهکه‌ین

پروفایل:

عبدولعله زنجز مجيد

له‌دایاکبوی سالی ۱۹۶۵

دادروچوی پهیمانگای ته‌کنیکی، بهش کارگیری.

له‌سالی ۱۹۷۸ دستی به‌کاری هونه‌ری کردوه به‌نوبه‌ریتی ده‌رگای زیان و روپاری

ژیان له‌دره‌تیانی خواینخوشیو، ته حسین ته‌ها.

له‌سالی ۱۹۷۹ له‌رسد دستی شاره‌زیان و راهینه‌رانی بیانی بووه‌ته هندام له‌تپی

هونه‌ری میلیک هونه‌ری.

له‌سالی ۱۹۸۰ له‌گل تپی هه‌ولبر گه‌شت هونه‌ری کردوه، بولاتیه ته‌تمانی.

نه‌ساوا و هه‌شاری مسکو له‌دو نمایش هونه‌ری به‌شادارکردوه، له‌کوتیه لاتکتیشا

له‌فیستیانی روپسیا له‌گل تپی لاکتیشا به‌یده کوه نمایشان پیشکه‌شکردووه.

له‌سالی ۱۹۸۲ گشکتیکی هونه‌ری بولاتیه ته‌نماس کردوه، به‌ردمام بووه له‌سرجهم

فیستیفانه کانی بیان اتفا تاوده را په‌رینی به‌هاری ۱۹۹۱.

له‌سالی ۱۹۹۶ هاتونه شاری سلیمانی

له‌سالی ۱۹۹۷ له‌گل کومه لیک هونه‌رمه‌ندی به‌توانی تپی هونه‌ری میلیک له‌سلیمانی

دامه‌زاندوه.

گه‌شت هونه‌ری کردوه بوكور دستانی روزه‌لات و له‌فیستیانی کلتوری و هونه‌ری

به‌شادارکردوه، له‌شارکانی سنه و هریوان و کامیاران.

گه‌شتیکی هونه‌ری کردوه بولاتیه ته‌لخته.

دواین گاشتی هونه‌ری په‌شواری به‌غذاد بووه.

به‌سد په‌رشتی ناپراو تپی هونه‌ری میلیک سنه و وزی هونه‌ری ثاماده‌کردوه، که

شانه تابلوی تیدا نمایشکارا.

ته‌میولی له‌ناوچه کانی سوران و
بادینانی کورسستانی باشووه، سنه
پیون و چه‌په‌ثایشوکی و شیخانی
وه‌هري کولی و چه‌ندشانه کی
تر به‌رجاوه‌دهکوتی پیویسته بو
زیندووه‌کردن‌هه و پاراستنیان
وه‌هولی به‌ئه‌ریشی‌فرکدنیان بدریت
وه‌هواکاری ئه و گروپانه بکریت
بپیشخانی و به‌شاداریان پیکریت
وله‌هه قیافانی له‌ناووه
ده‌مره‌هه میزه‌تیز بولاتیه ته‌نمایش
و شه‌نجام ده‌دریت و بول فیستیانی
هونه‌ری میلیلیش تپیه کانی هونه‌ری
میلیکی به‌شاداری پیکرین.

* نایا نام هونه‌رده ده‌دوانت له‌سر ناستی
دنیا کلتوری نه‌ته و به‌تیمان بنایتیت؟

* نایا هه‌مو و میلیه تک به‌هونه‌ری
ده‌ناسارتی و ئه‌مه کورد هه‌نی خوی
هه‌یه و ئیمه وک کورد ده‌بینت

کلتوره که‌کمان به‌رز راگری و

که‌سانی شاره‌زا و پسپور له‌م

بواهدا راگه‌یه و توانا کانیان

پیش بخه‌ین و پیویسته ئه‌نمایش
بیوه، له‌شسته کاندا له‌لایه

کوهم‌لیک هونه‌رمه‌ند هه‌ولی

بپور او و له‌ساهه‌ره‌تای ۱۹۷۹

له‌هه‌لیز سه‌هه‌ری له‌لادو پاشان

له‌سلیمانی له‌سالی ۱۹۹۷ ئه‌نم

تپیه دامه‌زا و ئیستا خاوه‌نی دووه

تپیه هونه‌ری میلیلیه‌ین وکو کورد

له‌باشواری کور دستانی و

نه‌توه‌یه تیدا هونه‌ری سیله و

به‌شداریانکرد، به‌تابلو و گوارانی
و موزیکی رسنه‌نی کور ده‌لیسی
داوای و لاتانی هه‌لنداد سالی
۲۰۰۵ ئه‌تم تپیه گه‌شتی هونه‌ری کرد
بوه‌لنداده که‌هی کیهه کیانی
ئه‌موده‌تاهه ئاهه‌نگ و نمایشی کیهه
بیوه‌لکی کورد و خه‌لکی هه‌لندی
که‌هه‌لای ئه‌نم و لاته و هونه‌رمه‌ند
و ئه‌دیبان تابلو کانی نیشانه
سه‌رسورمان بون له‌راگه‌یه و ده‌ست خشیان
ئاخاوه‌تاهه کاندا و ده‌ست خشیان
لهم تپیه و حکمه‌تی هه‌ریم کرد،
که توانیویه تی له‌ریگه‌یه ئه‌نم
جوره نمایشانه و هونه‌ریانه و
که‌لتووری کورد بـه‌دروه
بنایتیت.

* نایا هونه‌ری کورد دووه‌هه‌ند به‌هونه‌ری
میلیکی و بکه‌هه‌لیز سه‌هه‌ری میلیکی

ده‌هه‌هه‌تی کور دخاوه‌نی گه‌جینیه‌یه کی

لابن نه‌هاتووه له‌فولکلور کلتوره

که‌لپور، بکتیبه تی له‌بواری

سهمه و هه‌لپرکی، به‌لام کورد

خاوه‌نی (تپیه هونه‌ری میلیلی)

نیوه، له‌شسته کاندا له‌لایه

کوهم‌لیک هونه‌رمه‌ند هه‌ولی

بپور او و له‌ساهه‌ره‌تای ۱۹۷۹

نه‌توه‌یه دامه‌زا.

تپیه هونه‌ری میلیلی، سه‌هه‌ری

ئاسمانی هونه‌ری کور دی

له‌باشواری کور دستانی و

تپیه هونه‌ری میلیلیه‌ین وکو کورد

له‌باشواری تیدا هونه‌ری سیله و

سه‌هه‌هه‌تی دروس‌تیوونی تپیه
هونه‌ری میلیلی ده‌گریتیه بکه‌هی
و چون دروست ببووه
دوای راپه‌رین و دامه‌زاندنه
حکمه‌تی هه‌ریمی کور دستان بیه
له‌دهمه‌زاندنه ئاهه‌نگ و نمایشی کیهه
تیپه ره‌سنه کان کرایوه له‌هه‌لند
و له‌سیله‌مان تپیه هونه‌ری میلیلی
و بکه‌هه‌لیز و کوششی خه‌مخوارانی
هونه‌ری بکه‌هه‌لیز و بکه‌هه‌لیز
میلیلی شه‌سته ده‌بیه‌تی به‌هه‌لیز
ده‌هه‌هه‌تی که‌سایه تی هه‌هه‌لیز
دلسوزو گیانی ماندوونه ناسی
راهینه‌ران و سه‌ماکاران و ئه‌ندامانی
تابلو کرابوو، پاشان له‌سالی ۱۹۷۹
لهاشیاری هه‌ولبر گه‌شمه سه‌هه‌ری
هه‌لادا و سه‌داو ناوبانگی هه‌بووه،
که شمش تابلو کاماده‌کردا له‌هه‌مومو
و هه‌هه‌لیز دامه‌زا.

تپیه به‌کومه کیهه جیاچادا، میزوبی
دروس‌تیوونی هونه‌ری میلیلی
له‌کور دستان ده‌گه‌تیه بکه‌هی
ساله کانی شه‌سته ده‌بیه تاکه

تابلو کرابوو، پاشان له‌سالی ۱۹۷۹
لهاشیاری هه‌ولبر گه‌شمه سه‌هه‌ری
هه‌لادا و سه‌داو ناوبانگی هه‌بووه،
که شمش تابلو کاماده‌کردا له‌هه‌مومو
و هه‌هه‌لیز دامه‌زا.

تپیه هونه‌ری میلیلی، سه‌هه‌ری

نابانگی خه‌زی ده‌کرد و له‌ررووی

نه‌سته‌ده‌هه‌نی ته‌نایتیه تپیه
ئاسمانی هونه‌ری کور دی

له‌زوربایی که‌لپرکی ته‌نایتیه
نه‌توه‌یه ته‌نایتیه ته‌نایتیه

تپیه هونه‌ری میلیلیه‌ین وکو کورد

له‌باشواری تیدا هونه‌ری سیله و

خاوه‌نی ته‌نایتیه ته‌نایتیه

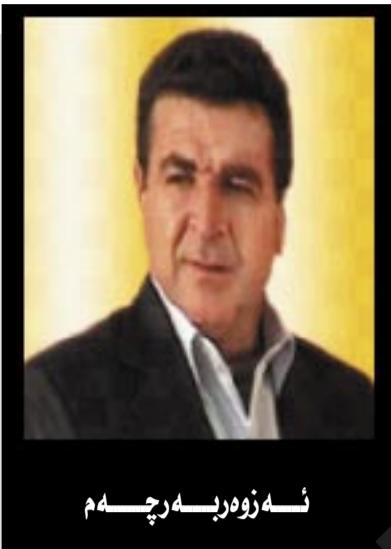
و به‌که‌هه‌لیز سه‌هه‌ری

به بی پی خه ف ...
بم خه وی نه
وه ک مریشکی مرداری
دهستی "هه سایه شیت"
له سه ر گوفه کی "که نده پیس"
به تورو کوه ...
بم بر زینه
به لام تورو خوا
هه ولیره کهم !!
ههی لانه کهم
ههی دایکه کهم . ههی باو که کهم
قهت پیم مه لئی ...
به ره و غور بیهت . پی هه لبی نه
به ره و غور بیهت . پی هه لبی نه

"دانا شیت" زیوالم پیو مه هیله و
له باریه کم هه لوه شیته و
وهک چاوه که
"تهها منته" ...
قمید ناکا ...
لره گه و ...
روحی شیرینم دهربینه
وهک بو خچه که ...
"پلکه شیرین نه لفاتیحا"
به ناویه کدا ...
لوولم بدده ...
بم سوتینه
وهک "مام ره حمان"
له ئاوده سستی ...
مزگه وته که " حاجی مرا

ههوليردهكه
پيسيتى لهش داماالتىنە
لهسەر قەلە تۈۋۈرم ھەلدەو
بەشۇستەكەي
شەقامى "شىيخە للا"م دادەو
مېشىكى سەرم بېرىزىتىنە
وھك تەسبىچەكەي
"بەرخۆكە"
دانە..دانە
لەجۇڭكە لەكەي "سەيتاقان"
ھەلم رېزىتىنە
وھك كەمەركەي
" قادر مەردۇخ"
لەھەرچى خىابانى خۇتە
بم رەتتىنە
وھك تەفەنگى، دەستى،
پام بېكىتىشەو...
بېلەم بىگەرەو...
بەلەلوونتكە شاخەم دابدەو..
لەررووبار ھەلم بەينە
ورگم پىركە..
لەبەفرى سېپى كويىستان و...
بەچنان پىشتىم بشكىتىنە
كەررووم پېركە....
لەخاڭ و خۇلۇن و لەم و بەرد،
لەچىڭلاو و جۇڭكە "تەيراوە"م
ھەلکىشىمۇ
بەئاڭكى كۈورەمى "كۈران"
بم سوتىتىنە
لەسەر "حوشىرالووكى" "درىكاواھ"

هەولىرەكەم

هـ زوهر بـ هـ رچـم

بِهِ سَابِقٌ

حاکم قاسم پادت به خیر

سهرپه رشتیواری که لچه‌ری به درخان:
ره‌همان معروف: awrahman2000@yahoo.com

ستاف: سعادللا نوری، جمهور شیخانی
به هاواکاری راویزکاری روناکبیری دوزگای چاپ و بلاوکردن وهی به درخان: د. هیدمداد حسینی

زماره ۵۸ - ۱۲۶، پنجشنبه ۴/۱۰/۲۰۰۹ی زایینی

کھلچہری درخانہ

پیلاوکراوهیه کی رووناکبیری گشتیه له گهان به درخان دهرده چنی

۱۰۷

فهرهای

پسته که مفت نووسیووه توه و همراه داده اند خوب نیز داده اند (نه که) -
داده اند و همکاری نووسیووه که همکاری نووسیووه پر باشان موکری رسته همکاری داده اند
له همه کانی نووسیووه که من دستینشان کروون و بریتیه له
(۲۱) پسته که همه سدر لبه بربان به کوتومتی و بی هیچ دستکاریه که له ورگیرانه که نه ورگیراون، کچی
پیغم دلم لدم (۲۱) رسته (۱۶) یان دستکاری کراون، منش پیت دلیم له
ورگیران توزک وردیه و له ظهانه تی نووسیوینش نه مین به و نیمه جاران که
گمنج بیوین کوردیه که مان نه و منه بشاش نه بوبو و امان نه زانیه که نیو
نژور کوردیه ازانیه کوردیه که نه زانیه که همه که پیکیشتن
شهوجا زانیمان کوردیه که نه زانیه که همه که همه که همه که همه که همه
وهک سر بران هاتوه و تو اینیمان همه که همه که همه که همه که همه که همه
تا مالی خوا ممنونه نهان بن، کچی
بین چنیویمان پی مدهدن.
نه ومه منم وک فرموده که له
شوینیک دام له یه کتتی نووسه رانی
کورد / لقی هولیر که شوینی من نیه
یان جه نباتان یه کیتتی نووسه رانی
کورد / ملبهندی گشتی تان نه و منه
به سره تو و تو بی پرسد بشش!.
جه ندین ساله بونه ته ثاست که
سازدانی کوئکه و بی پر زونهندی
خوتان خه میک لکم یه کتتیه ناخون و
هر خوتان لئ دندنه و نیشانی
له که لدابن نه و یه کیتتیه وک جون
له قازانچی خوتان بوب، له پیتان
حست. نه ومه منم که فراگی سیاسی
هیناومی یان جه نباتان به چاو
سوور کردن و مهکی حزب نویران بینه
کوئن فرانسی لقی هولیر که خوتان
ندانه شه لق و لق و نهندانه دسته
با لاشن و تیایدا به ناماده بیونی
دو و پیشگه که رانه موکری ناخون و
دکات که کوردیتی کردووه و دی
پیمانه ده فروشته و دیراه کورد
فیزه هر باس له پال و ایتی! خوی
دکات، دمن دموواهی موکری باسی
دوا و پیشگه که رانه موکری ناخون و
له باغدا ته سلیمی ریتمی به عس
بوقه و له ستوونه که دوا لایبره
ژماره (۲۸) ای روژنامه (ناتسون) ای
سالی ۱۹۹۰ به شان و بالي سددامی
همه لدنا و بیا ویکی ناشیخوازی دانا،
موکری لهو و ستوونه که فرموده و
سددام ناشیخوازی که دروسته بوقه
پته کردنی په یوهندی نیوان هردووه
دولمه تی عیراق و نیران، نهت سافی
درده خات، گوی بوق ویزدانی خاونین
راگن، بروانه همان سرچاوه(*)،
که رسته ای سایشی سه داده میشی

به داده بود و همه میشه قله مه که شی له
رخنه و گله یی و گازانده دلسوزانه له کاردا بیو، ثم پیاوه
به هر شیوه دیک که ده توانی بی
تؤقوه نارام له خزمه تدابوو.

جا و هره دهست بخنه نه سه
ویژدانهان و له خه یالی خوتان
شیون و کاروبیکی هوپیاوه
دیاری بکن!!.

لیتان دپرسم: ئه و موچه که ای
دهبی چهند بیت؟ ثه ری بیو ئه و
تا ئه و تمده نهش نهینتو ای
پشووییک و دهبر قاچه کانی بادات
و نؤتون مبیلیک بکریت!.

له وانه ش زور ناخوشتر: دواى
چهندین سال ڙووری تاریک و
زیندان و مه حکومی و دواتریش
شاخ و پیشمehr گایه تی: ناوی
له نیتو لیستی زیندانیه
سیاسیه کان نهبوو، ئای خه می
له و ده خواردار! جا ئه و ج شتیکی
هبوو نازار و بريین و خهم و
کوقان نه بیت.

گومانم له وها نییه له شکریک
مه زلۇومى و دەك حاکم قاسم
لەم ولاته دا هەناسە كولەمەرگى
و حەسرەت و هەندىكیان
پەشیمانى هەلدەكیشن. با بەس
بیت. پیشى پېنگەن... .

دھیت (p.k.k) ژیرانه مامہله له گھل پیشہاتھ کانی ئەمروئی سەر
گۆرەپانی سیاسى تورکیا بکات !!

له بچه چارمه سه کردنی پر
کورد و کوتایی هینان به تو
تیزی، به همان مذهب سه
روزنامه نووس (همس
جهمال) دینامه یه کی له
به پیرسی نوودم له ناو k.
(موراد قهقهه بلان) سازن
همو دروازه مو که ناله کا
نزیکوبونه ومه ب گفتور
خسته رزو ب دهسه لاتدار
تورکیا ب دانیشتن هر
به ندیخانه (ئیمیرالی)
(پارتی کۆمه لگه) دیموکرا
و یا هر ریگایه کی دیک
که ثوان به په سندی دز
و ده تو ان پلان و میکانی
گونجاوی ب دابیریان، ا
روانگاه و چند مانگی
لهمه ومه ب هبریز سه
عیدوللا (گول) سه رق
عترافی فیدرالی با گهیشت
به مهه استی نازبیوانی کر
بو له هکتر نزیک کردن و
دهسه لاتدارانی تورکی
(p.K.k)، ثمه ماش ناسویه
روونی خسته ناو دل و دهروو
ثواب خوازان و سیاسته دار
له کوبونه ومه روئی پد
شهمه (۲۰۰۹/۸/۲۰) گه

تorkia به هیز دهیت‌هود
له ناوجه که و دهرگای چوونه
ژوره‌مهی بوناوه یکه‌ته
شهروپا بو دخیرینه سه رپشت
ولم قهیرانه ثابوروبیه که
تورکا نتی که و تووه رزگاری
دهیت !!

دهیت تورکیا همه‌ست بهوه
بکات روزگاری نه مرق روزگاری
کومپیوت‌هرو ٹینته رینته دهیت
به ناشتیانه همه‌مو و نهم
کیشانه چارمه‌برکریت،
که رووبه رووی مرؤقاچاهیتی
دهنده‌وه له سه‌هرو رووی
زمین، لم روانگه‌وه پارتی
(دادو که شه پستان) له دواهی
هه لزارده‌هه کانی شنجو و همنی
پاریزگاکان له (۲۰۰۹/۳/۲۹)
هه‌ستی بهم راستیه کرد، که
دهیت همه‌نهگاو به او و شتریت
بو چارمه‌برکردنی برسی
کورد بو دواهی هیتان بهم
توندو تیزی و خوین رشتنه،
که ماوهی ۲۵ ساله تورکیا
پیووهی ده نالیتیت، شامه‌هی
گرنگه چهند مانگیکه پارتی
دادو که شه پستان له بیدرم
بیرکردن‌هه و بدرواداچوون دایه
بو دینته‌وهی ریگاو که نالی
گونجاو بو دانیشتن و گفتگو

له پیتایوی مانهوهی، تا
کار گه یشته نهوهی له /۱۵/
ئاب /۹۸۴/ کورد لەم ولاته
شورشی چەکداری بەرابرایه‌تی
/ p.k.k.) رابکه‌ینیت.

ئەم پارتە کوردییه رووبەرووی
گەورەترین و بە هەقزترین ولاتی
ئەندام له (هاوپیه‌یمانی ناتو)
دەبیتەوە، چەندنین ئۆپراسیونی
سەریازی گەورەی نژی
شورشگیرانی کورد بە ئەنجام
گەیشتوو، دوا ئۆپراسیونیش
ئۆپراسیونە زەلھیزەکەی زاب
بۇو، کە لە کوتایی سالى
/ ۲۰۰۸/ بەشکىت خواردوویی
بە ئەنجام گەیشت !!

سەرەنە کەوتىنى هېزى سوپا
لەم ئۆپراسیونانە وايىرد
بە پەرسانی باالى تۈركىبا بىر
لە رىگا چاره‌یدىكى ئاشتىيانە
بکەنەوە بۇ کوتایی هېتىن بەم
پرسە، دۆزى کوردىش وەك
دۆزىكى ياسايى و دەستورى و
سياسى سەير بىكريت دوور له
ناوو ناتسۈرەمى وەك تىپرۇرۇ
كىشەي باشۇرى رۆزھەلات و
....هەت .

ئەگەر تۈركىيا راسنگۇيانە
بۇ چارەمسەر كەرنى كىشەكە
ھەنگاوش باھاۋەت ئەوە بىنگەي

کاظم عومه‌ر ده باع
کورد میلله‌تیکی کونه له
میژووداو له دیر زمانه‌وه
لهم ناوجه‌یهی ئه مرۆ، که
پینیده‌گوتیریت (کورسستان)
ژیاوه، له پینایوی مانوه‌هی
خوی هر دهدم لەملمانی بووه
له گەنل نه بیارانی.
بە حوكى ناوجەكە كورد
له گەنل نه توهى عەرمە و
فارس و تورك به گيانى يەكتىر
قىبولىرىن و له خۇبورىنىوه
ژيانى بەسەرپىردووه، ئەگەرچى
رېتىمە دەسەلەتدارەكانى
كە فەرمانزەوايى ئەم سى
نه توهىيان كىدووه، برايەتى
كوردىان قبۇل نەبووه،
ھەميشه لهھەولى له ناوبرىن و
قەلاچۇرىن و جىنۋىسايدىكىرىدا
بۈونەتكۈلىان له بۇونى
میلله‌تیکى (٤٠) ملىونى كىدووه
!!
لە گەنل ھەممۇ ئەم ھەلسۇكە وته
نازمرۆيیانە مامەللىي كورد
لە گەنل ئەمنەت وانەمامەللىيەكى
برايەنە دوور له دەمارگىرىي
بۇوه، بۇ ئوهى ويتىنى جوانى
خۇي بخاتە بەر دەم كۆمەلگى
تىيەدەلەتى !!
خىبات، شەق، شەكتى انه،

نه‌ئینا وکورد ژی ل نافبهراء هه‌بیون نه‌بیونا ئى
ئايولوژيي بون قوريانى ، ڇ بهر کو بنگه‌هين
هزاراندن و كـسـاـيـهـتـيـاـ وـانـ دـ
كـهـلـ روـڙـهـقـاـ نـهـتـهـويـ كـوـردـ لـ
نـاسـتـهـكـيـ نـمـبـوـنـ ، هـرـ وـهـكـيـ
كـوـردـ دـ بـيـثـنـ (ـمـهـيـشـ مـيـوـ
نـهـچـانـدـيـهـ ، بـيـ دـ بـيـثـنـ وـهـرـ دـ
ترـيـ بـ چـنـيـنـ) .

نهـهـدـمـ دـهـمـ گـلـوبـالـزـمـىـ
يـهـ ، كـوـردـ مـيـنـاـ مـوـدـيـلـهـكـ
نوـهـنـ لـيـ دـ نـيـنـ لـيـ دـيـسـاـ
مـهـوـداـ تـيـورـيـنـ وـيـ ڇـ خـودـراـ
شـرـوـفـهـنـهـ كـرـيـهـ ، هـزـرـنـاـكـهـنـ
هـهـكـهـ بـهـشـيـارـيـ پـيـراـ نـهـجـنـ دـيـ
تـيـداـ بـوـهـوـنـ .

سـهـرـفـراـزـ عـهـلـيـ نـهـقـشـبـهـ نـدـيـ

بـلاـ كـهـسـ شـاشـ تـيـنـهـ كـهـهـيـتـ ،
ئـهـزـ نـهـدـىـ كـوـ لوـبـاـ لـزـمـ مـوـ نـاـ بـيـثـ فـيـتـ كـوـردـ دـ
چـارـچـوـفـاـ خـوـهـدـاـ بـيـنـ پـهـيـکـهـرـ ، نـهـخـيـرـ قـيـتـ پـيـراـ
ريـقـهـهـرـيـنـ ، دـ ڻـيـ رـيـتـازـهـكـ مـوـكـ ڇـ نـهـتـهـويـ
خـوـهـرـاـ پـيـراـ بـ دـهـيـنـ رـيـقـهـبـرـنـ .

ڇـ بـهـ كـوـ روـڙـهـقـاـ مـهـكـورـداـ يـاـ جـوـدـاـيـهـ ڦـ تـهـ
دونـيـاـيـنـ ، دـوـلـهـتـيـنـ جـيـهـانـيـ هـهـبـوـنـاـ وـانـ يـاـ
نـهـتـهـويـ يـاـ هـاـتـيـهـسـهـپـاـنـدـنـ وـهـلـاتـيـنـ وـانـ وـهـلـاتـيـنـ
سـهـربـخـوـ وـخـوـهـدـيـ چـارـهـنـقـيـسـيـ خـوـهـنـهـ قـوـنـاخـاـ
گـلـوبـالـكـرـنـيـ ڇـ بـوـ وـانـ گـهـهـانـدـنـ دـهـستـيـ وـانـهـڙـيـوـ
تـهـقـ جـيـهـانـيـ وـبـهـلـاـقـرـكـرـنـاـ هـزـرـوـ تـهـكـنـوـلـوـژـيـاـ
خـوـهـ مـفـاـ وـهـرـگـرـتـنـ ڇـ ڪـلـتـورـ وـزاـ خـوهـزـايـلـ
دونـيـاـيـ .

نـهـمـ كـوـردـ نـهـتـهـوـهـكـ بـنـ دـهـستـيـنـ وـ هـيـثـ هـهـبـوـنـاـ
مـهـنـهـهـاـتـيـهـپـهـزـارـانـدـنـ وـئـهـمـ تـيـيـنـ جـيـنـوـسـاـيـدـ كـرـنـ وـ

A photograph showing a group of approximately 20-30 men in dark, possibly black or dark blue, uniforms standing in a dry, open field. Many of the men are holding what appear to be AK-47 rifles. They are arranged in several rows, some standing on a slight incline. In the background, there is a large, hilly landscape covered in sparse vegetation and patches of snow or ice on the upper slopes. The sky is overcast.

سی بنگاههک خورستی نهیت ، ههه

می باروچه کا هات دی مروفی ب خودرا لول ددت
و کے سایه تیا مروفی سه ر و بن کهت ، نیدنی
مروف سه ر و بین خود ڙ هه ڦ جودا نا کهت ،
دی بیته ٺامو پیره ک نہ مری نہ مای د ناف باروچا
تیورا دا .

ممله تین ساکار کو د هزارندنی دا ڙ جو تکاري
دمريان نهپين، ٿم ب بي زانا ٻون د ڪهڻ بهر
باروفين ٺائي دلوڙي و فهلهسي و تنورين نويڙهن
ب بي هشيار د شوپين، پاش دهمه ڪي د ندادهاد
بوهڙن و راستيما چو هوك نه تهونو دا د ڪن
ڪهلى ڪورد ڦ قان تى ڦمارتن، ب دريڙيا ديرو ڪا
خوهه ڦ تشتهر ٻيارا ڪريه و پيٽر ڙ خودانيين
فه لسسه فهو دانهرين ٺائي دلوڙي ڪهئين باندوري
قان تيورا.

لی پا و دک مه گوئی هشیاریا قه لس و بگه هین
هزارندنی سست، بینه هه گه کو ئه و فله سه فه ئان
قه و تیور ببیتە لغاف بق هېبۇنا مەدەک نەتەھو و
مەن كىشا مەيى سەرەكى دور بخن.

چاچ بورین و دمئی مارکسزم هاتیه په زراند،
دیسا ههر کورد بون بونینه شهیدا و سدر کیشیش ڙ
بو ڦن نایدو لو ڦنیه نهندنهوی، ب هزاره ها کورد
که تنه هن فی ری بازی و کیشنا هن توی خودل پاش
خوه هیلا، دیت کو ڪله کا ڙان رزگاریا گملی
خوب سه رکفتا قنی فلسسه فنی فهگری د دا،
ڙیهه کو دورشمی قنی شوره شنی رزگاریا چینی
کارکر و هه ڦار بو.

کورد ژی نه تموک بەلنگاژ و تیهینی ئازادی
 بوبیه و تم تیورینن نۆ ریبایز کرینەب نومیدا هەلاتنا
 رۆژگا گەش، لەن پا ۋى شۇرەشى سەرکەتلىق
 نەئىنا وکورد ژی ل ناقبەرا ھەبۇن نەبۇنا ۋى
 ئايىدولۇزىئىن بۇن قورباپنى، ژى بېر كو بىنگەمى
 هەزانىن و كەسايەتىيا وان د
 گەل رۆژەقا نەتەوى كورد ل
 ئاستەكى نەبۇن، ھەر وەكى
 كورد د بىزىن (مەھىيەن مەيو
 نەچاندىن، بىن د بىزىن وەرن دا
 ترى ب چىنин).
 نەھەدمەم دەممىن گلوبالزمى
 بىه، كورد مينا مودىلەك
 نۇزىنلى د نىزىن لى دېيسا
 مەودا تیورىپىن وى ۋى خۇمرا
 شىرقەنەكىرىنە، ھەزىنەكەن
 ھەككاب ھەشىيارى بىرلەجىن دى
 سەرفەراز عەلى نەفتشەندى

A portrait photograph of Sareh Farzad, a woman with dark hair and a light-colored top.

چه مکی ئازادى گەردۇونى (ئىدىيالى گلگامىشىپانه بۇئازادى)

دەگات، خۇمانىفيستكىردنە بەسەر كۆي كايدىكەنلىقى ئىياني كۆمەلغا، تابەھۇپىوه بتوانىت رامان و پرسىيارەكانمان رام بىكەت و هىچ دەرۋازىيەك بۈگەنۈگۈركەننىكى ھوشىارانو ھۆشىمندانەنەھەللىتىتەوە كەبىگومان بەرنجامىكىمان دەردەست دەخات، بەرنجامىكى لەمەنمەنەز. واتا: لەميانىي كفتۇكۈركەننىكى رادىكال و لىپەرالىانو ھەپانتايى تاكەكەس بۆقسە كەن لەسەر كۆي پرسە گەردوونىيەكان فراوانلىق توانىي روۋۇذانىي پرسە حەرمەكان- بەمانا ئاثىرىيەكى- زىيترو والايىيەكى پېرمان دەداتى بۆچۈزارشىكىردىن لەخۆمان و ئامادەيىمان پىندەبەخشىت بۆورگەتنى لەمان ئەتكەنمان. پەيوىستە بۆھەلگىتنى ھەققىھەت وەكخۇي.

سـهـرهـهـلـدانـيـ هـيـزـهـ لـبـرـالـهـكـانـ
لـهـهـنـاوـيـ كـوـمـهـلـكـاـ ثـاـيـيـنـ
پـهـرـوـهـرـهـكـانـهـ وـ پـرـسـيـارـيـكـيـ
گـهـرـهـ دـهـرـوـزـيـنـيـتـ!ـ ثـمـ هـيـزـانـهـ
پـيوـسـيـتـيـانـ بـهـنـازـادـيـهـ کـيـ رـهـاـهـهـيـ
بـوـگـوزـارـشـكـرـدـنـ لـهـمـهـشـداـ ثـاـيـيـنـ کـوـمـهـکـيـانـ
خـوـيـانـ،ـ لـهـمـهـشـداـ ثـاـيـيـنـ کـوـمـهـکـيـانـ
نـاـكـاتـ،ـ پـيوـسـيـتـيـانـ بـهـگـفـتوـگـوـکـرـدـنـهـ
تـاكـوـ لـهـرـيـكـهـ خـسـتـتـهـ بـهـرـبـاسـيـ
نـازـادـيـ وـ توـيـ توـيـکـرـدـيـيـهـ وـ هـمـ
بـگـهـنـهـ وـ لـامـيـ بـنـچـيـهـ يـيـ لـهـسـرـ
ثـمـ چـهـمـهـ،ـ هـمـيـشـ شـيـواـزـيـ
رـاستـقـيـهـ مـهـيـسـرـبـوـونـيـ نـازـادـيـ
نـيـشـانـيـ دـئـهـهـلـهـيـزـهـ کـانـيـ خـوـيـانـ بـدـنـ،ـ
ثـاـيـيـنـ پـيـرـوـزـيـ خـوـيـهـيـ،ـ هـيـزـهـ
لـيـرـالـهـ کـانـيـشـ ثـاـوـمـ بـوـ تـيـرـامـانـ وـ
زـمـانـ بـوـ گـوزـارـشـكـرـدـنـ لـهـجـهـقـيـقـتـيـ
بـوـونـ.ـ ثـاـيـيـنـ پـيـرـوـزـيـ خـوـيـهـيـ،ـ
هـيـزـهـ نـازـادـيـ رـهـخـواـزـهـ کـانـيـشـ
شـانـازـيـ،ـ کـهـ يـهـکـمـيـانـ هـبـوـيـکـيـ
پـيـشـوـخـتـهـيـوـ تـاـكـهـ کـهـسـ هـيـجـ
رـولـيـکـيـ نـيـيـهـ لـهـبـيـاتـنـاـيـداـ،ـ
دوـوهـمـيـشـيـانـ دـهـرـخـرـيـ تـوـانـاـيـ
رـهـهـاـوـ حـيـكـمـهـتـيـ عـهـقـلـيـ تـيـرـامـيـتـهـ
لـهـپـرـسـهـ گـهـرـوـونـيـکـيـ کـانـ وـ
لـهـشـيـوـهـ دـهـرـنـجـامـ دـمـرـدـهـکـهـ وـيـتـ.
سـهـرهـنـتـاـيـ پـهـيدـاـبـوـونـيـ لـيـگـوـ
سـهـرهـنـتـاـيـ پـهـيدـاـبـوـونـيـ پـيـرـوـزـيـ
وـ بـهـسـيـمـبـولـكـرـدـنـ وـ دـابـرـانـدـنـيـ
شـتـيـ "پـيـرـوـزـ"ـ کـراـوـهـ لـهـهـر~ گـومـانـ
وـ ٹـهـگـرـيـکـ.ـ لـهـويـوـهـ دـهـرـواـزـهـ
هـرـ چـهـشـتـهـ پـرـسـيـارـوـ تـيـرـامـانـيـکـ
بـهـرـوـوـيـ عـهـقـلـداـ دـاخـراـوـهـ بـوارـيـکـ
بـوـ گـفـتوـگـوـکـرـدـنـيـکـيـ عـهـقـلـانـيـ وـ
پـشتـهـسـتـورـ بـهـمـعـرـيفـهـ
ناـهـيـلـيـتـهـوـ تـاكـوـ لـهـرـيـكـهـيـوـهـ
هـلـبـارـدـنـيـکـيـ خـوـيـسـتـانـهـمانـ
هـبـيـتـ بـوـ لـيـگـوـ،ـ تـاكـوـ بـتوـانـيـنـ
"شـانـازـيـ"ـ بـهـهـلـبـارـدـنـيـ خـوـمـانـهـوـهـ
بـکـهـيـنـ کـهـ بـيـتوـانـيـهـ بـوـ رـادـهـيـ
کـرـانـهـوـهـمانـ بـهـرـوـوـيـ کـهـشـفـكـرـدـنـ
دوـانـيـ پـهـنـهـاـنـيـ گـهـرـدـوـوـنـيـ.
هـفـهـ لـسـهـفـهـ گـفـتوـگـوـکـرـدـنـيـکـيـ عـهـقـلـانـيـ
بـهـبـنـهـمـادـگـرـيـتـ بـوـ مـهـوـهـيـ
کـهـسـهـکـانـ بـتوـانـ گـوـزـاشـتـيـکـيـ
نـازـادـانـهـ لـهـخـيـانـ بـکـهـنـ وـ
تـيـرـاـنـيـهـ کـانـيـانـ لـهـمـيـانـهـ
تـيـگـهـيـشـتـيـانـهـ وـ بـوـشـتـهـکـانـ بـخـهـنـهـ
رـوـوـ،ـ بـهـلـامـ ثـاـيـيـنـ پـاـيـهـ مـالـکـوـنـ
وـ کـوـنـتـرـلـکـرـدـنـيـ نـازـادـيـ دـهـکـاتـهـ
پـيـوـهـرـيـ سـهـرـفـرـاـزـيـ مـرـوـفـ
وـکـوـمـهـلـهـکـانـ.

گلگامش و نه نکیدو له کاتی شه رکردن له گه ل گای پیروزدا

فه لسه فهدا سنوردارو به مرته سک
دديته ووه مانا گه ردوونبيه که
خوي له دهست ده دات، واتا
بانقه لسه فه ئه تموفسفيري ئازادي
گه ردوونبيه، ئه و كشهيه كه سى
تيرامين به رو حيكمت و زانين
رووپيادوه، ئه و كنهشه يه كتبايدا
ناوز له تيرامانه و له همودلادي
بوتنگي يشنتن له ولامي پرسيارى
چي روودهدا! مده دعمني هيزى
بانغيفزىكى و بنيجنه بىي بوون
چ شتيكى وچ نونهانىك له پشت
هيزى رههاكى ياهوه خوي ملاس
داوه؟ ئه مانه ئاراسته روانىتى
بىرى فه لسه فىن، ئه و ئاراستانىن
كدهمانىنه سەر جەقيقتە و
ئوهش كەجىدەھەلىن و پىشى
تىدەكەين له سېبەرى حەقيقتە
چىتەن يىبه، جىواز لەمە،
فه لسىھە هەر دەم له بەر دەم
گریمانە و گومانە كانىدابىه، خوي
بەزەمەنېكە و بەست ناکات نە كا
لە يەقىنباورى ساتىكى زەمەنيدا
ئىمان بە يەكىك لە گریمانە كانى
بەيىتىت، ئىمانەتتىنى فەلسەفە
بەماناي ھەلگۈرانە وەيىھە
لە پرسياركىدن و خۇسەر كىرىدىن
لە برواهىتىان بەو تەقسىر ائەتى
تايىن و نىكاڭدىنىكى سادمو
رووکەمش پىيمان دەپە خشىن.
ھەمان باس لە دىدى ئايىنېي وە
بەپىچەۋەنە وەيىھە، ئايىن بەرەھەر
كەردىك يەقىندا ئەتكەن دەكەت و
شايەتلىك سەر راستى بىنجىنە و
بروايەكى نەگۈر دەدات، بويە
يەكىك لەو لۇزىكەنەي كەنائىن
بەندە كەپايەت خۇبەرەمە، اما وە

پریه‌تی له پرسیارو دورووی بهست، رووبه روبوبونه و دیه له گهله سنورداری عمقی دوکاخاوزو چه قبیه ستو که خوی له دوباره بیونه و می رهمه ک و کرده نایینیه کان له دهه و می پرسیارو گومان مانینیست دهکات. ترسی بینجیه بی نایین، ترسیکه که هاشنابو و نمان به دیوی نه و حقيقه‌ته نایین نیشانمان ده دات سره جاوه دگر ک. بؤیه نایین ترسیکی هر دهه می همه بیه بؤنسه و مه و گهارانی به دره و امی مرغه بدووی حقيقه‌تی «بوون» دا، ترسیکی هر دهه می همه بؤگه رانی برده و امی گلکامیشی نواخانی هر مرغه کی له نیستا - داهاتو ودا، کدم ترسیش له بندماکانی ناییندا خوی مانینیست دهکات، نه و بنمه مو په پرها نهش له دهه و دهه که شی داهینان خویان دووباره دهه که نه و مو بیری تترامین له نازادی گه ردوونی له سنوری عیباده تدا سنوردار دهکن، عیباده تیش به دهه و ام ده مانخاته به ردم دووریانی به هه شت و دزخه، دال شادمان دهکات به پاداشته کانی په یه و می و گویرایه لسی بنمه ماکانی و بیدنه گیوبو و نمان له ناست کردنی پرسیارگه لینک که دهه مانگیه منه سر تیگه بیشنن له «بوون» و سزامان ده دات له تبرامان و سره چلکیدن له برو، و مه حدقه‌تی نایینه کانه تاکو نیستا.

ناهه تیگه کانی نایین - فه لس - فه له سره چه مکی نازادی:

له لکه و ته کانه

مرؤفه بپریکردنده له حه قیقه‌تی
شازادی، نمونه‌ی گه رانی گلگامیش
به دوای نه مریدا راستی ئه
بوجوونه‌م پیشتر است ده کاتنه،
گه رانی گلگامیش له روکاردا گه رانه
به دوای نه مریدا له مجوه‌ره ریشد
فراآنکردنی مانای شازادی
رههای مرؤفه کانه له گه ردووند
پهراهه‌یه که بتوانریت له ریکه‌ی
گه ران به دوای نه مریدا پانتایی
شازادی مرؤف له گه ردووند
پانتاییه که سرتاپایی بیت و هیچ
هیزیک له بان خواستی ژیانکردنی
مرؤفه کان به شازادی له شارادا
نه بیت، ویرای ئهه ویستی
گلگامیشی بوده دستکردنی شازادی
گه ردوونی پریه‌تی له رهه‌ندی
ژیانکردن، ئهه رهه‌نده
له ژیانکردن، و ته بایی، سازان و
لیبوردی و ته بایی، سازان و
به ته‌نک نه ویترده بیون دهکات.
له شاییندا به پیچه‌وانهه و همیشه
شازادی نورمیکی تاکره‌هه‌ندی
هه بیه و ئهه رهه‌ندesh خوی
له سنوریکی ته‌نگدا ده بینیتیه و
ژیان له دیدگای شاییندا بربیکراوه
له نهیتیه که له ناو جوغزیکی
نه شیاو بیوالاکردن. که اونه:
ده کرا گه رانی گلگامیش به دریزایی
چاخه کانی ته‌نمی ژیانکردن
بئ کاراکتار نه مبایه‌تیه و
تاروواهه سکیچی شانوی گه ران
بوشازادی رهه بیخوست و بی
پیزویک بیت بوشومی به دووی
و دهسته‌نیانیدا نهیتیه کانی
گه ردوونن تهی بکات، به لام نبوبو!
و دک سه‌رهه‌تاشادا باسکرده
هرکه سه و به راهه ده تر امان
بوشازادی دهکات که خوازیاریه‌تی،
دیاره که گلگامیش ویستوویه‌تی
ریز پریبیت و له پچارچیوه و
هیزه کانی بانخواستی خوی
و دک مرؤف بیت ده رهه و به دوای
سه‌رهه ده ایه تیرامانه کانیه و
بروات و بکاته شازادی گه ردوونی،
شازادیه که خوی برمایری مان و
مردنی خوی بدمات، گه تیرامان و
لیبوردی و نهه و دینه مايه که بچینه‌ی
بیری فه لسه‌فی بیت، ته و بیری
شایینی لاهوت همیشه په راویزی
ده خات، تیرامان له گه ردوون
ده مانباته سه‌رهه پیشگوتوون،
بوون! ده مانخاته به درم
چه‌ندان له هئه گه ریجواز، جباواز
له ویه قینه که شایین پیشگوتوون،
له ویوه، له سه‌رهه‌لذانی گومان و
پرسیاره کانمانه و ده توانین ئه
ته‌گهه به راست بیانین که ببوده
به رهنجامی تیرامانی خزمان،
به مهه شده‌ستمان به شازادی راهه دهکات،
ئهه و دینه راسته قینه شازادیه،
هه رهه رهه رامانی پرمانی ویستکی
گلگامیشانه بیشه بیو به دهسته‌نیانی.
تیراده که گلگامیشانه بیو گه ران
به دوای شازادی گه ردوونی

به رهنجامی کانه و په بیدابوویت، واتا:
مرؤفه به رهنجامی کان له بیدامبه
تینه گه بیشتن له هم دیاره دهکردن
گه ردوونی فه نتازیا یه کیان به برد
کریووه بیو جو رهه هاتوونه
سه‌رهه نه و بروایه که به رهنجامی
فه نتازیا خویان حه قیقه‌تی
هه مو شتکه کانه، بیو ئهه رایه
نه فسانه گه لی: تور "thor" خودای
پیت و فر، عه شتارو چه‌ندانی
تر و دک نمونه و کوی نمونه
نه فسانه نووسراو و بیسراوه کانی
گه لاف دنیا بیو پشتراستکردنیه و
دهشتن، سه‌رهه تایه بنه‌ماکانی
شایین هاتونه ته ئاراوه، شایینه
ئاسمانیه کان داوه بچینه بیان
مرؤفه وابسته بیونه بدهنمه
شایینیه کان و له ریکه
بنه‌ماکانیه وه له ویستی ئاسمان
تیگه‌ن، که په رستش و لیترسانه
دیسانه وه ترس! بچی په سندکردن
نا! مرؤف له ماوهی ژیانکردنیا
مافي په سندکردن و هه لبزاردنی
له سنوریکی به رتسکایه،
ئهه ناداییه کی گه ردونیه،
همیشه له ده رهه وه تیگه بیشتن
له گه ردوون، ره‌نگه ویستی
هه ندیکمان له دایکوون نه بوبیت
هیتدنیه خواستمانه بیووه وه
له شتله راسته قینه و سه‌رهه وکه
بوون بوباین - له دایکوون
له سیبیری حه قیقه‌تی بیون چیتر
نیبه - دواي ژیانکردن له په راویزی
حه قیقه‌تی ژیان له پریکا ده مرنی و
وند بین! کوی ئه مانه پیچه وانه
خواستی مرؤفه کانیان هیناوهه
در. مرؤفایه تی لمو چاخانه دا
نمیوانی سه‌رهه وکه وویت
له هله لبزاردنی ریکاره کان
بیمانه وه بیان به شازادی، په بیدابوونی
ترس، شایین سه‌رهه تایه
کوتاییه مانای شازادیه کانی
مرؤف بیو له سه‌رهه زهیمین، ترس
مرؤفی بدهیمه وه وابسته کرد،
ناچاریکد په بیوه وستیت به یاساو
ندریکه لیک، که له راستیدا
زادهه که فسانه و خواره کانی
خفی بیون - مه بیستم به
له بیکاته رستی - یه. لیکوه ئهه
روونه دیتکه که شایین زادهه ترسی
مرؤفه له هیزه گه ردوونیه کان.
بیویه ئه گه بیتکو شایین بیون
بگرین بیواسکردن له شازادی، ئهه و
ده لیتین: شایین برووا ناهه لیکی
میکانیکی له گه لشادیدا هه بیه،
بیوه که شایین همیشه
خواستیکی نه گویی له "بروادر"
هه بیوناچاری په بیوه وستیت
به "بیو اپنیه تراو" ته ماحیکی
که ورهی هه بیه بیوه په دهه
وهک ئه وهی خوی دهی وی،
نمک ئه وهک ئه وهی مرؤف
دهه بیوه په بیوه لیکات، کوی
ئه مانه لیدانه له مانای شازادی
گه ردوونی مرؤف، که مکرنه وه
سستکردنی ماهیه تی هوله کانی
و ئازابیون بیوه. واتا هه میشه
کرده کانی مرؤف به تاقاریکی
جیواز له ئازادیدا رؤیشتوون بیو
به دهسته‌تنهانی شازادی. ئهه مهش
شونیتیکی دیاری هه بیه لمه زهیز وودا.
نه بیارانی دهه هیزی خواستی شازادی
رهنگیت مرؤف، یان هاوزه‌مینانی
تتر بن، یان ره‌نگه هیزی فیزیکی
و بانفیزیکی بیو بیتن، یان هه
دهه هیزیکی تر که دشی بیپی
له لومرجی چاکه کان گورابن،
گریمانه هه وه هه بیه لمه زهیز
ژیانکردن له سه‌رهه رهو زهیمین
مرؤفه کان بیمانه وه بیان به شازادی
چو بیتنه "چوارچیوه" یه شه‌رکردن
له گه له هاوزه‌مینه کانیان "شازاده
برنده" بیو پاراستنی شازادی
خویان پشتیان له زهیمینی "فرابان"
کردووه بمهکه مهله جوکرا فایاهه کی
ستنوردار" دا کو بیونه ته وه
شیانیان بدره سه‌رهه تاکو
نه اوژشیان بکات بیو مانه وه بیان
به شازادی. له میانه هه دوروی
خوداوه "مانگ، تهستیره کان،
ههوره تری شتله، خور" نه فسانه کان
ده بیاره شیوه و توانای خوداکان
په بیدابوون، به ههی بووری خودا
هه رهه گوزارشکردنیکی نه راست
له خودی خودا هه بیوه، به دریزایی
چاخده سه‌رهه تاکانی ژیانکردنی
مرؤف له سه‌رهه زهیمین، ترس
له پال و شه‌گه لیک له شیوه
توقاندن و سه‌رهه سیندا گوزارشی
لیکراوه هیزی خوداناسین
په بیدابوونه به دناساندینیکی
ترستاک. به رهنجامی ئهه
ناساندنه به دریزایی میزه ووی
مرؤفایه تی کاردانه وهی خراپی
هه بیوه له سه‌رهه دهه بیوه ووی
له سه‌رهه که بیه دناساندینی خوداش
کوی شیوازی ژیانکردن به بیتی
کراوه له عیبادت و دینداری بیو
خوپاراستن له سزاو دهه بیوه ووی
خودا، به رهنجامیکی تری
به دناساندینی خودا "لیکو" گریمانه ده
بیوه دهه دهه وهی دهه سه‌رهه لدانی
نه فسانه وهی نه نهشانه دهه دهه
دیاره دهه دهه دهه دهه دهه دهه
دوای گوزارشکردن له خودا
به هیزیکی ترپووه سزادر. ئه گه
ئهه بیه ما بگرین دهی بیتین:
له وده چیت سه‌رهه تای "بوون"
له زهن و فه نتازیا کانی مرؤفه

فه رهاد خلر
ئازادى ئەو چەمكە فراوان و
ھەمە لايەنەن، كە دەشتىت
ھەركامىكمان لەفۆرمى جىادا
برىتى بىكىن و بىھەمان شىۋە
لەناورىنى چىاشدا پاتىايى ٦ و
سەنورى بۈكىشىن. رادەي تىرامان
و فۇرمە لەركەنلىقى ھەر مروقىكى
بۇئازادى پىوانەيە بۇپاتىايى ئەو
ئازادىبىيە كە خوازىيارىپەتى، واتا:
ئەو كاتەي خالى دەستپېكىرىدى
لېرىدە "تا ئەمۇي" مان بەسىر
ئازادى دابىرى ٦ بىمانۇابۇ
سەنورى ئازادى لەسەنورى بىرى
چاو بەدەر نىبىي، ئەوا خواستىكى
كەمېرو ترسنۇڭ كانەمان ھەيە بۇ
ئازادى، سەربارى ئەو چەمكى
ئازادى بېسەرسەشتى خۆى- خۆى
لەدەرنىجامەكانى بەرجەستەدەكت
ھېنەدە لەگۇوتىنى وشەي"
ئازادى "دا، كاردانەوهى ھەيە
بەسىر مۇرال و روائىگە فېرىزىكى
كەسەكانەوهە نەك تەنها چەمكىك
بىيت لەپال و شەكانى ترى ھەر
زمانىكى بۈھىمما بۈكۈردن ٦ و
ئىشاندانى، لەراسىتىدا رەنگە هېچ
شىتىك بۇونى نەبىت، كە نىشانى
بىن ھاوتا بىت بۇ ئازادى.
فەلسەفە ئازادى ٦ و بىنەماكانى
ئايىن:

پدریزی‌ای چاخه‌کان مرؤوفه‌کان
له پینتاو مه‌بستگه‌لیک چونه‌ته
شنه‌رگردن له‌گهله نه بیارانیان،
هرچه‌نده دروشم ۱۰۰ و مه‌بستی
شه‌رکان له‌پینتاو نازادی، به‌لام دواجار
ئه‌نجامی مه‌بسته‌که بونازادی
و نازابیون بوده. واتا همه‌مشه
گرده‌کانی مرروف به‌تاقاریکی
جیاوز له‌ثازادیدا رؤیشتوون بیز
به‌دست‌تینانی نازادی. مه‌میش
شوینیکی دیاری‌هه‌بیه‌له‌رنجامی
گرده‌کانی مرروف له‌میزوددا.
نه‌یارانی دژه‌هیزی خواستی نازادی
رهنگیت ره‌میش، یان هاوزه‌مینانی
تری بن، یان رنگه هیزی فیزیکی
و بافیزیکی بووبینتن، یان هر
دژه‌هیزیکی تر که دهشی به‌پیش
له‌لومرجی چاچه‌کان گورابن،
گریمانیه همه‌هه‌بیه‌له‌مره‌تی
ژیانکردن له‌سهر رووی زه‌مین
مرؤوفه‌کان بوقانه‌وهیان به‌ثازادی
چووبینته "چوارچیوه"‌ی شه‌رکردن
له‌گهله هاوزه‌مینه‌کانیان "کاژه‌لانی
برنده"، بیز پاراستنی نازادی
خویان پشتیان له‌زمینی "فرابان"
کردووه‌به‌کوچه‌لله‌جورمیکیهی
"سنوردار" ادا کوبونه‌تسه‌موه
ژیانیان بفره‌سک بؤته‌وه
"ژیانکردن له‌ئاشکوته‌کان" دا،
بو ره‌واندنه‌وهی ترس بیوه‌که‌مجار
دلنه‌اویکیان به‌فورمیکیهی بیوه،
له‌شتووه‌تنه‌نیکی که‌درودونا
با خود له‌سوونگی بروایه‌کی پنه‌و
به‌شستیکی ماددی له‌گه‌درودونا
خودایان بو خویان نه‌خشاندوه
دهستنیشانکردووه تاکو
نه‌وازشیان بکات بو مانه‌وهیان
به‌ثازادی. له‌میانه‌ی دوروی
خداده "مانگ، ئەستیره‌کان،
هه‌وره‌تیریشقه، خۆر" ئەفسانه‌کان
دمرباره‌ی شیوه‌وه تووانی خوداکان
پیدا بیرون، به‌هه‌ی دوروی خودا
هردم گوزارش‌تکردنیکی ناراست
له‌خودی خودا هه‌بیوه، به‌دریزی‌ای
چاچه‌سه‌ره‌تاكانی ژیانکردنی
مرروف له‌سهر زه‌مین و یتیه‌ی خودا
له‌پال و شەگله‌لیک له‌شیوه‌ی
توقاندن ۶۰ سزاو یاداشت،
سوتاندن و توله‌سیندا گوزارشی
لیکراومو میزی خوداناسین
پیدا بیونه له‌ناساندینیکی
ترسانک. بره‌نجامی ئەم
ناساندنه به‌دریزی‌ای میزوه‌وی
مرؤفایه‌تی کاردان‌وهی خراپی
هه‌بیوه له‌سهر ناساندنه خودا
له‌سوونگی بهدناساندنه خودا
کۆشی شیوازی ژیانکردن بـ بریتی
کراوه له‌عیبادت و دینداری بـ
خوپاراستن له‌سزاو ده‌هیریبوونی
خودا، به‌رنجامیکی تری
به‌دنساندنه لیکو "گریمانه" ده‌کریت
به‌وهی ده‌کوه‌ویته دوای سه‌ره‌لدانی
ئەفسانه‌ی خودا "لیکو" نیشانه‌ی
سه‌ره‌لدانی کۆلیتی بیت له‌ناو
جیهانی مرؤفایه‌تی، بهم پیشیه
سەرەتاي "لیکو" گریمانه ده‌کریت
به‌وهی ده‌کوه‌ویته دوای سه‌ره‌لدانی
ئەفسانه‌و فەنتازیاکان، ده‌کوه‌ویته
دوای گوزارش‌تکردن له‌خودا
به‌هیزیکی توره‌و سه‌زادر. ئەگه‌ر
ئەمـ به‌بنه‌ما بگرین دەبىن بلىتـينـ:
له‌وده‌چىت سـهـتـاي "بـوـونـ"
لـهـ زـهـنـ و فـەـنتـازـيـاـكـانـ مـرـؤـفـهـ

سنهنگي جيوبوله تيكي ههولييرى پاپته خت له ههريمىه كەدا

باکووری هیلی که مهره‌ی دهناسری و رهگزه‌کانی ناواوه‌های له بارو گونجاوه و دهروانیتکی دهشتکی کشتوکالی فراوان و بهیت و بهره‌که‌ت بچاندنی دانه ویله‌ی به تایه‌تی "که‌نم و جو" هه‌ولتر له باکووره‌ه به زنجه‌ر چیاه‌کی رک و عایی و پولایین دهوره دراوه، ئمه‌ش جوره فاکته‌ریکی هیزو برگری له خوکدنی بچ شم شاره رهخساند و ده سنه‌کی جوپیله‌تیکی داومتی، چونکه به‌کویره‌تی تیوری ماکیندم: چیا باشترين جوړي سټوروږي دهله‌ت، بچو حالتی به‌رگری و به‌رچانه‌وهی هیزی ناحه‌زان و نهیاران، له کاتی شهرو ئاثاوددا، ویبرای ئمه‌ش چیا بچو دالدهدان و حه‌وانه‌وهی شورشکیران به شوینې ده‌گمن و دهسته بچیر هه‌ژمار دهکری، میژووی کورد شاهیده که شورشه ګربنوه‌سیه کانی کورد وک شورشه کانی شیخ محمودی هه‌فیدو شورشه کانی "بارزان و ئه‌بلووی منن و کولان" له چیا کان دریزه‌ی به بزاوی رزگاریخوازی کورد دا.

هه‌روهه سټوروږي هه‌ولتری پایتهخت له باشوروهه پیکدی له پیده‌شته کشتوکالیه کان زموی ته‌ختانی که جوړه خاسیه‌تیکی دیموگرافی و ئه‌تنوگرافی ئالوزو تیکچنار او له نیوان هه‌رد و نه‌ته‌وهی "کورد و عهرب" ده‌سازیتی وک ره‌شتيکی فوسيه‌یقه‌سائی له سه‌ر خالی سټورو چه‌ندین پوازی په‌له‌اویشته کورد بچو ناو عهرب و به پیچه‌وانه‌ش دروست دهکات.

له بهر بایه‌خی جیوچوپله‌تیکی ئتم شوینه ستراتیزیه‌ی هه‌ولتر، له سالی ۱۹۷۹ حکومه‌تی ناومند و اته حکومه‌تی باغدا، به پریارکی فه‌رمی شاری هه‌ولتری کرده "پایتهخته هاوینه‌یی عیراق" ټه‌وکات عیراق دوو پایتهخته هه‌نم "هغایله هه‌مات"

ناواهه‌ر استی دهله‌تزا زیاتر تای ته‌رازووی هیز به‌رهه ناومند رهاده‌کیشی و قوولاًی ستراتیزی بچ دهله‌ت دهخه ملیتی وک بچ دهله‌ت ده‌سترتیته‌وه.

که‌چی ولاستان شیوه دریزکوله‌بی ووهک دهله‌تی "شیلی" لاکیشیه‌ی ووهک "ثیتالیا" و پچپچر دهورگه‌یی وک "یابان و فلیپین و ئه‌ندونسیا" ناتوانن به ناکامی دل شوین بچ پایتهخته کانیان هه‌لیزیرن و پایتهخته کانیان شدگاری نمونه‌هی بیان نیبه لاجه‌بن و له حالتی قوولاًی و بچ به‌رگری "defence in depth" لیکردن روأولی پیویست ناگیرن، بویه هه‌ندی له دهله‌ت کان ناچار بیون شوینی پایتهخته که‌یان بگورن بو نمونونه:

رووسه‌کان پایتهخته که‌یان له "لینیکرادر" بو "موسکو" تورکه‌کانیش له "ئئسته‌مبول" بو "ئه‌نقدره" یان گواسته‌و.

هه‌ولتر پایتهختیکی نمونه‌ییه: شاری هه‌ولتر وک مه‌لبه‌ندیکی سرهکی نیشته‌جیبیون و سرهکی بارزگانی، میزوویکی به‌هیزی بازرهان، هاوشان له گه‌ل شاره بنا‌وابانگه کانی شارساتانیه‌تی میسو پوتامیا وک "نوزی"، ٿئرنچا، ٿئریدو، نهینه‌وا، وهرکا، دوورکوری، کالاز، دوور شروکین، خرسپاد. هت" ناوی هه‌ولتر له دیکه مینته‌کان هاتووه به پیرزی خواهند "عهشتار "ئه‌شتار ٿئربیلا" دنگی داوه‌ده و قوسیه‌تی خوی پاراستووه.

له سه‌رده‌دمی پاشا "شولکی" ناوی هه‌ولتر داوه و کربویه‌تی به بکنه سرهکی به هه‌ولتر داوه و کربویه‌تی به جه‌نگاوهارانی و ئه‌مبارکدنی دانه‌ویله و خوارک و چهک و تفاقی شه‌رکان

شایو په دا شو سویں،
هرچنده نه دئو پریاره حکومه تی
ناوهند مه زایدی کی سیاسی له پښت
نه دو پریاره همبوو، به لام روژگار
سه لماندی که پیلانه چې له که می
له گورینی سیمای نه ته وه می و
کومه لایتی همولیر شکستی هیتا،
چونکه همولیر شاریکی به رجاوو
شیاویوو، مرجه کانی بیون به
پایته ختنی تیاره خسابیوو.
پاشی را پرینه مه زنکه کی به هاری
سالی ۱۹۹۱ دامه زراندنی په رله مان
و حکومه تی هریتمی کوردستان،
همولیر شه ره فی پایته ختنی نهدم
هریتمه رزگارکاروی کوردستانی
پی به خشراو تا نیستاش رو لیکی
به رچاو ده ګټپی له بواره کانی
سیاسی، ئابو ووري، ثیداری،
روشننیری، خزمه تک وزاري و
هت

٣- الدکتور محمد ریاض / الاصول العامة في الجغرافية السياسية والجیوبولیتیکا.

٤- الدکتور عبدالرزاق عباس حسین / الجغرافية السياسية مع التركیز على المفاهیم الجیوبولیتیکة.

٥- الدکتور محمد ازھر السماسک / الوزن الجیوبولیتیک للعناصر الیئسية لقمة الدهلة.

دولهٔت: ۳- مُوکاری پایتخت و شیوهٔ دهکده‌ی ایرانی شویندی جوگرافیا
پایتخت له نوا دووهٔتدا، به گویبره شیوهٔ دووهٔت "بیجمی دووهٔت" دهکوری، چونکه شیوهٔ قالابیکه جهستهٔ دووهٔتی تیا داریزراوه و پایتختش وهک دل بیچ دووهٔت وایه.
بیکومان فاکته ره سروشته-
جوگرافیه کان رویکی بالا له دروستکردنی شیوهٔ دووهٔتکان دهکیرن که تایبه‌نه به هشانی سنووره‌کانی له هرینه‌کانی "چیاکان، دهشتکان، بیباشه‌کان، پانتاییه ٹاویبه‌کان" که شیوهٔ "چوارگوشی"، لاتکشی، ناریک و پچریچر، پان و بهرین" دهسازیند.
پایتخت له جوره شیوانه دا جیگاکه‌ی جیاوازه، بهلام له بارترين شوین بق پایتختی نمونه‌یه شیوه‌یه، که له ناومراستی دووهٔتدا بیت، بق نمونه "مهدرید"ی پایتختی نه سپانیا و "پاریس"ی پایتختی فرمننساو "یه‌غداد"ی پایتختی عیراق شوینی نمونه‌یه بیان ههی. چونکه بونوی پایتخت له

حوكمرانی دولت دهدجه یه‌منی.
زور جاران روزی داوه، نه و پشه
هیزیه‌ی له پایتهخت دهرباز دهبن
و راده‌کهنه بُو شوستنیکی هینمن و
دوروهه دهست، روالی تُپیزسیون
و برره‌لستکار بدرامبه ر به رژیه‌ی
تازه‌ی پایتهخت دهگیرن و شاریکی
دیکهه ژتر دسه‌لاتیان دهکهنه به
پایتهخت و دُزی کوده‌تاجه‌کهان
یاخی دهبن، هروده‌ک له "کابول"‌ی
ئه‌غفاسستان روویدا.
- ۲ - مُوكاری خزمتکواری:
هه لیزاردی شوستنی پایتهخت
له ناوهراسنی دولت، جگه
لَهُوهی مه‌غزا‌یه‌کی سوپایی و
ستراتیژی و دهروهه هیزیشی
هه‌یه، له هه‌مان کاتدا بُو
سره‌رجم کاره خزمت‌نگوزاریه‌کان
له باره، چونکه هاندمندیکه بُو
که‌م کردنه‌وهی گرفتی هاتوجو
و رایه‌لَهی ریگاوبان و خیرابی
گه‌یشتنتی هاواولتیان به پایتهخت
به مه‌بستی جیبه‌جی کردنی
ثیشوکاری پیویستی روآذه‌هیان
له دامو زگاکانی حکومه‌ت و
گه‌یاندنی به روبوومی جوتباره‌کان
بُو بازاره‌کانی پایتهخت به تابیه‌تی
بِر روبوومی کشنتوکالی و سامانی
ئاژه‌ل.

روهشی ههلبزاردنی پایتهختی نموونه‌یی: بهمه‌یهستی ههلبزاردنی پایتهختکی نموونه‌یی که توانای هلسوسوراندنی کاوباری سیاسی و ثابوروی و کوئمه‌لایه‌تی ههی بی دولهت رهچاوی ئەم هۆکارانه دهکات:.

۱- هۆکاری جیوپولتیکی: پایتهختی نموونه‌یی شه و شاره‌یه له ناوهندی نهخشی سیاسی دولهت جیگربریت بو نهوده لە کاتی شهر و ناشارامیدا به ئاسانی به‌رگری لى بکریت، جونکه ئەم پایتهختانه‌یی له ناوهداشتی دولهت و دووره دەستن، زیاتر ئارامو و ئاسووده‌بی بو دانیشتوان و ئایینده‌ی کیانی سیاسی دولهت دەخەملەتن و قوژییه‌کی ستراتیجییان بو حالتی به‌رگری لېکردن ھەمیه.

ئاشکرايه له کاتی به‌رپا بونی کودهتای سەربازی "الانقلاب العسكري" يان هەنكوتانی ھېرشى دوۇمن بو سەر دولهت، يەكسەر بىر لە گرتى پایتهخت دەكىتتەو، چونکە بەمهفومە سیاسى و سەربازىيەکەم، گىتنى پایتهخت ماناي خۇ بە دەستتەوەدانى رېزىمى

تەمە شارستانىيەتكى مەۋزۇيىكى كۈن و بەرایاين بەھىدە سالانىك رۆلى گىنگىيان بقەوارەي گىانى سیاسى دولهتەتكانىيان گىرىۋا، بەلام روژگار دەرفەتى كەشەسەندىنى نەرەخساندۇن و بەندەكاملى ماونەتەوە و بەسىتى ھەنگاچىيان ناوه و مەرجى بۇون بە پایتاختىان نىبىه.

پایتهخت له تىۋرى جوگرافىي شارەكاندا: سەرچەم بېتۇلانى خاوند ئەزمۇون و زانىانى تايىپتى بە جوگرافىي شارەكان- جغرافىيە المدن - بە تىڭىزى دەنگ لەسەر ئەروايدە كۆك و يەكەدىنگ سەنگى جيوبولتىكى و جيۆسياسى ھەر شارىك لە ئىتۇ ھەناوى دولهتدا، بەندە بە شوينى ستراتىئىز و ھەلکە وتى شوينى ئەم شارە بە بەراورد كەدىنى لەكەل فاكتەرى دەوروبەر و رادەي بایەخداپىتى و ھاوسۇزى لەكەل فاكتەرە جوگرافىيە كان و بەنەما جيۆستراتىئىيەكەنە هيلىزى دولهت و چەممە جيوبولتىكە كان لە "شۇين، شۇيە دولهت، رووبەر دولهت، شۇين بە كۆپىرىدە دورۇ نزىكى لە دەريا.. تۇت."

بهدرخان و گهرددهلوقول ... گهلاهه لانکهه شورش و روشنپیری بالهه کاچهه تی

گهردہ لوول به شداریم کردو وہ
دوروی "حاجی" م بینی وہ که له
جیاتی کاک "عہبدوللہ" بو
سلیمانی دمچ و کارکہ م کاری
ریکھستنے کانی نہیں نیزنه لہ دراماں
گهردہ لوول بہشی دو وہم، بہ لام بہم
مہشہد کورتہ شس و دا زمان هم وہ
دورہ کان خرم دی بیبیم چونکه
ئم دراما یہ خوش ویسی خلک
و ریکھستن و پیتشمہ رکه نیشان
ددات، ناکری لئرہ گه وہرہ
"جه لیل زندگنہ" لہ یاد بکھین
کہ وہ کو مؤمنک سو ووتاو روونکی
بو دهور و بہ ربوو، بؤیہ لیرہ ش
سلاو بو کاکه جه لیل زندگنہ نہ
ھیواردین بہ درخانیش ھنگاو بہ
ھنگاو در موشہ دارتر بیت زیارت
بہ دواں تیکو شہرو ناودارو کورہ
دلسوڑھکاں شارو شاخ بگھریت
بو ئه وہی نامہ وہی دوارو ڈھاکدار
تر بیت لہ رؤکھ کاره کانی زوو.
تر

وَرِدُومَانْ كُودْجَهْنَدِينْ كَهْسْ لَهْ ڙُنْ
پِيَاوَوْ مِنْدَالِيْ كَهْلَالِيْ شَهْهِيدْ وَ
رِيْنَدَارْ كَرْدْ جَكْهَ لَهْ مَهْرَوْ مَلَاتْ
هَمْ جَارَهْشَ وَهَكْ رِيْبَيْوَانْ بَهْرَوْ
هَمْ زَرَيْهَ بَهْرِيْكَهْ وَتِينْ لَهْ "بَاخَلَانْ"
رِيْنَدَارْهَكَانْ بَهْنَيْنِ "وَهِيْسَتَانِيْ
سَهْرَكَرْدَهَ" هَاوَارِيْ كَرْدَوْ كَوْتِيْ
وَهُورِيْنَهَ كَهْسْ نَهْكَارِيْتَهَوْ، تَهْهَوْ
وَوْ هَمْمَوْ مَامَؤَسَّتَا وَخَلَكْ وَ
بِيَخْسَتَنْ بَهْ قَسَهِيْ كَوِيْسَتَانِيْانْ
كَرْدَهَ نَهْگَهِرَانَفَوْ رَزِيمِيْشْ
تَهْقَهْيَانْ لَيْكَرِدِينْ، مَانَگَيْ رَهْمَهْزَانْ
وَوْ هَهْنَدِيْكَهْمَانْ رَوْزَوْوَهَ كَانَمَانْ
شَكَانَدْ. تَهْمَانَهَ خَهْرَمَانِيْكَ
وَوْوَنْ بَعْ خَوْشَهِوَيِسَتِيْ نَيْوَانْ
سَامَؤَسَّتَاوْ خَوِيْتَكَارَوْ "رِيْخَسَتَنْ" وَ
پِيَشَهْمَرَكَهَ" بَهْ رَاسَتِيْ سَامَؤَسَّتَا
جَهْلَالْ سَنْجَاوِيْ زَوْرَ يَادِكَارِيْ
بَيرْ خَسْتَمَهَوْ "جَهْلَيلْ زَمَكَهَهَ" شَ
تَرِيْيَانَدَمَى، مَنْ وَهَكَوْ مَيْوَانَ لَهْ

سه رکه و تو بوبون له ئەنجامدانى
كاره كانىان له رېكخىستن، له
بىرم دى رۇزى بۇ پېشىنگى برا
"فەلەستىن يەكەن" رېيىوان سازكرا
ھەرچەندە بە زۇرىبۇو بە لام ئىئىھە
وەكۆ رېكخىستن زۇرمان بىن خوش
بۇو كاکە "ھەسەن كۆپستانى"
وتافەكانى دەگوت و بلند كۆى
پىن بۇو يەكى لە وتافەكانى تا
مەردىن لە بىرم ناچىن كە بە دەنگە
زۇلالەكەسى دەيگۈت "مەردىن و
سەرسۈرى بۇ ئەو كەسانىيە
كەدان بە مافە رەواكىنمان نانىتىن،
بە تايىەتىش گەلى فەلەستىن"
جارجارەش بىلگۈكەسى دەدا بە من
و مەنيش ھەندى شىعىرى خەيام
لەبىر كىرىبۇو كە دەلى "راپۇيرە بە¹
سەربەرزى بە نان و ئاۋىك سەردا
مەنويتە بۇ ھەممۇ ناپياۋىك"
دەمگۇتوھە هەر لەو سالانە بۇو
فرۇكەنى بەھەسس كۆپستانى گەلالەمى

ئەم مامۇستا بەریزانە "مامۇستا
چەلەل، مامۇستا ئەسەعد،
مامۇستا ئەممىن" كۆپىستانى
سەركىرىدە "زۆرى خۇش دەۋىسىتەن
راڭچاراڭش سەھىپانى لەكەل
دەكىرنىن "رېكخىستن و پىشىمەرگەو
مامۇستا" زۆر يەكتىريان خۇش
دەۋىسىت مامۇستامان ھەرددەم
خۇپىتخارى و رىيابى خۇش دەۋىسىت
لە بىرمە ھەندى خۇيندۇكارمان
ھەببۇ جىاۋاتىز بىوون لەوانى تى
ئەوانىش "رېتىچىار ئەمەممەد فەقى
مراد، حەممە رەمىش بىرای كۆپىستانى،
مسەتفە حاجى خەييات و بەندە
جىڭە لەوانەش ھەندىكىمان ھەببۇن
نەخۇيندۇكار بىوون نەمامۇستا
خەلکى گۈندى گەلالە و دەمۇرۇبەرى
بىوون لەوانە "يوسف عوسمان و
تىمان، سالىح حاجى مەممەد،
عەملاً بەيتەرى، ئەنۇمۇرى حاجى
مېرە" كە بەراسىتى ئازابۇون

جهنابی مام جه لال به هیمه ترین کهس و ماندوونه ناسترین سه رکرده کورده بتوئم یه کریزی و یه کدنه نگییه

نیبیه بو مسوکه‌رکردنی سرهکه وتن
 و دریزه‌مپیدان و پاراستنی، به‌لکو
 هیزی سرهکه وتنو له یه‌کم رۆژی
 سرهکه وتنه‌که‌ی ده‌بی سره‌رقالی
 چونبیه‌تی سوود و هرگتن
 له سه‌که وتنه‌که و پاراستن و
 فراوانکردنی بیت، ئەمەش دیسان
 به یه‌کیتی و یه‌کریزی دەبیت.
 ھەموو لایه‌کمان دەزانین کە
 سرهکه وتنه‌کانی کورد له
 سره‌رانسەری کوردستان لەکات و
 شوینتی بیویست ئە و پاراستن و
 سوود لیورگرنئە به‌خوییه و
 نەبینی.
 کاک ماسعود مەممەد دەفیره‌رموو
 هیچ هیزیک له‌دنیا ناتوانی
 خەبات و تیکوشانی کورد خەفه
 بکات ئەگەر کورد به یه‌ک دەنگ و
 یه‌کریز خەباتی خۆی پەرەنپیتان
 تا قەواردیه‌کی سیاسی و ماقەکانی
 بىنچىنی بى کورد مسوکه‌ر و چەسپاوا
 دەبیت له‌پاشان له‌ئىر چەترى
 قەواره سیاسىيەکەی کوردستانى
 ئازاد با به سەددەها بىلە و کوتى
 و کە و قەله‌رەشیش ھەرييەکە بە
 ئاواز و ئاواتى خۆيان بخويتن زۇر
 له سەرکردەو دلسۆزو دووربىن
 و نەبەزەکانى کاروانى ئازادى
 کوردايەتى ھەمان بانگەشەيان
 کردووه سوورىيتشن له‌سەررى
 بۆ یه‌کریزى و یه‌ک دەنگى کورد
 بەتابىبەتى له بەغدا بۆ ھەلبىزاردى
 ۲۰۱/۱/۱۶ کە يەكچار ھەلبىاردىنىكى
 چارەنۇرسىزازە، چەنابى مام
 جەلال بە ھەيمەتلىرىن كەس و
 ماندونەناسىترين سەرکردەي کوردە
 بۆ ئەم یه‌کریزى و یه‌ک دەنگىيە.
 بەلـ، بـ، تـ، زـ، ئـ، نـ، مـ، كـ، كـ، وـ

که لی کوردی که م دوست و دوزمن
زوری بی قهواره همه میشه به بن یه ک
و دوو، بی وردکاری له مه سانئیلی
چه پ راست و رهش و سبی، کورت
و دریز، عیلامانی و دینی و رکابه ری
کون و راکدن به شوین دمه لات و
کورسی و پلکوپایه به بن، همه مو
نه ویست و بیرکدن وانه پاش
به دهدسته یانی قهواره یه کی سیاسی
کورستانی بیت که داخوازی بیه کانی
گله کی کورستان دسته ته بیر بکات
و بیباریزی، به لی همه مو و شو
سهرکه وتن و داستانه ای با سامن
کردن له پله کیه که میاندا گورزی
گوره و کوشندیان له دوزمن دا،
به لام به داخوه ورده ورده به شکی
زور له برهه مه کانیان تو اوانه و مو
به ناته او وی و بی سروود مانه و مو
ههندیکیش کاری بیچه وانه یان به دوا
هات و زیانیکی زوری بو گله که مان
نا یه وه.

مامؤسستا همه زه عهد بوللا و چوار
ئه فسسه ره شه هيده كه "مسنه فا
خوشناو، مهه مهه د قودسي،
عيزهت عهد بولعه زيز، خهير بوللا
عه بولوكه ريم" و گه لى كه سايه تى و
سەرۋۆك ھوزى كورىستانى عىراق و
توركىي..

لە سايىهى ئەم كۆماره گەورەو
ساوايەي مەباباد، كە تەممۇتى لە
11ماڭ زياتر نېبۈو، زنجىرىيەك
لە دەستكەنەتى سىياسى و كۆمەلەيەتى
و خۇيىندەوارى و ثابوورى بىرىجىدار
بېرھەمەت و دروستيپۇرى پارتنى
دىمۇكراكتى كورىستانى عىراقيشىن لە
بېرھەمە كانسى كۆمارى مەباباد،
ھەرودەمە لەھەمو دەنيا پېتىناسەي
كورد و ھە قوارەدەيەكى سىياسى
لە نېتسى دەولەتلىنى جۇراوجۇر
رەفتارى لە گەل دەكرا.

دىسان سەركە وتنە گەورەكەي
1970/٣/١١ ناسراو بە

A portrait of a middle-aged man with white hair, wearing a dark suit, white shirt, and patterned tie. He is looking slightly to his left. The background is a textured wall.

پارسیزه: که مال محیدین
یه کریزی و یه کدهنگی کورد له به غدا
هیله سووره، ئه و تاک و لاینه
سیاسیانه کی ئەم هیله دەبێزین بە
ھەر پاساوو بیانووییک له پیشنهاد
خۆیان دەبەزێن و دەستکەوتە کانی
گە لى کوربیش بوجەل دەکەنوهە.
گەر سەرنجیک بەدینە مەنزووی
سیاسی و کۆمەلایتی و ئابووری
و سەربازی کورد و خەباتی
درێژخاینهنى پر لە فیداکاری
و هەوارز و نشیویدا، دەبینین
ھەمیشە گەلی کورد له هەرچوar
پارچە داگیرکراوهەکی بە تایبەتی
چینە هەزار و چەسواو مەكان لە بیزی
پیشەوە موونە، بۆ بەختگەرنی گیان
و سەرەومالیان لە پیشان سەرکەوتنی
جو لانە وەھی نەتەواویەتی کورد و
بە دەستیتەنی مافە رەواکانی بە
مافی چاره نووسیشەوە.
ھەمو و شۆپش و راپیپینە کانی کورد
لە سەرانسەری کوردستان لە یەکەم
کورزیدا چۆکیان بە وۇمن داداوه
تا رادیەکی زور سەرکەوتوون
و زوریش لە دەستکەوتە کانیان
مسوگەر کردووه، ئەممەش لە ساپەیە
مافە رەواکانی و یه کریزی و یه ک
دهنگی و ئازایتی بى وینەی کورد
بووه، هەرچەندە هیزەکانی دوژمن
لە شەپرو چەندایتە و چۆنایتە
لەندجار لە هیزى کورد زیارات

کاک مه سعود مجاهد دیفه رموو هیچ هیزیک له دنیا ناتوانی خهبات و تیکوشانی کورد خهفه نکات ئەگەر کورد نه له ک دەنگ و نەکریز خهباتی خۆی نەره بىندات

سیاسی و نهادهای اتستی همه مهوو کوردستان دهزانیت و کیشنهی کوردی له ناوهوهی کوردستان و عیراق گواستهوه بؤ همه مهوو جبهانی سیاسی و ثابوپوری و سرهربازی. سالی ۱۹۹۱ تیستاش له بن گوچی دؤست و دوژمنان دوزنگیتیوه، که ۲ ملیون کورد به یه کوردیکریزو به یه ک دنگ نه فردینان له سهدادم و رۆیتمه که کردو مآل و سامانی خویان به جدهیشت و روویان کرده شاخه ساره کانی کوردستان به بی خوارک پیخه، هر ئه و هله مته گورهی کورد بوبو ههست و سوزی ولاشانی جیهانی هه زاند و ریکخراوه نتوهوله تبیه کانی هاندا دهست بخنه ناو رووداوه مه ترسیداره که کیشنهی کورد و دروستبوونی ناوچه پاراستن له کوردستان بؤ ۲ ملیون ٹاواره دهربدهره، ئه مهش له خویهوه کیشنهی کوردی خسته ناو نه چندمه ولاته زله کانی جیهان و نه ته ووه یه کرگت توه کانی جیهان له پیش همه موياناهه نینگلایز و ئه مریکا.

دواجاريش نه ک ئاخير جار به لئی راپرینه گهوره شکوداره که رانیهی هله ملهت و فیداکاری و سرهربه رزی، که له به رهبه یانی ۱۹۹۱/۳/۵ روو له قاره مانه کانی کاوهی ٹاسنگه ره نيشتيماني کوردستان به هاوكاري سوريا توانيان به هيهمهت و تواني خويان و پالپشتی نه ته ووهی کورد توانيان دهنگی خويان بگه يه نن به کومه لهی نه ته ووهی "عصبه الام" مافه رهواكانی کورديان چسباند له مادده کانی ۶۴-۶۳ پهيانی سيقه، که له فهمنساو به ريتانيا و رووسيا. لم مادده اهی ۶۴-۶۳ مافي چاره نووسی گله کورد چه سپاوه رينگيابان به کورد دا که له ماوهی سالیک کورد مافي گهوهی ده بیت که دهوله تیکی سهربه خو دابمه زريتنی به نه او دهوله تی کوردستان.

خو سه رکه وتنه مزنه که کوردستانی به ستراو به تئران و اتا کوردستانی رۆزهه لات و دامه زراندنی کۆماره کۆرپه که که هاباد و دروستکردنی حکومه تی کوردستان و دامه زراندنی دزگاکانی به پرونده دین و هيزي سپاوه کوردستان، په یوهندی دروستکردن له گله للاتان همه موپو به سه رکه اهیتی قاره مان و شه هيدی گهوره کورد و کوردستان خوايلخوشبوو بوبو جهتابي قازى موجهه دى نه مر، که به پيشهوا ناو نرابوو، به بشداربوونی همه مو چين و كه سايه اتی و لاينه سياسيه کانی کوردستانی گهوره له پيش همه موپو يانه وو جه نابي مه لا مسته فای شه هيد و قاره مانی هه ميشه زيندو له گله کومه لیک سياسيه تمه دارانی کوردی عراق له پيش همه موپو يانه وو به ريز

وەزارەتى پەروەردە كوا بەدوا داچۈونت!!

دایه و لمسه ر بهر مله وانی دهکهین !!
باهم دواييه ههندیک مامؤستاو
کادیری پهرومده بی ناردرانه دهرهوه
بهمه بسته شاره زایی پیداکردن ئم
له بواری پهرومده و فیکردن ئم
کاره خه جیهیه کهی یه مکار زوری
تیده چیت و له دهه منداله شاهه هیدو
نه نفالکراوهکان دکیریتتهوه بو
مه سله لمه یک له خانه ههندلی
داده فریت، ئهگه هاتسو و له کاتی
گهه رانه وهیان له بواری پهرومده و
فیکردن هیچی نوبیان پی نهیت !!
بویه دهیت پهلهه مانی خولی سیتیم
په داداچوون بکات له چارمهه رکدنی
کیشیه یه یک که پهلهه مانی خولی
دوووم نهیتوانی چارمهه تی هه ریتمی
داموده سنگاکانی حکومه تی هه ریتمی
کورستان، ئه ویش گهنده لییه
بهاهه مو و جوړه کانی !!
جګه له مانه هی که باسمنکردن
و هزاره تی پهرومده حکومه تی
هه ریتمی کورستان بو جیهه جیکردنی
پر رؤسے نه نویی پهرومده و فیکردن
پیویسته له هولی ئه وه دایتی ژماره هی
قوتابی له موله کانی خویندن کم
بکاتوه، له بري (۱۰) قوتابی بو (۳۰)
قوتابی بو ئه وه مامؤستا بتواتیت
به ئه کرکی سره شانی خوی هه لسیت
و بتواتیت سیسته نه نوی خویندن
جیهه جیکات، بهلام به یچه وانه ووه
له لم چهند روزه چهند لیزنه یه یک له
مامؤستایانی سره په، رشتیان لیکھنیاوه
له پهرومده هه ولر بو (دهم جکدنی
چهند قوتابیه هه که بیانووی
ئه وه وی ژماره قوتابیان که
نه نوی پهرومده و فیکردن، که هیواو
ئو مندی همه و تاکنکی ئم میله تهیه.

کارزم عومه ر ده باع
سنه روپه رشتیاری په روهددهی
۲۰۰۹/۸/۳۱

ماموستا وشهیہ کی سہیرہ !

گیرامده و گوتویی: ماموستایه کمان به پله‌ی دکتورا هه برو و رنگه ئیستاکهش پله‌کمی که یشتبه نه پر فیسورو که سایه تیه کی په پیزو خاوه‌نی چه ندین کتیب و نووسینه، به رسه نیش خه لکی هه ولبرو ده روروبه ریه تی که تاکو نیستاش بیتی ناخوشه پیتی بلی دکترو و به دکتور باشگی بکهیت، پیروزترین و شه لای ئه و شهی ماموستایه و پیتی خوشه به ماموستا باشگی بکهیت. دووه‌میان برادریکم بؤی گیرامده گوتویی: بوکاریک رینکام که وته لای عه میدی په مانگایه که تاکو و ئیستا پروانامه دکتورای به دست زور که بیتی و شایانی شه نه بیتی، منیش له و لاما گووتمن یاشیخ نه ئه نئیه بر امیر ثئمه مانه ماموستای ئایینن و دیاره تو هیشتا نازانی و شهی ماموستا چیه و پیروزیه کهی له کوئ دایه.

گیرامه و گووتشی: ماموستایه کمان به پله‌ی دکتور راه برو و رنگه
تیستاکهش پله‌ی کمه‌ی گهیشتیته
پروفیسورو کمسایه‌تیه کی به ریزو
خاوه‌نی چهندین کتب و نووسینه،
به رهسنه‌نشی خه‌لکی هولیزو
دوروویه‌ریه‌تی که تاکو نئستاش بینی
ناخوشیه بینی بلیلی دکتور به دکتور
بانگی بکهیت، پیرورزترین و شه
لای ئه و شهی ماموستایه و بینی
خوش به ماموستا بانگی بکهیت.
دووهیمان برادریمک بونی گیرامه
گووتشی: بوكاریک ریگام کوهه لای
عمییدی پهیمانگایه که تاکو
نئستا برووانامه دکتورای به دست
نه هیناوه و نه بیوه به دکتور، منیش
به ماموستا بانگ کردی له و گل‌مدا
گووتشی: من ماموستا نیم بلی دکتور،
هرچه‌نده من نه مدهزانی که ئه و
قوتابی بهشی دکتورایه و له دوایدا
یه کیک له قوتاییه کانی بینی گووتشی که

زیاد که ریم خدر
ئوه‌هی زور سه‌یره لهم رۆزانه سی شت
ززور سه‌رنجی راکیشاوم و بیری ئالوز
کردم، یه که میان تاکو ئیستا هەندیک
له که سایه‌تی و خاوهن بروانامه
بەرزه‌کان هەرمەکو و مروقیکی سادەو
سماکار دەزین و بە هیچ شیوه‌یەک
لاف و گەزاف لینادەن و نایانه ویت
بە پله‌و پایه کانیان خۆدەربخەن و
بەنماوی بروانامه کانیانه و بانگیان
بکهیت، بۇ ئامەش کاتیک ریگات
دەدەکە ویتە لایان بە رامبىر گوره و
گچووک و بەهەری لیتیور دەبیوه و
رۆزت لیدەگری کە تەنانت بەو
ش بیوازه گویت بۇ شل دەکات کە
دەلەلیی باوک و بیرای خوتەو دەیویت
دەستتی یارمەتیت بۇ دریز بکات تا
خەم و نازاره کانت کەم بکاتەو،
نەنوونەی ئەم قسانەشەم ئەمەیه
لەم رۆزانه یەکیک لە قوتاییه کانی
سەر بە زانکوی سەلاھدین بۆی

۲- خمخانه چی: ئەو كەسەي جى ڙيانى رەنگ دەكىردو، بەتاپىبەتى هى ڙيان رەنگى شىن بۇو ئەحمدەدى مەعروف كىرسكى خمخانەچى مىزۇو-۲- ل ۲۶۷.

۳- پەركەر: هەلاج: ئەو كەسەي لۆكەي پەردەدكا حاجى قارىي پەركەر- مىزۇو-۲- ل ۲۹۷.

۴- لبادچى: له لوای بىرخى لباد دروست دەكرا، رايەخىتكى گرنگى ناو كوردهوارى بۇو، وەستا حەسەن لبادچى - مىزۇو-۲- .

۵- قاومىچى: ئەو كەسەي لە ديووهخان قاوهى تى دەكىر بۇ ميوانان لە مالە ئاغايىان و مالە گەوران، زەيتۈنى ئاغالى كەرىم قاومىچى- مىزۇو-۲- ل ۴۴.

۶- ئەممەد خۆشناو: قاوهچى مالى سادق ئاغا غەفورى بۇو- مىزۇو-۲- ل ۲۶۴.

۷- كالەك دروو: جۆرە پېلاۋىك بۇو له پىستى ئازەل دروست دەكرا له كورىستان جا ئەو ئىشە دەبۈوه لهلىقى ئەو كەسەي كە "كالەكى دە دورى" حاجى محمدەدى كالەك دروو گەلىكتىرى- مىزۇو-۲- ل ۵۵.

۸- سەقا: ئەو كەسەي ئاواي بە كوندان دەھىتى سەرپەريزى بۇ سەپانان يان ئەو شويىنانەي ئاواي ئەبۈوه كەم بۇو، وەكۆ قەلائى هەۋىلەر بە كوندان ئاوايان بۇ دەبرىو بۇو كاروپىشەر رۆزانەيان و دەبۈوه لە قەبيان، رەشيد عارف سەقا- مجيور- ل.

۹- دارۇغۇ: پاسەوانى ئاوشار بەشەوان، خىراتى مالى جەردىسى دارۇغەمى- مىزۇو-۲- ل ۶۴.

۱۰- عەتار: وردەوالە فروشى مەنلاان.

۱۱- چەممەد عەتار.

۱۲- چايمىچى - چايمىچى.

۱۳- عەبەي چايمىچى سىندوقى لىدىانى ھەبوو مىزۇو-۲- ل ۲۵۴.

۱۴- رەزۇووفۇش: بەكەرىز رەزۇوو دەگىتىرا و دەيپەرۋەشت، كەرىم رەزۇووفۇش.

۱۵- دەباخچى: ئەو كەسەي خەزمەتى باغى دەكاو دارو دەدونەن پى دەگەينى، سۆفي سەدىقى باغامان- مىزۇو-۲- ل ۱۳۴.

۱۶- باخەوان: باخەوان: ئەوهى خەزمەتى باغى دەكاو دارو دەدونەن پى دەگەينى، سۆفي سەدىقى باغامان- مىزۇو-۲- ل ۲۶۴.

۱۷- سەرتاش: دەلال: هەلاق حەممە سەرتاش. ئاواز.. ل ۱۶۸.

۱۸- شوپۇر: سايق: حەسەن وەلى شوپۇر. خاك-۱- ل ۱۳۴.

۱۹- چەغماسىاز: چەخماچى: ئەو كەسەي چەكى چادەكىردمۇو يان چەكى دروست دەكىردو فيشەكى پەردەكىردمۇو. حاجى رەمسولى چەغماسىاز- مىزۇو-۲- ل ۵۶.

۲۰- كولىچە: بەسەبەت و سەنى كولىچەمى دەفرۇشت و ئەو كارەتى دەكىر، بۇو له قەمبى، ئازاد كولىچە.

۲۱- زىندرۇو: ئەو كەسەي زىنىن و لاغانى دروست دەكىر. وەستا حەممە ئەمین زىندرۇو- مىزۇو-۲- ل ۱۷۹.

عهبدولوهاب شیخانی

A black and white portrait of a middle-aged man with dark hair and glasses, looking directly at the camera with a neutral expression. He is wearing a light-colored shirt.

عبدالوهاب شیخان

۲۲- سوّلدرورو: له پیشه‌ی نائادل بیلاوی ژنایان دروست دهکرد، و مستا
مه عروفی سوّلدرورو- میزرو- ۲- ل. ۱۳۷.

۲۳- سایابونچی: سایابونچیان دروست دهکرد. عوسمان عبدولرهمان
سایابونچی.

۲۴- موتاچی: خارو جه والیان له مووی بزن دروست دهکرد، پیشه‌یه کی
مالی بزو، به تایبەتی له ناوچه‌ی سلیمانی بزووه نازناوی ئەو کەسەی کە ئەو
كارمە دهکرد، ئامین موتاچی.

۲۵- قەزان: ئەو کەسەی يان ئەو مالله‌ی کە قەراغى جەمدانى دەچنى سەعید
قەزان: میزرو- ۲- ل. ۲۴.

۲۶- سەھفار: مسگەر: قاب و هیربارى دروست دهکردو سپى دەکرددە، سەعید
سەھفار.

۲۷- نانەوا: ئەو کەسەی نانى له فرنى دروست دهکرد، عومەر ناويكى نانەوا
بەگەيى گرتۇو. مەجىور- ل. ۲۱۱.

۲۸- پاکەت: پاکەتى جەگەرەي دەفرۆشت، كەرىم پاکەت.

۲۹- ئاسىنگەر: ئەو کەسەی ئىشى ئاسىنگەرەي دهکرد، كاوهى ئاسىنگەرەي بە
ناوابانگ. شەرەف- ل. ۲۹۳.

۳۰- كلاشكەر: كلاش دروست دهکر، سمايل كلاشكەر.....ئاواز- ل. ۱۶۶

۳۱- قولچى: قولچى: واتە پاسەوان، حەممەدى قولچى.

۳۲- حوشترەوان: حوشتر بەخۇتكەر، جاران كاروان بە حوشترى دەكراو كەل و پەلى لە شاران پى
دەگوازراوه، "حەممەدى مېن حوشترەوان".

۳۳- كەرانە: نازناوی ئەو کەسەی بزو كاتى خۆى لە دەروازى شارەكان باجى كەرى وەردەگرت
جا ئۇ كاربىبۇ نازناوی ئەو کەسەي باجى كەرى وەردەگرت. "ئەممەد كەرانە".

۳۴- فەرسە: پىنەي دروست دەكەد لە كىچى، ئەممەد فەرسە.

۳۵- تەنەكە: ئىشى بە تەنەكەي دەكىدو شىلى دروست دەكەد، وەكى رەھەتى و ئامرازى تر،
ياسىن تەنەكە.

۳۶- يەبىاز: شۇونەلگە: شۇونى پىتى مەرقۇيەتەن دەلەگەرت و دەيدۈزىيەوە، بەتايىبەت لە كاتى
دېزى كەردن لە شۇينى، شۇونەلگە دەمورى خۆى ھەبۇو، مەستەفا بەگى يەكمەم، كە نازناوی پەبىاز
ھەبۇو، واتا شۇينەلگە، كۆر- ل. ۸۸.

۳۷- دارتاش: نەجار حەسمەن نەجار، وەستا عەلى دارتاش.

۳۸- شەربەتچى: ئەو کەسەي شەربەت لە مۇۋۆز دروست دەكەد: عەزىز شەربەت چى.

۳۹- لۇبىافۇش: سېبىيەندا لۇبىيادى دەفرۆشت يان نۆكى كوللى دەفرۆشت تۇفيق لۇبىافۇش.

۴۰- خانچى: ئەو کەسەي سەرەپەرشى خانى كەرانى دەكەد، عوسمان خانچى.

۴۱- بەقال: كەل و پەلى خواردەمنى دەفرۆشت، مەلا ئەمېنى بەقال. ھەولىر ل. ۳۳۰.

۴۲- جۇوان: بىرخى دەچاند، حوسىن جۇوان.

۴۳- عەلاف: كەنم فروش، كانەبى عەلاف، ئەسەعەد عەلاف.

۴۴- شۇوشەچى: كەل و پەلى شۇوشەي دەفرۆشت، ئەممەد شۇوشەچى.

۴۵- قاورمەچى: قاورمەي دەفرۆشت، عوسمان قاورمەچى.

۴۶- تىل چى: لە تەلەۋەنات كارى دەكەد، حەممەدى مېن تىل چى.

۴۷- سەۋۆزەچى: سەۋۆزە فروش. مام وسۇوی سەۋۆزەچى.

۴۸- بىرسكە: لە دائىريي "بېرىقىيە" كارى دەكەد، سەعید بىرسكە.

۴۹- ماستاۋ: ماستاۋى بەسەتلى لە بازار لە كاتى ھاۋىن دەفرۆشت. عەلى ماستاۋ.

۵۰- خەتات: خەت خۇش بزو. سەعید خەتات.

۵۱- حەمامچى: حەمامى ھەبۇو. حاجى عەبدوللەي حەمامچى.

۵۲- كورەچى: ئەوھى كەرىيوج و كەچى ھەبۇو. حاجى مەذەفەر كورەچى.

۵۳- كارگەچى: للادچى. رەفيقىي كارگەچى.

۵۴- خهیات: به رگدروو. و مسنا عهدبُذکی خهیات.

۵۵- نالبهند: نالی له بن پنی و لاغی که رو ته سپ و ماین و ئیستر دهدا. مام قادری ناللهند.

۵۶- نقار: سنهنگ تراش. به دهست و به چه کوچ ههزاران بهردی راست و نهش کاری دهکرد بوقار.

۵۷- بیناکردن: حاجی محمد نهقار، مام که ریم نهقار.

۵۸- بازگان: کوتال فروش. حاجی فایه ق بازگان.

۵۹- پوچخی: گوورپیش به لاغی گووی مالانی ده ره داد ده ریشت. عوسمان گوورپیش: عوسمان پوچخی.

۶۰- جامیاز: که رفروش.

۶۱- خسروه چامیاز.

۶۲- گچیچ فروش: گچ فروش، خدر گچیچ فروش.

۶۳- قه ساب: ئو که سهی گوشت ده فروشی. ئو که سهی حهیوانی له مهیدانی ده فروشی. سامان قه ساب، قار قه ساب.

۶۴- گوش فروش: گوشی ده فروشت، خدر گوش فروش.

۶۵- دارفروش: داری ده فروشت. حاجی حهمید دار فروش.

۶۶- پاچه چی: سهرو پی فروش، بورهان پاچه چی.

۶۷- به لوعه: بوریچی: حاجی ههولود به لوعه، سالچ بوریچی.

۶۸- ههتار: عهتار: ده رمانغروش و بونغروش بونون، حاجی خدر عهتار له شاری ههولیتر به ناویانگ بونو، زور له ده رمانه کان ده ناسی، که ده رمانی کوردهواریان پی ده گوتن حاجی خدر عهتار.

۶۹- جولا: مافور و دوگدو رانک و جوگه دروستکه له خوری و مهrez، عمالی جولا.

۷۰- زیرینگر: ئوهی ئالقونون و خشلی دروست ده کات، فریاد زیرینگر، ئازاد زیرینگر.

۷۱- زیوچی: ئوهی له زیو خشلی دروست ده کرد. و مسنا شاکری زیوچی.

له بواری دیموکراسیدا کوردستان پیشکەوتنيکي به رچاو و گرنگي به خويه وه بينيوه

جهانی و دربگرن، و هکو ئاندرن
ساختاروْف و ئىندوارد كەنەدی و
نيلسون ماندىلا. بە ھۆی هيپز
و بازووی رەوهەندى كورد لە
ئەوروروپا، سەركرىدەي چەندىن
ولۇت ئەورۇپىي و هکو فرانسوا
ميتراپان و بىرونۇ كرايسكى و ئۆلوف
پالمىن و روْشنبىرى بەناوبانگى
و هکو سارتر و سيمون دوبۇقوار
بەرگىريان لە ئىتۇھ كىردووه،
ئەمەش لە سايىھى ھېبوونى ئەم
رەوهەندە چالاکە بۇوه، كە لە
ئەوروروپا زىياوه.

ثاؤ که ریکخراوی فرانس لیبیرتی
لهم بارهیده و دست پیش خمر ببووه و
ئامرو لە هەمو و کىننە گوره کانى
جىھان بانگىشە بۇ پاراستىنى
سەرچاوه کانى ئاثا و دەكەت.
ئۆوه لە من باشتىر دەزانىن كە
ئايىدە نەتە وەيى كورد بە
كورىستانى عيراق وە پەيوەستە،
ئەگەر ئۆوه لە هيئانە كايمى
دىمۇ كراسىيەكى نموونە يېدا
سەربىكەن، ئەمە دەپىتە
ئىلماھىبە خشى هەمو و كوردە كانى
پارچە كانى ترى كوردىستانىش
و بىرلا بە راي گشتىي جىھانىش
دەھىتىت بە وەيى كوردە كانى دەتوانى

پشتبه خوبهستنی خوارکی بنه مای
مانده و بردمو امی خه لکه. ئاو
سامانیکه زور له نمود گرنگتله،
چونکه بی ماوهی هزاران سال
مرؤفایه تی توانيویه تی به بی
نمود بژیت، به لام ناتوانیت به بی
ئاو بیت.

در اوستیه کانتان نایانه ویت به هیچ شیوه دیک تائینده عراق به سه قامکری پمینیتوده.
به کورتی کوردستان هیشتا نه بروهته سویسرا. له به رامیر ئه هه مه و گیروگرفنانه که چاپریتان دهکات، ئیوه نیستا له هه مه و کاتیک زیارات یوپیستیان به یه کریزی نیشتمانی هه یه و هرهودها هه ولی ته او و جددی بو ناساندنی کیشنه که تان به رای گشتی جیهان و پته و ترکردنی زنجیره دوستیه اتی و هاورتیه اتی له گهله لاتانی جیهاندا بدنهن. یه کریزی گهله ته نیا بریاریک

برزه وندی و لاته زلیزه کان، پیماری ۶۸۸ ئه نجومه نسی اسایش چهندین که مکورتی ایادا بوبه، به لام و پیرای ئوش و بپیاره بوبه هئی ئه و هی لیله ته که تان بتوانیت بکه پریته و هر خاک و مالی خوی و نه بنته ناباهه ره ئاواره و دمریه دهه نه بیت هه رودها بتوانیت ئاینده خوی گریته دهستی خویه وه. سه ردانی ته مموزی ۱۹۹۲م یه و یاد کاتیک له پیکه هنای گشتیه و هکم حکومه تی یه کگرتووی یشتمانی کوردستان که به لبزارین هاتبووه کایه وه،

بهریز سه روکی پر له مان
نه ندامانی به ریزی پر له مان
زور خوشحال و به خته و مر که
پدر امیره رتان قسے ده کمه، زور
که م بوم هه لدکه ویت بهرامیه
نه نجومه نیکی هه لبیزیر در او را داده
بکمه، به لام له کورستان هه است
ده کمک که له ولا تی خوم، نیمه
یه ک خانه وادین و به و هسته و
دهمه ویت چهند و و شاهیه کتان بی
بلیه.

ئی ووه کو و نوینه ری گه
هه لبیزیر در اون.
به ر له هه مو و شتیک پیر قزوینیان
لی ده کمه، هه رو و ها حمز

مهدام میتران له په رله‌مانی کوردستان - ۶/۱۰/۲۰۰۹

دایکی کوردان ... بژی بۆ تۆ ... تەمەن درێژ بی بۆ کوردان

وینه‌کانی ئەو کۆچرەوە زۆر شپرژەی كردم، هەروەك وىنەي خەلکانى پاشماوهەكانى ئەنفال و چەكى كىيمىاىي كە ئايارى ١٩٨٩ لە كەمپەكانى مىردىن و ديارىھەكر و مووش لە كوردىستانى توركيا، بەرجاوم كەوتىوون.

دهکات، ئىيوه له گەل براكانتنان و
 مەين، بەلكوو برايانە وەككى وورە
 لە گەل آياندا بچۈولەتىنەوە، هەر وەككى
 چۈن ئەوان لە رۇۋازنى رەشدا نانى
 رەقىيان لە گەلتاندا بېش دەكىد.
 لە ماوهى ئەو ۳۰ سالەدا كە
 دۆستايەتى كوردم كردۇو، فېرى
 خوشويىتى خەلکى ئىيوه بۇوم،
 ئىستاش خۆم بە يەكىك لە ئىيوه
 دەزانم. كىشەكتان كىشەيەكى
 رەوايە و دابۇرەريتە جوانە كانتنان
 مایەش شانازىن، بۇيە بىرۇم وايە
 ئەو رۇۋەھى كوردەكان لە نىيۇ
 خۆياندا لە يەكتىر دەگەن، هەممۇ
 دىننا لە گەليان باش دەبىت و
 هاوسۇزىيى لەگەل رىگاربۇونىان
 دەكتات. زۇر جار بە من دەلىن دايىكى
 كورد، دايىك ھەمبىشە دەھىويت
 مەندالەكانى لە يەكتىر تى يەكەن و
 لەناو خۆياندا خاوارك و تەبا بىن.
 يەماشى خۆم ئاراسىتە ئىيوه
 دەكمەم، كە ھەلپىزىر درادۇ گەلن
 و وەككى كۆبۈونە وەيەكى خىزانى
 دەممۇيەت دلى خۇمتان بۇ بەكمەمە
 و نىڭەرانىيەكىنام لە گەلتان بېش
 بىكەم. خۇتان ئايىندە خۇتان
 بىنیات دەننىن.
 شاناسىيى باش بۇ ھەممۇتان بە
 ئاوات دەخوازم.

کاروباری خویان له چوارچیوهی
سنووری دهوله تانی ئیستادا بېرۇوه
بەرن. ئەمەش دەبىتە هاندەر بۇ
چارھەرسەریکى ئاشتىيانە كىشىھە
كۆرددە لە ولاتانى دەدوروبىه.
ئىستا كونسۇلخانە كانى ولاتانى
رۇزئاوا لە كوردىستان كراۋەتەوە،

كانى ئەنفال و چەكى كوردىستانى تۈركىيا،

خوی بو پهروپوپیشنه و بیردنی
بیروکه یه کی زور ساده ته رخان
کردووه، که به یوندی به
هه موومانه و هه یه، به لام و لاتان
و کوچمانیا جیهانیه کان که مافه
هه ره سه ره تایه کانی مرؤوف پیشیل
دکهن، نژی نه بیروکه یه ن.

ک وینه خه لکانی پاشماوه
یین و دیاربه کر و مووش له

بیروکه که ئه نهودیه که ئاو نابی
و هکوو کالا یه ک مامه لاهه له
گله لدا بکریت. ئاو سه رچاودیه کی
گشتیتی مرؤفایه تیبه و مه رجیکی
سەرە کییه بو ژیان و هکوو خۆر
و زه او و هه او که پیکه وو ژیانی
سەرزمەنین پیک دینن. مرؤفایتی
دەبى به جو ریک ویز له ئاو بکریت
که تا هەتا یه نەگۇر بیت. ئەمە
جهووه ری خەباتی من و هەموو
نیاز پاکانی جیهانه.

دەزانم که ئىم پەيامە دەگاتە
گوئی خەلکى كورىستان و
حکومەتە کە تان بەشىك دەبىت لە
تەزوتنەوە، جیهان، بە باستى،

نبیه، به لکوو به ههول و تهقهله
ههموو لايهک دروست دهبيت بو
ئهوهی خهلهک له ناو سيسهتمي
سياسيدا برواي پس ههبيت،
بو ئهمهش دهبيت سيسهتميکي
ديموکراتيی بونون و دروست
و به هيزي ههبيت. ئىوه له

زور شپر زدي کردم، هه رووه
ي 1989 لە كەمپەكانى ميرد

ترازيدييە كاندا زور هاوكار و تەبا
بۇون، جونكە يەك چارەنۇوستان
ھەبۈو. نئەگەر له سەرەدەمى ئاشتىدا
رىيگىلىپەرالىزىمىكى بەرهلا رەچاو
بىرىت كە تىايادا نە ياسا با الادىست
بېيت و نە مەمانە ههبيت، ئەوسا
كۆمەلگايكەكى زور نادادپەرەوانە
دروست دهبيت كە تىايادا خەلكىكى
زور، زيانپەر دەكەھويت.
دىارادىيە كەندەللى دهبيتە هوى
تىيكانى كۆمەلگا و سىستۇونى
پەيووندىيە كانى برايمەتى كە هيزي
ھەرە كەمەرىھەممۇ ميلەتىكە.
بىستۇومە هەندىكتان بىشنىاز
دەكەن كە كۆرسستان بىرىت بە

ناماده بیوم. به ولاٰتیکی و پیران
و کاولدا تیده پریم، که چهندین
ریخراوی ناگهومیی و کوکو
ریخراوه‌که‌ی من به گوروتینه‌وه
و به توانایه‌کی زور که مدهوه
هه‌ولی دووباره بنیاتنانه‌وهی
ئه‌م ولاٰته و دروسنکردنه‌وهی

وینه‌کانی ئه و کۆچره کیمیايسی که ئایار بەرچاوم کە و تبۇون.

قوتابخانه و رېنگاوشان و پىدد و
ئاودانكىرنەوهى گوندەكانىيان
دەدا. بۇ دەسپىپىرنەوهى سالى
نویى خويىنەن و نەھەستانى
خويىنەن لە كورسەستاندا، بە
سەدانەزاز كىتىيە قوتاپاخانەمان
لە چاپخانەي نىشىتمانىي فەرەنسى
چاپ كرد و بە لۇرى كە ياندەمانه‌وه
كورسەستان.
مامۆستاياني ئىتىيە بە مۇوچەيەكى
زور كەم كارىيان دەكىرد و بە
پروايەكى پىتەوەهەولىيان دەدا
منداڭانى كورد پەروردە بېكەن و
داھاتۇوە كورسەستان بنىيات بىنىتىن.
و قىءا، سەباندۇن، بۇو سەزائى
و دادىبەرورەرييەكى سەرەپە خۇ
ميدىيائ ئازاد، بەلام بەرپىرس
ھەيە.
دەبىن بلېم لە بوارى دېمۆكراسىدا
كورسەستان پېشکەوتىنىكى بەرچاو و
گرەنگى بە خۇيەوه بىنۇبو، ھېشتىا
يادگارىيە زىنەدەۋەكانى يەكەم
سەردانم بۇ كورسەستان لە بىر
ماون.

كاتىك لە كۆتاىيى نىسانى ۱۹۹۱
لە رېيگەي كورسەستانى ئىتەنەوه
ھاتم بۇ بىنەنتان، خەلکم لە
سەر پىكاكان دەبىنى كە لە ترسى
ئازار و مەينەتىيەكان و سوپاى
سەددام حوسىن، كۆچيان دەكىرد و
ھەلەدەھاتن. نوينەرى حکومەتى
ئىزان تا سەر سەنور ھاپورىيى
كىرمىم، لە ويۇبە بە قاجاخ سەنوروم
پىرى. مەسعود بارزانى و چەندىن
بەرپىرسى ترى شۇرشەن لە حاجى
ئۇمەدان لە نزىك داشتىكى پىر لە
مین بىنىتى.

وينه‌کانى ئه و کۆچره زور
شىپرزاھى كىرمىم، ھەرەوھە وينه‌نى
خەلکانى پاشماوهەكانى ئەنفال
چەكى كيميايسى كە ئايارى ۱۹۸۹
لە كەمپەكانى مىزدىن و دىياربەك
و مۇوش لە كورسەستانى تۈركىيا
بەرچاوم كە و تبۇون.

ئەم وينانە كارىيەرەسى زۇرىيان
كە دە سەر سىسەست و داي، گاشتى،

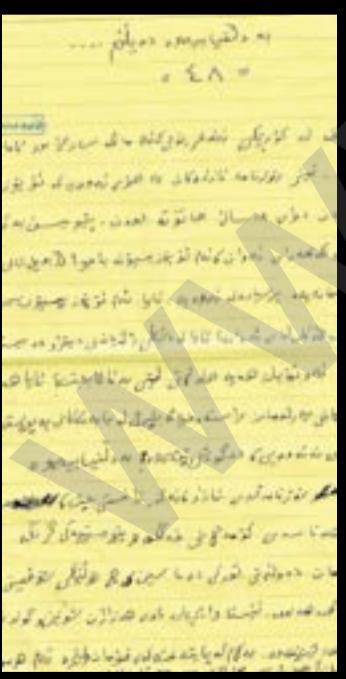
* وک له کوریکی ته له فزینیو که ئەم
مانگە سازکار بۇو ناماڭە بۇ ئەوهەكرا.
ئىتىر روۇناتەم ئازادەكان بە ھۆى
ئەوهىي كە ئۇپۇزىبىيون لە پەرلەمان
دواي 18 سال ھاۋاتە بۇون. پۇيىست
بە ئامادە بۇونىيان ناكاڭ. جونكە،
بە راي ئەوان، ئەم ئۇپۇزىبۇنە
باچقا "بىدىل" ئى ئەم روۇناتەمانىيە.
پېرسىيارەك ئەوهىيە. ئايا ئەم
ئۇپۇزىسیقىتە تەواوىي ھەواھەكان لاي
ئەوانە؟ ئايا كە نالىكى راگە ياشنى
دىتارا و بىسىتارا و نۇرساراۋى ئەو
تۇيان ھەيە ھاۋالاقىلىيى بە ئاگابىت؟
ئايا ھەممۇ دانىشتنەكانى پەرلەمان
راستەخۇق، بىنچەك لە باپتە كانى
پەيوودست بە ئاسايىشى تەتمۇھىيى،
دەكۈزۈرتەمە بە دانىيەھە و
دەلىم. روۇناتەم گەرە ئازاد، ئەگەر
زانىستى بىت، شۇين ھەناسىسى

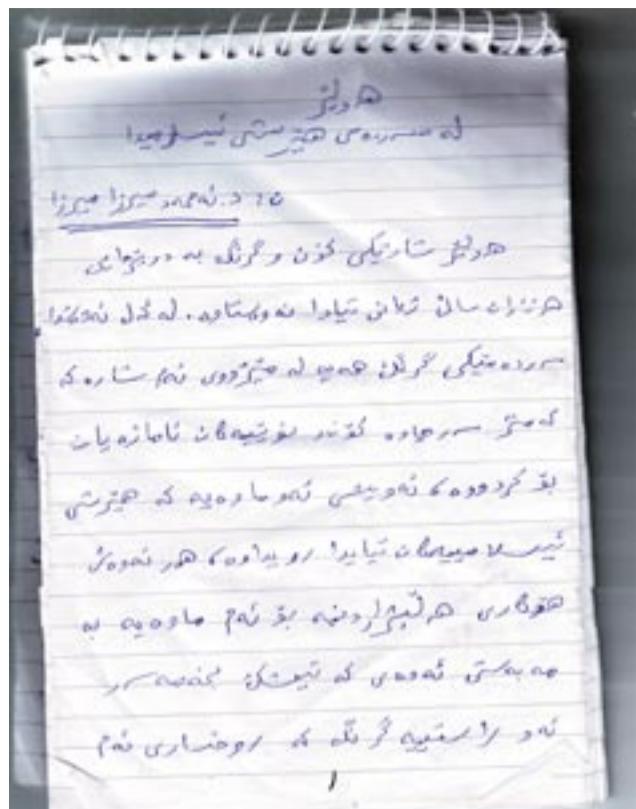
قاسم محمد مسته فا

بکمیتیمه وه . به لام
پایته خته که خومان
ولیزه ئەم همو
ناوه ناکورد ياشه!
فاسم محمده
چین لامسەر تابلۆی سەر
شەقامەكانمان و دوکانەه کانمان!!!
* لەم ماوەيەدا سەرۆكى دادگاي
تاوانەكان لە ميونخ رايکەياند
يوزيف شونکراپەي 90 ساله .
ئەم ئەمنىھە بە پرسەبۈوه لە
تاوانى كوشتنى 14 كەسى سقىقل
بە پىسيارە كە لە 26ى جۈزۈدەنلى
1944 لە "فولتراfon" لە ئىتاليا
ئەنجامدراوه . كە وەك كارداھە وەي
چالاکىيەكى پىتشىمەرگانەي بەرگى يكارە
ئىتالىيەكان ئەنجامىداوه . دواي
دادگايى كىرىدىنى بەسزايى خۇى
گەيشت . توخشەشى لە وەبەعسى
و جاش و ئەنفالچىانى تاوانىيان
دۇز بە كۆمەلائى خەلگى كوردىستان

* دوای سالانیک له راپهريني
کومه لانه خله لکي کورهستان.
دوای هانته کاييه وهی په رلهه مان
وا دامه راندنی حکومهه ت. ياسای
روزئننامهه گهره دهرچو. به لام بوجی
شهم ياسایه پراویر به دروستي رېيزي
لیننه گيراهو. يه که بړګه کاهني داوای
دوسټگېرنې ګردې روزئننامهه نووس
ده مکات لېس، کاره مک، هم په لایه

قاسم مجہ مدد مستہ فا مالٹاوائی لیکر دین !!

دوا و هرگیزانی خوایی خوشبو و حاکم قاسم

روزنامه نووسیکی به توانابو و ستافی کارابو و له هفته نامه (به رخان) ی سهر بلند. خوالیخوشبوو (قاسیم مهحه مدد مستههفا) له دایک بووی سالی (۱۹۵۴) ی شاری کۆزیه . ناسراوه به حاکم قاسیم چونکه له شورش له سالانی کۆتایی حفتا حاکمی شوپوش بووه به له دهست دانی ئەم قاره مانه میللەتكەمان زیانیکی یەکجار گەورى لىكەوت بەلام ياسای ژیان ھەررووا ھاتوو و ھەرواش دەجىتتى هېچ توانايىكى نىيە پېش بەم دىياردەي بىرىت بۇيە ھەر ئەھوندەمان بىنەكىت بلىئىن خودا بەھەشتى بەرىنى شاد بکات و سېتپورىشى بادات بە مىنالەكانى دۆست و ھاورىتىانى.

نه سەيمى پايزىز كەيىندە شاخى باواجى و ئەويش بەغمىبارىيە چۈرپاندى بەبەر كۆيى شارەكەي حاجى سەرخەمه كانى شارەكەي كەكتۇتە سەرخەمه كەنەپەنە كەنەپەنە حاجى لەم باۋەرەشدا بۇم حاجى كەربىما بابا يە بە سورخى چاوهەكانى و بەقامىشى ھاوشىۋە خامە ھۆنزا وەكەي كە بۇ (كەيىف) جوانە مەرگى بىرادەرى نووسىپۇ بۇ ئەۋپۇشى دەھۆنندەمۇ دەيىركەد بە ملواكەو له جياتى چەيەكە گۆل ئەسەر مەزارى ئەم بىشەرمەرگە مانادۇونەناسىسى دادەن بۇ ئەھەدى كىيانى پاكي له ئاراماڭ شابىيەت . خوالیخوشبوو درچۈچى ياسای بەغدايە چەلەمە

سه با بهت به ستافی پیش ووی
 کارای هفت نامه بدرخان
 یه کیک له روح سوکه
 جوانه کانی بدرخان بوبو مخابن
 پاش ٹوونه سالله له کارکردن
 بدرخان به نیاز بوبو گوشه کانی
 "به دلیانیه وه دیلیم" بوقاپ
 بکات، لیرهدا به لینیه خوینه ران
 و خوش وویستانی خواهی خوش بیو
 دهدیه، که ثم گفته شمان
 دهدنه نه سه .

سـهـرـهـتـاـيـ پـايـزـبـوـ ئـيـسـتاـ دـارـ
دـهـسـتـيـ بـهـگـهـ لـاـيـزـانـ نـهـكـرـدـبـوـ
كـهـچـيـ ئـهـجـهـلـ لـهـ پـرـ لـهـ شـارـكـهـيـ
هـهـلـهـتـ وـ قـورـبـانـ دـهـسـتـيـ نـايـهـ
بـيـنـيـ پـيـشـمـرـگـهـ يـهـكـيـ مـانـدـوـوـ
نـهـنـاسـيـ رـقـازـانـ سـهـخـتـيـ خـبـابـاتـ وـ
پـارـتـيـزـانـيـ پـيـشـمـرـگـهـ يـهـكـهـ مـوـوـ
خـوـشـيـ ئـيـانـيـ وـ تـهـمـهـنـيـ جـوـانـيـهـتـيـ
لـهـ زـيـنـدـانـهـ تـرـسـنـاـكـ وـ تـارـيـكـ وـ
تـقـوـهـ كـانـيـ رـزـيمـيـ لـهـنـاـوـجـوـوـيـ
(ـهـبـوـغـرـيـبـ)ـ وـ شـاخـهـكـانـ
وـ پـيـدـهـشـتـهـكـانـيـ كـورـسـتـانـ
بـهـسـهـرـبـرـدـ لـهـرـوـوـيـهـ رـوـوـبـوـوـنـهـوـهـيـ
مـانـ وـ نـهـمـانـ لـهـگـهـ لـدـنـدـهـكـانـيـ
سـهـدـهـيـ بـيـسـتـمـ كـهـ لـهـ هـمـولـيـ
قـهـ لـاـجـكـرـدنـ وـ جـيـنـوـسـاـيـدـكـرـدنـيـ
مـيـلـلـهـتـيـ كـورـدـابـوـونـ .

نهام پیشنهاد رکه یه به تواناییه
به زمان به قله مله ملبه رگری و
تیکوشانی به دردوم دابوو له
پیشناوی سه فرازی میله ته که هی
هیچ کاتیک بیری له کوکرنده و هی
سه روهت و سامان نهده کرده و هی
دمیکوت سه روهت و سامانی من
نهام نازاریه که نه امروز به دست
ها تووه !!

خواهی خوشبو روئی شاهمه
(۲۰۰/۹/۴۷) له شاری
هه ولیره و هه به نیازی سه دردان
و پیس سفرکردن و هه نوست و
هاوریتیانی روویکرده شاره که هی
شیخی نه مر که چی نه جمل
بداروهی بوبو فورسیه تی و مرگرت
و گولی ڈیانی ڈاکاندو و بوقه هه تا
هه تایه ڈایانٹایی لیکر دین .

هر له که له له لفربینی گیانی پاکی
بوبه هه شتی نه مران شاخی هه زمره
گویزه سه رکه شی هه والی نه
کوسته گه وردیه یان به با

خواجہ خوشبو حاکم قاسم

هه نه شته هه نه رزشی نه بیو لای
نه و چایاکه بیو، مخابن له
دوا نووسینی گوشکه که خویدا
به نیوی "بدلیانیا بیوه دیایم"
بیو هفته تامهی به درخان هیتاو
هر پیش چوار روز بیر له
کوچکرنی له لایه ن ما موستای
خوشیوستمان دکتور مولود
تیراهیم حسنه، که حاکم
قاسم راسپیپردری که بابه تکی
دکتور نه حماد میرزا میرزا
سپهارهت به فتوحاتی ثیسلاهمی
له هولیز و در گیریت سه
زمانی کوردی، به لئی حاکم زور
ثازایانه شهروی خسته سه روز و
نه و بابه تهی و هر گیرا، که دوا
بابه تی نینسکوپیدیا بابه ته که
بیو به شانازیه و بابه ته که
بلاؤکرایم.

سُنْكَلُوْپِيَدِيَ

مُهُرُو

آدَم

چاوه‌روانین ... له ئاينده‌يەكى نزىك له ۱۰ بېرگدا

ئىنسكلوپېدياي ھەولىر دەگەۋىتىه نېۋە كېپىخانەي كوردى

بەدرخان يەكم ھەفتەنامەي ئەھلى ئازادە، دواي راپەرين ژمارە سفرى لە ۲۲/۱۰/۲۰۰۰ لە سليمانى دەرچۈوهە

ھەموو ۸ و ۲۲ يى مانگىك دەزگاي چاپ و بلادوكتەۋەي بەدرخان لە باشۇرى كوردىستەن دەرىدەكتەن

ناونىشان:

كوردىستان، ھەولىر، شەقامى ئاراس،

باڭەخانى سەددارى

نۇرمال: ۶۶۹ ۲۵۱ ۶۷۹

مۇبايل: ۴۵۵ ۵۷۸ ۷۵۰ ۹۶۴

سەنمانى، باڭەخانى رەحىمىي مەلا عەلى

مۇبايل: ۱۵۹ ۸۵۵ ۷۷۰ ۹۶۴

- راۋىچىكارى مېۋوو: د. ھەبدۇللا ئەلياوهىي
- راۋىچىكارى زمانەوانىي: دۈريا عومەر ئەمین
- راۋىچىكارى رووناتكىبىرى: د. ھىمماد حوسىن
- راۋىچىكارى كلتۈرۈ: خالىد جوتىار
- راۋىچىكارى ھونەرى: محمدەد زادە
- بەشى كۆمبىوتكە: نېۋە يوسف ئەبىدەر

خاون ئىمتىازو بەرىيەتىرى بەرپرس:

جەمىد ئەبىدەر بەدرخان (۰۷۵۰۴۵۵۸۷۸)

بەرىيەتىرى نۇرسىن:

عەبدۇلپەھمان مەعزۇف (۰۷۵۰۴۶۳۸۵۴۱)

ستافى كارا:

حەسەن يابىن، كازم عومەر دەباغ، ھېنن چەمیل، ھەواراز مەھمەد، مەھمەد

فەتەخ، مەسۇدى مەلا ھەمزە، حەسىبە بابۇنى.

نەخشەسان:

ناسىق حەسەن ئەحمدە (۰۷۵۰۴۴۷۱۸۲۱)

بەدرخان
Bedirxan

www.bedrxan.net

www.bedrxan.com

bedrxan@yahoo.com

سەرپەرشتىرى سایت: فەرھاد بايپەر - ئەلمانى